

Ob 15 letnici izhajanja

Ob 15-letnici izhajanja vašega lista vam v imenu republiškega sekretariata za informacije iskreno čestitam.

Dolenjski list kot medobčinski glasilo informira občane o vprašanih družbenega življenja in tokovih našega razvoja ter s tem ob obravnavanju raznih aktualnih vprašanj vpliva tudi na odločitve občanov ter jih spodbuja k večji aktivnosti. Pri tem je list v polni meri uspel vzbuditi zanimanje občanov za vprašanja našega družbenega razvoja, kar priča razmeroma visoka naklada, največja med slovenskimi pokrajinskimi oziroma medobčinskimi glasili.

Zelimo, da bi list — podobno kot v svojem dosedanjem plodnem 15-letnem obdobju obstoja — dosegel dosti uspehov v prizadevanjih za čim boljše in objektivnejše obveščanje občanov tudi v prihodnje.

Republiški sekretar:
inž. MILOŠ BUCAR

Ob pomembnem jubileju ob 15-letnici prve številke Dolenjskega lista vam iskreno in tovariško čestitamo ter vam želimo veliko delovnih uspehov!

JOŽE SMOLE,
glavni urednik »Dela«

Ob 15-letnici izhajanja Dolenjskega lista vam priskrbo čestitamo! Z vami se veselimo vaših uspehov, katerih krona je izredno pomembno poslanstvo, ki ga opravlja Dolenjski list na svojem območju.

Društvo novinarjev Slovenije

Dragi tovariši, ob petnajsti obletnici izhajanja vašega lista vam iskreno čestitamo!

Odgovorni urednik revije Teorija in praksa:
STANE KRANJC

Ob 15-letnici izhajanja lista vam pošiljamo priskrbo čestitke in želimo mnogo uspehov pri nadaljnjem delu!

Tovariška redakcija Karlovački tjeđnik, Karlovac

Sprejmite naše tovariške čestitke ob 15-letnici izhajanja vašega časnika in naše želje za nadaljnje uspešno delo!

Združenje listov komun in delovnih kolektivov, Zagreb

Vreme

OD 24. II. DO 7. III.

Nekako od 24. februarja do 1. marca nestalno s pogostnimi padavinami, sprva sneg, pozneje odjuga in dež. Okrog 1. marca zopet ohladitev in sneg. Naslednje padavine pričakujemo okrog 4. marca. V ostalem od 2. do 8. marca lepo vreme z mrazom ponoči.

Dr. V. M.

Kandidacijski zbori volivcev — korak bliže k volitvam

Priprave na bližnje občinske volitve so stopile v novo obdobje. Smo tik pred kandidacijskimi zbori volivcev, na katerih bomo izbrali kandidate za odbornike in poslance. Zdaj gre torej za pomembno delo: iz množice doslej zabeleženih (evidentiranih, predvidenih) kandidatov je treba izbrati kandidate za bližnje volitve. Možnosti za izbiro bo dovolj: samo za nove občinske odbornike v naših 9 občinah smo do 16. februarja zabeležili 822 predlogov, za 28 poslancev republiške skupščine, ki jim letos poteče dvoletni mandat, pa je zabeleženih 90 novih imen. Razen zdaj evidentiranih možnih kandidatov bodo volivci povsod imeli možnost predlagati še nova imena, če bodo smatrali to za potrebno. Zdaj je tudi marsikomu bolj razumljivo, čemu letos na zunaj zapleten, nov volilni postopek: iz številnih prvih predlogov, ki predstavljajo voljo občanov, organizacij in delovnih skupnosti, bo zdaj mnogo lažje izbrati kandidate.

V nekaterih krajih našega področja imajo te dni zadnje zbornice volivcev, na katerih obravnavajo osnutke občinskih družbenih planov in proračunov, skoraj povsod pa so tudi

že stekle aktivne priprave, da bi bili bližnji kandidacijski zbori vsebinsko kar najboljše. Poleg temeljitih pomenkov o kandidatih za nove odbornike in poslance naj bi bile vse razprave na tokratnih srečanjih volivcev usmerjene predvsem na vsa tista najbolj pereča družbeno-politična vprašanja v občinah, ki naše ljudi najbolj prizadevajo. S tem v zvezi so najtesneje združeni programi in bodoče naloge občinskih skupščin. Ni dvoma, da bomo na kandidacijskih zborih prav zato še posebej govorili o družbenem standardu in o družbenih službah. Pomlajene občinske skupščine bodo morale prav tem vprašanjem dati ustrezno mesto v svojih programih družbenega razvoja občin, zagotoviti pa bodo morale tudi potrebno materialno podlago za uresničitev številnih predlogov, ki so jih občani zdaj ponovno predložili kot nujne za boljše življenje vseh delovnih ljudi. Tudi na vseh zborih proizvajalcev v delovnih organizacijah naj bi proizvajalci več in bolj konkretno razpravljali o taki delitvi dohodka, ki bo dala večji delež za hitrejšo rast življenjske ravni in osebnih dohodkov. Ne bomo mogli mimo javnih razprav o

stanovanjski graditvi, saj prav ta vprašanja tudi v naših občinah čedalje bolj pereče pritisnjajo na skupščine in vso javnost!

Kandidacijski zbori volivcev pa so hkrati priložnost, da ljudje z dobro politično dejavnostjo in širokimi kadrovskimi pripravami pripomorejo do ustrezne sestave naših občinskih skupščin. Nobena tajnost ni, da prav na Dolenjskem n. pr. delovnim ženam še vedno nismo dali ustreznega mesta v občinskih skupščinah. Med 822 evidentiranimi kandidati je trenutno 676 moških in le 146 žensk, kar predstavlja komaj 17,8 odst. vseh predlaganih možnih kandidatov. Tudi na mlade kandidate gledajo marsikje z nerazumevanjem. Sestava skupščine naj bi odsevala vse naše družbene spremembe in zagotovila skupščinam take kadre, da bodo kos vsem nalogam, ki čakajo člane predstavniških teles. Zdaj je ugoden čas, da volivci v praksi uveljavijo demokratičnost in s predlogi kandidatov pripomorejo, da bodo nove skupščine lahko delale v zadovoljstvo nas vseh. Če se bomo zavedali vloge in nalog, ki so zdaj pred predstavniškimi telesi, bomo predlagali take kandidate, med katerimi bomo na volitvah lahko z zadovoljstvom izvolili nove odbornike in ljudske poslance.

Temelji bodo kmalu izkopani

V Veliki Dolini nadaljujejo z izkopom temeljev za novo osnovno šolo. Nekaj kletnih prostorov je že zabeleženih. To so napravili še prej, ko je bilo vreme ugodnejše. Gradnja se bo razmahnila takoj, ko bo popustil mraz. Investicijska sredstva so zagotovljena in šola bo lahko hitro zrasla.

Potem bodo najmlajši obiskovali sodobnejši pouk. Ne bo se jim treba več stiskati v pretesnih učilnicah. Zapustili bodo tudi neprimeren razred v gospodarskem poslopju mokriškega gradu. Občani so veseli, ker bodo uresničena njihova prizadevanja za gradnjo šole, a že jih tarejo tudi skrbi zaradi pomanjkanja stanovanj za učiteljsko.

Menili smo že, da bo zime zdaj zdaj konec — a nam je proti koncu minulega tedna spet nasula snega; nekaj dni je Novo mesto spet imelo »republiški rekord« v centimetrih sveže zapadlega snega... Otroci so ga prav veselili, saj po šoli radi izkoristijo proste urice za igre na snegu (Foto: Polde Grahek)

NOVOLESOV izvoz na tehtnici?

Novomeški NOVOLES šteje med kolektive, ki so v celoti razumeli družbeno-politični pomen izvoza. Lani so, čeprav je primanjkovalo surovin, izvozili za 1.173.000 dolarjev svojih izdelkov ali približno polovico vsega, kar naredijo ter uresničili plan izvoza z 91,23 odst. Letos kanijo povečati izvoz končnih izdelkov (drobnega pohištva) za 55 odst., tako da bo v njihovem izvozu pol končnih izdelkov in pol drugih. Ob govoricah, da bodo letos ukinjene izvozne premije, so v NOVOLESU zaskrbljeni, ker bi to močno omajalo vse dosedanje uspehe in napore kolektiva, ki se je trudil čimveč izvažati.

NOVOLES se je v zadnjih letih povzpela med največje izvoznike na našem področju, poleg tega pa šteje tudi v Sloveniji med prve izvoznike v lesni stroki. Da je to res, nas bodo zlahka prepričale številke in podatki, s katerimi so nam postregli ob nedavnem obisku.

Tudi če odštejemo splošno znane težave v preskrbi z lesom, ki so iz leta v leto večje, je treba NOVOLESU priznati, da se je za izvoz zelo trudil. Vrednost njihove lanske proizvodnje se je vrtila okoli poltretje milijarde dinarjev, za eno milijardo 100 milijonov dinarjev svojih izdelkov pa so

izvozili (to je 91,23 odst. plana izvoza).

Celotni NOVOLESOV izvoz je bil lani vreden 1.173.000 dolarjev; od tega so prodali na zahodna tržišča za 970.000 dolarjev, na vzhodna pa za 194.000 dolarjev izdelkov. Hkrati s tem izvažajo vedno več končnih izdelkov in polizdelkov. Med tem, kar so prodali lani na zahodu, je bilo največ drobnega pohištva (za 383.000 dolarjev), vezanih plošč (za 150.000 dolarjev), furnirskih sedežev (za 69.000 dolarjev) in furnirskih šivanih zabojev (za 44.000 dolarjev). Vse našeto so končni izdelki in polizdelki, rezanega lesa pa je bilo za eno tretjino ali za 328.000 dolarjev. Med deželami zahodnega

tržišča je bilo največ kupcev NOVOLESOVIH izdelkov v Italiji, sledijo ZDA, Nemška zvezna republika in drugi.

Na vzhodna tržišča so izvozili za 86.000 dolarjev vezanih plošč, za 23.000 dolarjev furnirskih šivanih zabojev in za 84.000 dolarjev rezanega lesa.

Varčevanje z lesom je živa potreba!

Dokonačnega plana izvoza za 1965 v NOVOLESU še nimajo, po predlogu pa naj bi letos izvozili za 1.332.000 dolarjev vrednosti. Številka bi lahko bila brez dvoma večja, če ne bi primanjkovalo lesa. Godzarska proizvodnja vedno teže zadošča potrebam lesne industrije.

(Nadaljevanje na 3. str.)

Zlet tabornikov v Beli krajini

Izvršni odbor Zveze tabornikov Slovenije je v nedeljo sklenil, da bo VI. zlet ZTS letos od 28. junija do 11. julija v Beli krajini. Zlet bo posvečen 20-letnici osvoboditve. Posamezne enote, organizirane v brigade, bodo prišle na zletni prostor po tridnevnem partizanskem pohodu. Vsaka brigada bo imela samostojno maršruto, rečniki pa bodo pripluli po Kolpi. Vodstvo akcije bo z domačini po Beli krajini pripravilo partizanske taborne ognje za udeležence pohoda, taborniki pa bodo sodelovali tudi v veliki akademiji na zletnem prostoru ob dnevu borca. Taborniki bodo na zletu izvedli tekmovanje v mnogoboju in vrsto drugih športnih in kulturnih prireditvev. Pričakujejo udeležbo 3000 mladincev in mladink, ki bodo na zletu prebivali v petih naseljih.

m.

Pravna posvetovalnica pri novomeškem sindikatu

Občinski sindikalni svet v Novem mestu je odprl pravno posvetovalnico za člane sindikata. Posvetovalnica deluje dvakrat na teden, ob ponedeljkih in četrtekih od 15. do 17. ure v prostorih občinskega sindikalnega sveta. V njej lahko dobijo brezplačno pojasnila in brezplačno pravno pomoč s področja delovnih razmerij, socialne zakonodaje in osebnih dohodkov vsi člani sindikata.

PREBERITE!

Prihodnji teden bo izšla nova številka Uradnega vestnika Dolenjske, v kateri bomo med drugim objavili tudi pravilnik o uveljavljanju zdravstvenega varstva, ki ga je pred dnevi sprejela skupščina Komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev v Novem mestu. Zanimiva vsebina bo prav gotovo vsakogar zanimala, zato si prihodnjo številko UVD shranite!

Obvestilo naročnikom

Zaradi večje okvare na rotacijskem stroju je tiskarna DELO v Ljubljani morala spremeniti urnik tiskanja za vse tiste časnike, ki jih tiska poleg svojega dnevnika. Današnja številka Dol. lista so nam tiskali šele v četrtek, zaradi česar smo izšli z enodnevno zamudo. Dolder okvara ne bo popravljena, bomo verjetno morali še iziti v petek namesto v četrtek. — Vse naročnike in bralce prosimo, da upoštevajo našo ljubko zamudo in začasno prestatitev dneva izhajanja našega časnika.

DOLENJSKI LIST

Aktivna in pasivna volilna pravica

Aktivna pravica nam pove, kdo lahko voli. Splošna aktivna volilna pravica pomeni, da imajo skoraj vsi, stari nad 18 let, pravico voliti in da so tisti, ki te pravice nimajo, le izjema, ki potrjuje pravilo. Pravico voliti poslanca republiškega in zveznega zbora kot tudi odbornike splošnega občinskega zbora imajo vsi nad 18 let stari Jugoslavlani, in to ne glede na to, ali so zaposleni ali ne. Potemtakem imajo aktivno volilno pravico vsi, ki so vpisani v volilni imenik. Seveda, vsi ti imajo pravico voliti samo kandidate svoje volilne enote. To pomeni, da ima Novomeščan pravico voliti v zvezni zbor samo kandidata svoje volilne enote, ne pa, na primer, kandidata zagrebške volilne enote. Četudi bi se v času volitev mudil v Zagrebu, bil bi pa vpisan v volilni imenik svoje volilne enote (Novo mesto, Trebnje, Ribnica, Črnomelj, Metlika, Kočevje, Grosuplje, Cerknica), ne bi mogel voliti v Zagrebu. Prav tako tudi volilec z Dvora ne more voliti odbornika kočevske, ampak samo odbornika svoje volilne enote. In tako daleč.

upravi ali sodnik, ki ga je izvolila zvezna skupščina, nima pravice biti izvoljen v zvezno skupščino, razen seveda v primeru, če preneha biti uslužbenec. Takih primerov bi lahko našli še več, denimo na primer odbornika občinske uprave, ki ne more biti odbornik občinske skupščine vse dotlej, dokler je na tem delovnem mestu v občinski administraciji. In tako dalje.

V zboru delovnih skupnosti lahko volijo le tisti, ki so zaposleni oziroma, ki delajo v ustreznih delovnih skupnostih. V gospodarski zbor republiške in zvezne skupščine lahko volijo ljudje, ki delajo v gospodarstvu; v prosvetno-kulturni zbor ljudje, ki delajo v prosveti, znanstveni, umetniški in drugi kulturni dejavnosti, vključno tudi na torišču telesne kulture; v socialno-zdravstveni zbor delovni ljudje, ki delajo v zdravstvenih in socialnih dejavnostih ter v službi social-

NAŠ AKTUALNI KOMENTAR

na pasivna volilna pravica nam pove, kdo je lahko izvoljen. Kadar gre za volitve občinskega, republiškega in zveznega zbora, se aktivna in volilna pravica pokrivata ali, da tako rečemo, ujemata. gresta z roko v roki. Če ima nekdo pravico voliti, potem ima tudi pravico biti izvoljen. Razloček je samo v tem, da volilec lahko voli samo kandidata svoje volilne enote, medtem ko lahko kandidira, se pravi, da je lahko izvoljen ne le v volilni enoti svojege prebivališča, ampak tudi izven nje. Na primer: v Novem mestu lahko kandidira za zveznega poslanca tudi človek, ki prebiva drugje, denimo v Ljubljani ali Beogradu. Pravico biti izvoljen v katerikoli zbor ima vsak nad 18 let star občan. Omejitev velja za nekatere funkcije. Na primer: uslužbenec v zvezni

nega zavarovanja; v organizacijsko-politični zbor ljudje, ki delajo v državnih organih in na drugih področjih skupnega dela. Kako pa je s pasivno volilno pravico? Aktivna in pasivna volilna pravica se v tem primeru ne pokrivata povsem. Pasivna volilna pravica je nekoliko širša, kajti v zboru delovnih skupnosti so lahko izvoljeni tudi sindikalni funkcionarji in funkcionarji drugih organizacij in društev, ki se javno ukvarjajo z vprašanji s teh področij, čeprav ne delajo v ustreznih delovnih organizacijah. Delovni ljudje lahko volijo samo kandidate svoje volilne enote in — razen izjem, ki sem jih navedel — v okviru svojege področja družbenega dela. Na primer: delavec, ki dela v gospodarski organizaciji, lahko voli samo kandidata

Vse je bilo dogovorjeno, pripravljeno in sklenjeno, da se generalna skupščina OZN razide, dokler ne bi rešili spora zaradi finančnih vprašanj. Albanski delegat v OZN Halim Budo je postal na mah slaven, ko je prav na zadnjem zasedanju stopil na govorniški oder v stekleni dvorani palače OZN na East Riverju in zahteval, naj generalna skupščina takoj glasuje o njegovem predlogu, namreč, da začne generalna skupščina »normalno delati, da naj izvoli svoje organe, da po vrsti glasuje in da začne razpravljati o problemih, ki so na dnevnem redu 19. zasedanja.« Albanski delegat je svojo zahtevo postavil kot stvar procedure, ki zahteva neposredno glasovanje. Vrh vsega je zahteval še poimensko glasovanje o njegovem predlogu.

Predsednik generalne skupščine Alex Quaison-Sackey je bil v hudi stiski. Če naj da albanski predlog na glasovanje, se stvar zaplete, ker Združene države Amerike vztrajajo na 19. členu ustanovne listine OZN, ki pravi, da nima glasovalne pravice tista država, ki ni poravnala svojih finančnih obveznosti do OZN. Takih držav pa je blizu dvajset, med njimi Sovjetska zveza in Francija. Če naj bi glasovali, potlej bi nastalo sporno, kdo ima volilno pravico. Spor pa je toliko hujši, ker vse prizadete države zatrjujejo, da svetovni organizaciji ničesar ne dolgujejo. Sporni so namreč stroški za vzdrževanje sil OZN na Blžnjem vzhodu, to je še izza časov izraelsko-arabske vojne, in pa stroški intervencije OZN v Kongu. Sovjetska zveza in tudi drugi so se postavili na stališče, da sklep o intervenciji sil OZN ni bil sprejet po določenem postopku, da je šel mimo varnostnega sveta in da zato ni

pravno veljaven ter potemtakem tudi obveznosti in stroški, ki so nastali zaradi takega sklepa ne morejo zavezovati članic OZN.

Če bi torej v takem vzdušju v generalni skupščini glasovali, bi morale iz OZN Sovjetska zveza, Francija in vse vzhodne države, ki ne priznavajo stroškov za vzdrževa-

raj nič, ampak gre za globoko krizo vse svetovne organizacije.

Vse je bilo že dogovorjeno, da se zasedanje preloži do septembra, ta čas pa naj bi poseben odbor proučil sporno vprašanje sil OZN ter našel ustrezno rešitev. Pa se pojavi albanski delegat s svojo zahtevo po takojšnjem glasovanju. Uresničitev njegove zahteve (že vrabci so čivkali, da ta misel ni zrasla na njegovem ampak na kitajskem zelniku) bi praktično pomenila konec svetovne organizacije. Predsednik se je nato poslužil svoje pravice, ko vse prigovarjanje albanskemu delegatu ni zaleгло in je kar naprej trdil, da je to želja njegove vlade, da se mora tega pač držati, da je predsednik preložil sejo. Ta čas pa so le pritiskali na ZDA, da so pristale na glasovanje z obljubo, da ne bodo vztrajale na 19. členu.

To se je tudi zgodilo. Za albanski predlog je glasovala samo Mavretanija, proti jh je glasovalo 97, vzdržale pa so se naslednje: Alžirija, Burundi, Kongo (Brazzaville), Kuba, Francija, Gvineja, Mali, Portugalska, Romunija, Senegal, ZAR, Tanzanija in Jemen. Skupščina je še sklenila, da se bo znova sešla 1. septembra, če prej ne bodo našli izhoda iz krize.

Kitajski tisk je seveda podprl zahtevo albanskega delegata, tega, da je njegov predlog propadel, pa so krive ZDA, Sovjetska zveza in — Jugoslavija, kot je zapisal »Zen Min Zi Bao«. To, da so Sovjetsko zvezo imenovali v tej zvezi pa tudi priča, da se Kosigin ni v Pekingu dogovoril nič drugega, kot da bodo socialistične države enotno nastopile proti morebitnemu napadalcu na DR Vietnam. Druga vprašanja pa ostajajo odprta.

Albanska mina v OZN

nje sil OZN, ali pa ZDA, ki vztrajajo na 19. členu ustanovne listine. Tako ali drugače bo to pomenilo konec svetovne organizacije. V takem vzdušju se je začelo devetnajsto zasedanje generalne skupščine in ker to temeljno vprašanje ni rešeno, so našli začasen izhod v tem, da so se dogovorili, da ne bodo o ničemer glasovali. Tako je potekla potlej splošna debata, v kateri je vsak delegat govoril o problemih, ne da bi bilo treba o njih glasovati. Ko je bilo splošne debate konec in ko bi bilo treba preiti na obravnavanje konkretnih problemov ter tudi ukrepati, je bila svetovna organizacija še vedno v krizi in je bilo treba najti način, kako bi se mirno razšli, dokler ne bi te krize rešili. Po vsem povedanem kriza še zdaleč ni samo finančna, saj gre za znesek, kolikor stane komaj ena podmornica, kar je praktično sko-

svoje volilne enote in je lahko izvoljen samo na področju gospodarstva.

Ker je gospodarstvo širok pojem, nas bo zanimalo, kaj vse sodi v ta okvir. Naj razčlenimo področje gospodarstva: proizvodnja, promet in zveze, trgovina, gostinstvo, obrt, komunalne dejavnosti, bančne, izdajateljske, časopisne in druge gospodarske dejavnosti; kmetje, ki so člani zadruga, obrtniki, ki so člani obrtne zbornice, in obrtni delavci. V občinski zbor delovnih skupnosti volijo delovni ljudje z vseh štirih osnovnih

področij družbenega dela: gospodarstva, kulture in prosvete, zdravstvene in socialne dejavnosti oziroma službe socialnega zavarovanja ter državnih organov. Število odbornikov v občinskem zboru delovnih ljudi mora biti sorazmerno s številom delovnih ljudi v vsaki izmed teh štirih skupin. Najmanj ena tretjina odbora mora biti iz teh treh področij: prosvetno-kulturnega, socialno-zdravstvenega in s področja državnih organov, skratka s področja negospodarskih dejavnosti. Število odbornikov za področje

gospodarstva se deli na podskupino za področje proizvodnje, prometa, zvez, trgovine, gostinstva, obrti, komunalne dejavnosti itd. in na podskupino za področje kmetijstva. Število odbornikov je sorazmerno s številom delovnih ljudi v vsaki izmed podskupin. Pri predlanskih volitvah so se odborniki razdelili na obe podskupini sorazmerno z udeležbo v skupnem družbenem proizvodu.

Prihodnjic se bomo pogovorili o volilnih enotah, volilnih imenikih, volilnih odborih, volilščih in podobnem.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

● Gambija neodvisna. Dne 18. februarja je postala neodvisna afriška dežela Gambija, ki se razteza vzdolž reke Senegal. Ima 320.000 prebivalcev, doslej je bila britanska kolonija. Ima le dva zdravnik, dve srednji šoli in 95 odstotkov nepismenih. Biv je prva dežela, ki so jo Britanci zavzeli v Afriki, pa jim torej ni manjkalo časa, da bi jo civilizirali.

● Spet udar v Saigonu. Od takrat, ko so konec leta 1963 vrgli Diema, je bil to že deseti državni udar. Tokrat je izjemno poskušal srečo nek polkovnik (doslej so si tako reč privoščili le generali). Ni mu uspelo. Letalski general se ni uprl in tako je moral polkovnik zbežati. Mladí oficirji pa so vendar dosegli nekaj. Na seji obrambnega sveta so razrešili generala Nguyenja Khanhha ter imenovali novega poveljnika oboroženih sil Južnega Vietnama, Khanhh se ni sprijaznil z razrešitvijo pa je s tanki navaljal na letališče. Toda letalski general, ki je Khanhha doslej dvakrat rešil poloma se mu tokrat ni pridružil. Zmeda je popolna, partizanji pa so okrepili napade na vladne čete.

● Couve de Murville v Washingtonu. Med dogodki preteklega tedna je treba omeniti obisk francoskega zunanjega ministra v ZDA. Kaj posebne ga ni dosegel, povedali so si, kar so si mislili, pozornost pa je zbudilo, da je ameriški zunanji minister nenadno poklical francoskega k sebi potem, ko je bil le-ta še pri Johnsonu. Zanimal se je za francoska stališča do reševanja krize v Jugovzhodni Aziji. Couve de Murville je novinarjem na široko razlagal francosko stališče do tega vprašanja, ki je v poglednih in odločno proti vojaškim rešitvam.

● Japonska prevzema posredovanje v sporu med Indonezijo in Malezijo. Pretekli teden je bil indonezijski zunanji minister dr. Subandrio na obisku v Tokiu. Ob tej priložnosti so se pogovarjali med drugim tudi o malezijskem vprašanju. Japonski ministri predsednik Sato je povedal, da bo Japonska prevzela vlogo posredovalca v tem sporu ter svoje predloge sporočila komisiji organizacije azijske afriške enotnosti. Indonezijski predsednik Sukarno je pa tudi povedal, da je Indonezija za mirno rešitev tega spora. Hkrati pa smo tudi iz malezijskega glavnega mesta Kuala Lumpur slišali pomirljive glasove, da so tudi tam za pogodbeno

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

● Zvezna skupščina bo v kratkem razpravljala o vrsti novih predpisov. Nas bo zanimal zlasti predlog novega zakona o izkoriščanju kmetijskih površin. Po njem dobijo republike večje pravice in širši manevrski prostor. Večja samostojnost se kaže v tem, da lahko republike o določenih specifičnih vprašanjih samostojno ukrepajo. Nadaljnja novost predloga je ta, da bo v prihodnje možno predpisati agrotehnični minimum tudi za tista kmetijska zemljišča, ki so v gradbenem področju posameznih mest. V predlogu zakona ni predvideno plačevanje taks za nakup, prodajo, zamenjavo ali podaritev zemljišč v družbeno last. Ta ugodnost je veljala doslej samo za arondacije.

Zvezni in gospodarski zbor sta nedolgo tega sprejela temeljni zakon o gostinski dejavnosti, torej zakon, na podlagi katerega bodo lahko republike sprejele svoje dopolnilne predpise oziroma zakone. Posebnost novega zakona o gostinski dejavnosti je ta, da odpravlja mnoge dosedanje administrativne omejitve. Pozitivnost zakona se kaže tudi v tem, da omogoča gostinstvu svobodnejše in samoiniciativnejše delovanje.

● Novinar »Dela« Rudi Vogrič je v svojem uvodniku več ali manj kot 6,8 odstotka zastavil našim občinskim skupščinam dilemo, ali je res prav, da se odločijo, ko bodo predpisovali prispevek iz delovnih razmerij, za maksimalno stopnjo. Ali ne bi s tem zmanjševali materialno podlago samoupravljanja? V nekaterih občinah bi radi najvišjo možno bremenitev celo presegl, kar nikakor ni prav. Res je, da so želje velike in da jih možnosti zlepa ne dosegajo, toda vseeno je treba pomisliti na možnost, da bi taka odločitev destimulativno vplivala na organe samoupravljanja v delovnih organizacijah. Bolje bi bilo, da bi se kolektivni neposredno dogovarjali, naj prevzamejo del skrbi za krepitev družbenega standarda.

● V zveznem sekretariatu za zunanjo trgovino menijo, da so nekatere pripombe k delitvi deviznih sredstev za uvoz reprodukcijskega materiala neutemeljene. Nekatera industrijska podjetja so usmerjena pretežno na povečanje svoje proizvodnje na podlagi večjega uvoza reprodukcijskega materiala. Uvoz je za nekatera podjetja prede-

Novi zvezni predpisi

lovalne industrije privlačen, ker od razlike med uvoznimi in izvoznimi cenami ustvarjajo večji dohodek brez povečane produktivnosti.

● Poglavitna misel razprave republiškega in zveznega zbora, ko sta obravnavala predlog družbenega plana za leto 1965, je bila ta: zagotoviti takšno strukturo delitve družbenega proizvoda, da bomo lahko povečali osebno potrošnjo. Temu morajo biti podrejena vsa naša prizadevanja. — Na seji obeh zborov so razpravljali še o vprašanju zunanje trgovinske menjave, o deviznem in bančnem sistemu, o zaposlovanju, o vlaganjih v gozdno gospodarstvo itd. S skupščinske tribune smo slišali tudi podatek, da bodo letos zgradili v Sloveniji 12.500 novih stanovanj.

● V Velenju je bilo dvodnevno posvetovanje o hribovskem kmetijstvu v Sloveniji. Počubo da to posvetovanje, ki se ga je udeležilo okrog 100 kmetijskih strokovnjakov iz vse Slovenije, je dala kmetijska sekcija društva inženirjev in tehnikov v občini Velenje. Na posvetovanju so med drugim ugotovili, da dajejo hribovski kmetje le majhen del tiste kmetijske proizvodnje, ki bi jo

lahko, če bi jim posvečali več skrbi. Vzrok je treba iskati v pomanjkanju ustreznih strojev, v pomanjkljivem in nezadostnem strokovnem izobraževanju, v premajhni pomoči kmetijskih organizacij itd.

● Na plenumu CK ZKS so sprejeli poročilo o delu centralnega komiteja med IV. in V. kongresom. Pri sestavljanju poročila, ki bo solidna osnova za priprave na kongres tako za delegate kot tudi za širše članstvo, je sodelovalo 17 komisij z 200 ljudmi. V kongres ZKS bo, kot že vemo, začel letati 17. marca.

● Letošnje Prežihove nagrade so bile podeljene: pesnikoma Kajetanu Koviču za pesniško zbirko Ne bog ne žival in Francetu Filipiču za pesniško zbirko Nebo za čezne oči. Na vseh šolah koroške regije so letos podelili okrog 600 različnih Prežihovih značk.

● Nekdanji interniranci, ki so doživeli grozote nacističnega taborišča Mauthausen, so na sestanku v Ljubljani ostro obsodili odločitev zahodnonemške vlade o zastaranju nacističnih zločinov. Sklenili so, da se bodo v okviru mednarodnega komiteja bivših internirancev odločno borili proti temu sklepu.

● Na koncu še poročilo o dveh nesrečah, od katerih je ena terjala pet smrtnih žrtev, medtem ko nam druga na srečo ni vzela dragocenih človeških življenj. V prvem primeru gre za nesrečo pri Beogradu, kjer se je na poskusni vožnji zrušilo staro letalo JAT. Pet članov posadke se je ubilo. Potnikov ni bilo v letalu. Vzroke nesreče še raziskujejo. — Druga nesreča se je zgodila v ljubljanskem onkološkem inštitutu. V bolnišnici sobi ženskega oddelka se je vdrl strop. Na srečo so pravočasno opazili, da se je povzel strop, tako da so lahko evakuirali 17 pacientk, še preden je zgrmel na tla del ostrejša. Zakaž se je vdrl strop, še ugotavljajo.

NOVOLESOV izvoz na tehtnici?

(Nadaljevanje s 1. str.)

Gozdarji se trudijo uskladiti posek z letnim prirastkom lesa, kar je edino pravilno in razumno, lesni industriji, ki se je preveč razvila, pa na ta račun primanjkuje surovin.

V prihodnjih letih bomo morali omejevati porabo lesa za kurjavo, racionalizirati primitivno proizvodnjo v manjših lesno industrijskih obratih, ki porabijo več surovin, omejevati porabo lesa v gradbeništvu in rudarstvu ter v zasebnih gospodarstvih in na splošno z lesom skrbno varčevati. Le tako bomo lahko za-

gotovili lesno predelovalni industriji dragoceno surovino, s katero pri nas še vse preveč razmetujemo. Na Dolenjskem bi poleg tega kazalo razpravljati tudi o koncentraciji žagarske proizvodnje v enem samem obratu, ker se precej lesa »razgubi«, prav zaradi obstoja prevelikega števila žag, ki vrhu vsega nimajo sodobne opreme.

Letos še več končnih izdelkov

Lani so v NOVOLESU izvozili za 382.000 dolarjev drobnega pohištva, kar je bila ena tretjina vsega, kar so izvozili. Ker je lani stekla proizvodnja v preurejeni tovarni drobnega pohištva v Straži, bodo letos izvozili še več drobnega pohištva. Upajo, da ga bo šlo čez mejo na zahodna tržišča za vsaj 600.000 dolarjev, kar je za 55 odstotkov več kot lani. Seveda se bodo hkrati s tem zmanjšale količine rezanega lesa, ki je doslej predstavljal v NOVOLESOVEM izvozu drugo tretjino. Precej rezanega lesa bo porabila tovarna drobna pohištva, zato ga bodo manj izvozili. Razen tega kanijo letos prodati na zahod precej več vezanih plošč kot lani.

Zaradi mraza slab promet

V ponedeljek so kmetje na novomeški sejmi praprijali le 487 manjših in 17 večjih pujskov, prodanih pa je bilo 375. Zaradi precejšnjega mraza promet ni bil posebno živahen. Kupci so bili največ domačini iz bližnjih krajev. Cena je ostala enaka kot na zadnjem sejm: manjši prašički od 8.000 do 13.000 din, večji od 13.500 do 25.000 din.

Različne cene za enake obrtne usluge v Brežicah

V obrtništvu v Brežicah ni več tolikšnih vrzeli, kot jih je bilo pred sprejetjem novega zakona o obrti. Ta namreč dovoljuje, da opravila obrtniške usluge v prostem času vsak, ki ima za to potrebno kvalifikacijo. Kljub temu ne katerih obrti primanjkuje. Slabo so zastopane predvsem tiste panoge, ki so manj donosne. Obrtne organizacije se lotijo le takih del, pri katerih največ zaslužijo. O tem bo moral razpravljati pristojni svet pri občinski skupščini in priporočiti tudi tiste vrste uslug, ki se jih vsi branjajo. Tržna inšpekcija je ugotovila zelo različne cene za enake usluge, ki se jih vsi branjajo, za cene, ko bo potrjeval nove cenike.

V Žužemberku so zdaj zadovoljni

O stanovanjskih problemih Žužemberka je Dolenjski list že poročal, tudi o stališčih javne tribune v Žužemberku smo že pisali, povedati pa moramo še, da je upravni odbor zavoda za izgradnjo in urejanje naselij Novo mesto na svoji seji 1. februarja sprejel predloge javne tribune v Žužemberku. To je seveda naredilo ugodno vzdušje v Žužemberku, gradbeni problem pa je premaknilo z mrtve točke.

Interesenti za gradnjo že nabavljajo gradbeni material in so v 4 dneh kupili 60 ton cementa, prav tako pa so že naročili tudi druge gradbene potrebščine. Pričakujemo, da bo letošnje prvo polletje v znamenju živahne gradbene dejavnosti. M. S.

Prizadevanja NOVOLESA, da bi izvozil kar največ končnih izdelkov, velja vse-kakor pohvaliti. V jugoslovanskem izvozu je namreč še vse preveč surovin, v katero je vloženega zelo malo živega dela. Prav je torej, da stremimo za povečanjem izvoza končnih izdelkov, ker se samo s tem vključujemo v mednarodno delitev dela.

Govorice o ukinitvi premij delajo sive lase

Zadnje čase je vedno pogostejše slišati govorce, da bodo ukinjene izvozne premije, s katerimi družba izravnavala izgube, ki jih imajo naši kolektivi v izvozu. Slišati je, da bodo prav kmalu ukinjene vse premije v lesni stroki. V NOVOLESU so zaskrbljeni, ker bi jih to zelo prizadelo.

Res je sicer, da je največ izvozne tradicije pri nas v lesni stroki, res pa je tudi to, da so v NOVOLESU, čeprav je bil izvoz (vsaj v dosedanjem gospodarskem sistemu) bolj družbeno-politična kot ekonomska naloga, napeli vse sile, da bi izvozili čimveč. Po nekaj letih precejšnjih naporov se je njihova proizvodnja podredila izvozu v tolikšni meri, da izvozijo skoraj polovico vsega, kar naredijo. Pri izvozu drobnega pohištva so imeli doslej količnik od 0,48 do 2 na dolarski znesek, ki jim ga je priznala družba kot premijo. Za drobnopohištvo na našem tržišču sploh ni kupcev! Vezane plošče, rezan les in furnirski zaboji, so na tujih tržiščih cenejše kot pri nas, razliko v ceni pa so dobili prav tako povrnjeno z izvoznimi premijami.

Kaj se jim obeta, če bodo izvozne premije res ukinje-ne? Temu bi vsekakor sledila sprostitve cen na domačem

tržišču, toda NOVOLES na domačem tržišču ne bo mogel »poloviti« izgub, ki jih bo imel pri izvozu. Preostalo bi jim edino zmanjšati izvoz, to pa prav gotovo ni v družbenem interesu.

Pri tem ne gre prezreti dejstva, da potrebuje lesna industrija zelo malo reprodukcijskega materiala iz uvoza in da je bilo potrebne precej truda, preden so bili ustvarjeni dobri poslovni odnosi in stiki s tujimi kupci. Za kolektive, ki pretežno del svoje proizvodnje izvažajo, bodo torej v primeru, da bodo izvozne premije ukinjene, razen sprostitve cen na domačem tržišču potrebni še dodatni ukrepi.

M. J.

Pralnica peska na zemeljskem plazu

3. februarja so se v Brežicah pri predsedniku občinske skupščine tov. Milana Šepetavcu na pobudo predstavnikov KREMENA sestali predstavniki KREMENA ter rudnika Globoko z načelnikom za gospodarstvo ObS Brežice.

Razprava je tekla o tem, kako odstraniti nevarnost, ki preti pralnici peska v Globoko.

Pralnica je zgrajena na nasipu, ki se je začel premikati. 60 m širok in 80 m dolg zemeljski plaz se zaradi delovanja talne in površinske vode premika in se je v 12 dneh pomaknil za 19 cm. Cevi, ki so vgrajene na tem delu pokajo, vsak čas pa se lahko porušijo tudi lesenjača, v kateri delajo delavci. V razgovoru o tem so bili prej na-

šteti predstavniki zelo stvarni. Ugotovili so, da je treba takoj podvzeti zaščitne ukrepe. Posebna komisija strokovnjakov iz KREMENA in rudnika Globoko bo pregledala teren in predlagala ukrepe, s katerimi bi zmanjšali hitro drsenje zemlje vsaj do taktat, ko bo pralnica prestavljena drugam.

Delo v pralnici peska nudi kruh delavcem KREMENO-VEGA obrata, pa tudi tem, ki so zaposleni v rudniku Globoko. Predstavniki ObS Brežice so zagotovili vso pomoč, ki jo lahko nudijo. Seveda bo potrebna tudi pomoč podjetij iz brežiške občine in tudi iz občinske skupščine v Novem mestu. Prestavitev pralnice bi veljala več deset milijonov dinarjev. — Kot vse kaže, bo treba iskati pomoč tudi izven brežiške občine. Lanske katastrofalne poplave so tudi tu opravile svoje in drsenje plazu je, kot vse kaže, njihova posledica. Smatramo, da bi bilo zelo koristno, ko bi podjetje KREMEN iz Novega mesta in rudnik Globoko javnost po-drobneje seznanila s svojimi težavami. Problem obeh podjetij je prav gotovo prerasel v družbeni problem, zato bi bila to tolikanj bolj nujno!

ADOLF BERLOZNIK

IVAN ŽIVIC

Obvestilo o času za vlaganje prošenj in prigrasitev za sečnjo

Odsek za gozdarstvo občinske skupščine Novo mesto sporoča vsem lastnikom gozdov, da traja rok za vlaganje prošenj in prigrasitev za sečnjo v letu 1965-66

od 1. do 31. marca 1965

Prošnje za izdajo sečnega dovoljenja vlagajo lastniki gozdov na področju krajevnih uradov Žužemberk in Hinje, kjer gozdovi niso urejeni. Prošnje morajo biti taksirane s kolkom za 250 din. Vsi ostali gozdni posestniki, katerih gozdovi so urejeni, prigrasijo sečnjo v okviru določenega etata. Prigrasitve morajo biti taksirane s kolkom za 50 din. Lastniki gozdov, ki imajo etat izkoriščen, imajo pravico vložiti prošnjo za sečnjo, taksirano s kolkom za 250 din.

Prošnje in prigrasitve za sečnjo je treba vlagati na gozdnih obratih Novo mesto, Straža, Poljane in Kostanjevica ter njihovih revirnih vodstvih in na vseh krajevnih uradih.

Prošnje in prigrasitve vlagajte na obrazcih, ki jih dobite na navedenih gozdnih obratih in krajevnih uradih. Naknadno vložene prošnje bodo morale biti taksirane s kolkom za 750 din.

ODSEK ZA GOZDARSTVO
Sob NOVO MESTO

OBVESTILA

Obvestilo potrošnikom

NOVOMESKA OPEKARNA ZA LOG PRI NOVO MESTU obvešča potrošnike opečnih izdelkov, da ima proizvodnjo za leto 1965 razprodano in ne sprejema več nobenih naročil.

Obvestilo o sprejemu delavcev

NOVOMESKA OPEKARNA ZA LOG sprejme večje število nekvificiranih delavcev za razna opkarska dela. Možnost pridružitve. Samska stanovanja zagotovljena.

Obvestilo AMD

AVTO MOTO DRUŠTVO CRNOMELJ obvešča vse občane, da posluša društvo v novih poslovnih prostorih, v »Mali sejni dvorani« na občini Crnomelj. Stranke sprejema vsak torek in četrtek od 16. do 18. ure. V tem času se lahko prijavite za tečaj ali pa opravite izpit za mopedista.

Komisija za nabavo in odtujitev osnovnih sredstev pri

CESTNEM PODJETJU V NOVO MESTU
Novo mesto, Ljubljanska 8

razpisuje

LICITACIJO

ZA PRODAJO OSNOVNIH SREDSTEV:

Izključna cena:

1. tovorni avtomobil DODGE — nevozen 100.000 din
2. tovorni avtomobil DODGE — nevozen 120.000 din
3. kompresor FMA — pokvarjen 15.000 din
4. mešalec za beton — brez motorja 20.000 din
5. kovačnica, poljski — 5 kom. 2.000 din
6. tovorni avtomobil TAM — nevozen 80.000 din
7. pisalni stroj z dolgim valjem, pokvarjen 10.000 din

Licitacija bo 12. marca 1965, ob 9. uri v prostorih stranskih obratov v Bučni vasi. Prednost nakupa imajo gospodarske organizacije in ustanove. Navedene predmete si lahko ogledate vsak dan od 9. do 11. ure v Stranskih obratih v Bučni vasi. Informacije dobite po telefonu 21-571.

KLOPOTEC

ZA PITANJE PRASIČEV
tamo

ker pospešuje debelenje!

Proizvaja Drogerija Ljubljana

Izbira kandidatov ne bo težka, vendar...

Predzadnji četrtak je bila seja izvršnega odbora okrajnega odbora SZDL Celje, naslednji dan pa v Laskem posvetovanje s predsedniki občinskih odborov SZDL in sekretarji občinskih komitejev ZKS z območja celjskega okraja. Razpravljali so o dosežanju poteka evidentiranja in prihodnjih nalogah v pripravah na bližnje skupščinske volitve.

Ocena za prvo obdobje priprav na volitve je v občinah celjskega okraja lahko samo pozitivna. Z evidentiranjem proti koncu lanskega leta se je začelo razgibano delo družbeno-političnih organizacij, društev in občanov na terenu in v delovnih organizacijah. Ni bilo sicer posebnih sestankov za razgovore o evidentiranju, vendar so vse seje in razgovore izkoristili tudi za pogovor o bližnjih skupščinskih volitvah in za evidentiranje predlogov za kandidate. Takšen način je najbrž bil tudi

najbolj ustrezen, saj so razgovore o volitvah povezovali z dejanskimi problemi in prihodnjimi potrebami. Nič čudnega, če so spričo takšnega vsebinskega obravnavanja evidentirali takšne ljudi, ki bi bili sposobni opravljati oborožne ali poslanske naloge. Začetne slabosti v premajhnem predlaganju delavcev, žensk in mladih ljudi so se izboljšale, med občani pa se je utrjalo spoznanje, da bodo v prihodnje lahko kandidirali le tisti, ki jih bodo predlagali v javni razpravi. Glede na vse to je evidentiranje potrdilo, da takšen način predlaganja kandidatov našemu družbenemu sistemu tudi najbolj odgovarja.

Doslej so v celjskem okraju evidentirali 62 predlogov za 5 poslancev zvezne skupščine, 178 predlogov za 34 mandatnih mest v republiških skupščinah in čez 1.000 predlogov za 344 izpraznjenih odborniških mest v občinskih skupščinah. Zaradi tolikšnih predlogov izbira kandidatov ne bo težka, vendar bo ena izmed poglavitnih prihodnjih nalog občinskih družbeno-političnih organizacij in še posebej tistih na terenu, da pri dokončnem izboru kandidatov ne bodo kršili dosežane demokratičnosti, ter da se bodo občani na kandidacijskih zborih dejansko sami odločili za tiste kandidate, ki bodo glede na sestavo in potrebe skupščine najbolj ustrezali.

Zaradi tega so na obeh sejah govorili največ o drugem obdobju priprav na volitve ter nalogah Socialistične zveze in drugih družbeno-političnih organizacij. Tako kot v občinah Spodnjega Posavja so se tudi v drugih občinah tega okraja dogovorili, da bodo

pred kandidacijskimi zbori razširjene seje občinskih družbeno-političnih organizacij in da bodo podobni sestanki v delovnih organizacijah. Na teh bodo z volilno komisijo uredili in pripravili dokončne predloge za kandidate, dokončno besedo o kandidatih pa bodo izrekli občani na kandidacijskih zborih. Spričo tega se bo evidentiranje dejansko končalo šele s kandidacijskimi zbori, saj bodo občani na samih zborih še lahko predlagali ustreznejše kandidate. Vse to zahteva takšno dejavnost družbeno-političnih organizacij, da bodo na kandidacijskih zborih izmed evidentiranih predlogov lahko predlagali kandidate v imenu vseh občanov.

Delo ne bo lahko, predvsem pa ne bo lažje kot v prvem obdobju priprav na volitve. Glede na odlok skupščine o razpisu volitev bodo hkrati morali pohiteti s pripravami, to pa bo spričo velikega števila kandidacijskih zborov zahtevalo še posebej odgovorno nalogo. Razen urejevanja in pripravljanja predlogov za kandidate bo treba poskrbeti

tudi za vsebino in udeležbo na kandidacijskih zborih. V celjskem okraju menijo, da na teh zborih ne bi smeli mimo priprav za družbene načrte, dejavnosti in nalog občinskih skupščin, nekaterih gospodarskih vprašanj delitve dohodka in urejevanja tistih vprašanj, ki vplivajo na družbeno raven občanov in proizvajalcev ter o tem, kako se izvajajo načela za izboljšanje stanja v družbenih službah.

Za datume kandidacijskih zborov se še niso odločili, začeli pa naj bi se proti koncu tega meseca in končali do 8. marca.

Predvsem: usmerjanje

Osnovne organizacije ZK v brežiški občini bodo obravnavale predvsem probleme v podjetjih in krajevnih skupnostih

Člani občinskega komiteja v Brežicah so na svoji drugi seji sprejeli delovni program in se dogovorili tudi za oblike dela. Občinska konferenca ZK je sprejela vrsto nalog, ki jih bodo morali komunisti izpolniti pri uresničevanju smernic VIII. kongresa. Občinski komitej bo skušal uveljaviti take oblike sodelovanja z osnovnimi organizacijami, ki ne bodo prizadele njihove samostojnosti. Le-te naj bi se lotevale zlasti problemov v delovnih organizacijah

in krajevnih skupnostih. Tu gre za usmerjanje, ne za odločanje. Odločali bodo samoupravni organi in zbori občanov, naloga Zveze komunistov pa je, da se zavzame za takšne odločitve, ki jih je v svojih smernicah že nakazal zgodovinski VIII. kongres. Občinski komitej bo posredoval osnovnim organizacijam sklope svojih sej in priporočila ter analize o vseh pomembnejših problemih in dogajanjih v občini.

Različna merila za različne pogoje

Osem dolenskih občin bo letos dotiranih - Novi zakon o določitvi dopolnilnih sredstev omogoča občinam, da bodo izboljšale šolstvo, socialno in zdravstveno varstvo

Zakon o financiranju družbeno političnih skupnosti v Sloveniji zagotavlja dopolnilna sredstva občinam, ki z lastnimi dohodki ne morejo

jo kriti svojih osnovnih nalog. Ta predpis je skupščina sprejela lani v novembru in letos 19. februarja ga je dopolnila z novim zakonom. Ta določa, katere občine bodo deležne dopolnilnih sredstev in koliko jih bodo prejemale.

V Sloveniji je takih občin 37. Republika jim odstopa različne stopnje prispevka iz osebnega dohodka od delovnega razmerja. Občini Krško in Novo mesto si bosta lahko zadržali 15 odst. omenjenega republiškega prispevka, občina Kočevje 25 odst., občina Ribnica 55 odst., občina Sevnica 85 odst., občine Črnomelj, Metlika in Trebnje pa celo 100 odst.

Takšna pomoč bo omogočila boljše oblikovanje dohodka v teh občinah in hitreje reševanje že dolga leta zanemarjenih dejavnosti, med katere sodi predvsem šolstvo. Merila za dopolnilna sredstva niso enotna, ker jih ni bilo mogoče določiti. Pogoji posameznih občin so tako različni, da je bilo to različnost treba upoštevati. Tako se na primer proračunska potrošnja pri enakih dejavnostih zelo razlikujejo in dosežani sistem delitve je še omogočal takšno neenakomernost.

V občinah, kjer so družbene službe bolj razvite, porabijo več sredstev za šolstvo, za vzdrževanje kulturnih ustanov in podobno. Manj razvite običajno bremenijo veliki izdatki za socialno varstvo in za zdravstveno varstvo. Pri dodeljevanju sredstev je bila upo-

števana predvsem dosežena proračunska potrošnja občin ter porazdelitev teh sredstev na posamezne dejavnosti dosežane obveze s poročitvi in posojili, negospodarske investicije, komunalna dejavnost, stroški na učenca, socialne podpore ipd.

Novi zakon o določitvi dopolnilnih sredstev občinam omogoča boljše ureditev šolstva, socialnega varstva, izplačevanje priznanih borcev ter zavarovanje kmetov borcev.

Občini Črnomelj in Metlika, ki kljub 100-odstotni prepustitvi republiškega prispevka iz delovnega razmerja ne moreta kriti svojih osnovnih potreb, bosta razen dopolnilnih sredstev dobili še dotacijo. Zakon določa 105 milijonov za Črnomelj in 125 milijonov za Metliko.

Proračuni slovenskih občin se letos povprečno povečujejo za 25 odst., proračuni dotiranih občin pa še presegajo ta odstotek. Merila za dopolnilna sredstva najbrž niso popolnoma objektivna, zato je v družbenem planu po udarjeno, da bo treba zasledovati proračunsko potrošnjo v teh občinah skozi vse leto. Šele po daljšem skrbnem spremljanju njihovega gospodarjenja in razvoja bo na razpolago več objektivnejših meril za pravilno presojo o višini dotacije. J. T.

Mar podjetja nočejo pomagati svojim delavcem?

Sest šol v ribniški občini ima mlečne kuhinje. Kuhinje in letovani otroci bo letos financirala občina in za to porabila predvidoma 8,5 milijona dinarjev. Svet za socialno varstvo in varstvo družine pri skupščini se je za pomoč pri financiranju šolskih kuhinj in letovanih otrok obrnil tudi na delo ne kolektive, vendar odziva ni bilo. Vsekakor pa bi morala podjetja, kjer so - navsezadnje starši otrok, tudi nekaj prispevati za čim boljše organizacijo šolskih mlečnih kuhinj in izvedbo letovanj!

Razen črnih gradenj in črnih vinotočev: zdaj še črni inštruktorji!

Število voznikov motornih vozil zadnja leta čedalje hitreje narašča. Za njihovo vzgojo so vložila društva AMO veliko truda, sredstev in prizadevanj ter požela pri tem lepe uspehe. Kljub temu pa se še vedno pojavljajo na naših cestah vozniki brez vozniških dovoljenj in tako imenovani "črni" učitelji, ki nimajo niti dovolje-

nja, niti sposobnosti za poučevanje vožnje z motornimi vozili na javnih cestah. Njihova vozila niso predpisano opremljena, zato nevarno ogrožajo tudi druge uporabnike javnih cest.

V zadnjem času so pristojni organi prijavili sodniku za prekrške več takih posameznikov, ki poučujejo druge občane o vožnjah na javnih cestah. Med njimi so tudi Janez Murn iz Novega mesta, soboslikar Anton Mevžak z Broda 45, strojni tehnik Peter Vraničar iz Kočevja, Prešernova 9, Peter Lampret, šofer iz Stične, in Rafael Lešnik, duhovnik iz Mokronoga. Zaradi njihove nestrokovnosti so njihovi "učenci" že večkrat ogrožali varnost drugih državljanov. Tako je npr. Lešnikova učenca iz Mokronoga pri eni izmed voženj povzročila tudi prometno nezgodo.

V interesu javnosti je, da pristojni organi poostrijo kontrolo in da strožje ukrepajo proti takim osebam, ki ogrožajo življenje tudi na javnih cestah. Če brez "črnih" učiteljev je v našem prometu dovolj žrtv, škoda in nepotrebnega gorja!

Predlogi za nove brežiške odbornike

PREDLOGI ZA ODBORNIKE OBČINSKI ZBOR:

Zbor volivcev v Brežicah je za 2. volilno enoto evidentiral dr. Marijo Jež, Katico Kolar, Marijo Hrovat, Franca Kebeča in Mirka Grublješiča. Na zboru volivcev v Kapelah so bili za 8. volilno enoto predlagani: Ivan Stanič, Drago Vidmar in Vinke Zupančič. V 20. volilni enoti na Biželskem so zabeležili deset predlogov. Evidentirani so

Ivan Balon, Ivan Hudina, Ivan Martini, Ivan Pečnik, Hecica Blažičič, Franc Jelčič, Franc Premelj, Milan Dermikovič, Matka Sekoranj in Ivan Lipelj.

V 22. volilni enoti v Orešju so predlagali: Karl Znidarič, Franc Golobčič, Ivan Berkočič, Anton Polak in Franc Kunst. Občinsko zvezo DPM zastopa v 30. volilni enoti Majda Zekalj.

ZBOR DELOVNIH SKUPNOSTI:

Predlogi zbora volivcev vojne pošte Bregana, 2 VE: Franc Kožar, Miloš Zdjelar, Andrija Ciglar, Zora Kitarniš, Josip Prah, Jože Agnič in Stanjo Zobarčič.

Volivci železniške postaje so evidentirali v 8. volilni enoti Franca Hervola.

V 14. volilni enoti so člani KZ Brežice predlagali skupaj z družinskimi člani KU Brežice, Artiče in Sromlje tele kandidate: Adama Deržaniča, Franca Butaro, Eda Božička, Alojza Mustarja, inž. Nado Cimski, Jožeta Vimpolšarja, Franca Tomšeta in Martina Kržana. V 16. volilni enoti pa

Ivana Zevnika in Stanka Molana.

Garnizon Cerklje je predvidel 9 kandidatov v 23. volilni enoti. To so: Rafko Kotev, Anton Stimač, Mirko Grublješič, Janez Dejak, Dragoljub Izzič, Božo Bauk, Milav Popovič, Danilo Blauša in Milan Corič.

NESREČE

Po nasipu na Gorjancih

21. februarja zjutraj je zdrsnil z gorjanske ceste med vasema Cerovec in Vahča osební avtomobil LJ 65-14, ki ga je vozil Jože Mačedoni iz Dolenje vasi pri Smarjeti. Vozilo je v ovinku vrglo na nasip, kjer se je prevrnilo. Prebitra vožnja na poledeneli cesti je terjala okoli 500 tisoč dinarje gnotne škode, medtem ko so se voznik in dva potnika lažje ranili in iskali pomoč v nemeški bolnišnici.

Smrt pod vlakom

14. februarja ob 21.30 je osební vlak povozil Jožeta Cirmana 51, iz Otovca pri Črnomlju, ki se je vračal iz vinograda. - Nesreča je Cirmana zadela na progi nedaleč od njegovega doma.

Stisnjen med vagoni

Jože Pirc, 31, iz Črnomlja je hotel 17. februarja ob 17. uri stopiti na vlak na črnomljski železniški postaji, potovanje pa mu je preprečil tovorni vlak, ki ga je Pirc prežrl. Pri prehodu preko proge je prišel med vagoni in izdihnil.

Zmikavi v IMV

V noči od 18. na 19. februarja je v obratni menzi v novomeški IMV zmanjkalo 100.000 dinarjev. Blagajna je bila na silo odprta.

Že dvakrat v straškem "Mercatorju"

Ponoči, od 10. na 11. februar je lovec na denar vlomil v Mercatorjevo poslovalnico v Strazi in odnesel iz blagajne manjši izkupiček. Podobno tatvino so v istem lokalu prijavili tudi lani. Vlomilec v Strazi ni imel težkega dela, ker so bili poslovní prostori slabo zavarovani.

Kmetijska šola GRM - Novo mesto

razpisuje delovni mesti:

1. kvalificiranega TRAKTORISTA z dveletno prakso
2. kvalificiranega VINOGRADNIKA

Pod 1. zagotovljeno samsko stanovanje takoj, v jeseni družinsko; pod 2. družinsko stanovanje. Osební dohodki po pravilniku. Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Slovenija vino Ljubljana POSLOVNA ENOTA BREŽICE VINO V BREŽICAH

razpisuje prosto delovno mesto

VODJE MEHANIČNE DELAVNICE IN AVTOPARKA

POGOJI: avtomehanik s 5-letno prakso ali strojni ključavničar z 10-letno prakso. Interesenti naj pošljejo ponudbe s kratkim opisom dosežanih delovnih mest na naslov: Komisija za sprejemanje in odpuščanje pri podjetju SLOVENIJA VINO LJUBLJANA, POSLOVNA ENOTA BREŽICE VINO, BREŽICE.

Ljubljana, Prešernova c. 40

VSE SVOJE KOMITENTE IN POSLOVNE PRIJATELJE OBVEŠČAMO

DA SMO PONOVO DOBILI SOGLASNOST ZA UVOZ nadomestnih delov, pribora in gum za motorna vozila

NA OSNOVI TE SPREMEMBE V NAŠEM POSLOVANJU NADALJUJE MO Z UVOZNO-IZVOZNIMI POSLI. PRIPOROČAMO SE VSEM INTERESENTOM TER NASIM DOSEDANJIM STRANKAM, DA NAM ZAUPAJO IZVRŠITEV ZUNANJETRGOVINSKIH USLUG.

"Slovenija avto" - Ljubljana

V nedograjeni prevolski šoli se je 14. februarja ob njeni 10-letnici ves dan odvijal pester kulturni spored, na katerega so od blizu in daleč prihiteli številni občani

Na Vinici bodo gradili zdravstveno postajo

Preteklo sredo je svet za zdravstvo pri črnomaljski občinski skupščini razpravljalo o predlogu družbenega plana in proračuna za letošnje leto na področju zdravstva.

Kapacitete v ambulantah so se z izgradnjo nove lekarnice v Črnomlju in z adaptacijo zdravstvenega doma povečale tako, da zadovoljujejo potrebe. Tudi strokovnega kadra je v glavnem dovolj, čeprav se je povečalo število zavarovancev.

Pomembna je gradnja nove zdravstvene postaje na Vinici. Ta objekt montažnega tipa bo stal 10 milijonov dinarjev. Finančna sredstva bodo dobili iz občinskih sredstev, iz sredstev komunalne

ga zavoda za socialno zavarovanje in s krajevnim samopriskom.

V predlogu proračuna za zdravstveno zaščito je predvidenih 43 milijonov dinarjev za zdraviljenje socialno ogroženih, za kmečke zavarovance, za razširjeno zavarovanje mladine, financiranje zdravstvenega centra in ostale zdravstvene zaščite.

Svet za zdravstvo je razpravljal tudi o programu dela sveta za letošnje leto, ki obsega obravnavo finančnega načrta in programa zdravstvenega centra, problematiko borcev, analizo zdravstvenega stanja šolskih otrok, organizacijo zdravstvene službe in ostala pomembna vprašanja.

J.D.

Lepi načrti za praznik žena v sevniški občini

Komisija za družbeno aktivnost žena pri občinskem odboru SZDL v Sevnici je te dni razpravljala o programu v počastitev 8. marca. Dan žena bodo proslavili v vseh krajevnih centrih in v podjetjih. Komisija se je odločila tudi za nekatere druge načrte, ki jih pa brez finančne pomoči ne bo mogla uresničiti. Njen predlog je, da bi za praznik žena obiskali in obdarili partizanske matere, nekdanje borke in vse žene, ki so starejše od 90 let. Ob tej priložnosti je komisija predvidela tudi obdaritev družin z velikim številom otrok.

Načrti za počastitev dneva

Matični urad Šentjernej

Januarja je bil doma rojen 1 otrok. — Poročili so se: Alojz Znidaršič, kmetovalec iz Smalcje vasi, in Antonija Rešetič, delavka iz Grobelj pri Prekopi; Jože Rešetič, kmetovalec, in Marija Rudman, delavka, oba iz Grobelj pri Prekopi; Edvard Kukman, mizar iz Bele cerkve, in Jožeta Senčič, kmečka delavka iz Roj; Jože Vovk, delavec iz Vratnega, in Mihaela Knez, delavka iz Mengša; Branko Turk, krojač, in Marija Ovelbar, učiteljica, oba iz Podgrada; Jože Lenič, kmetovalec iz Šentjakoba, in Ivana Jordan, kmetovalka iz Ostroga; Anton Zupan, kolar iz Brezja pri Šentjerneju, in Jožeta Bančič, delavka iz Smalcje vasi; Jože Trnatec, traktorist iz Drame, in Terezija Gornik, kmečka delavka iz Dobrave. — Umrli so: Ana Pavlin, učiteljica iz Zvabovca, 75 let; Franciska Prhno, učiteljica iz Orehovca, 77 let; Franc Stemberger, kmetovalec iz Šentjerneja, 80 let, in Jože Saje, učitelj iz Gor. Gradiska pri Šentjerneju, 82 let.

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJE

Preteklih 14 dni so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Danilo Kovarčič, Bojan Čeh, Franc Lukšič, člani kolektiva Novotok Novo mesto; Slavka Janežič, Ivan Miklar, člani kolektiva Občinske skupščine Novo mesto; Vinko Kapler, mizar iz Zavinka; Branka Gorenc, gospodinja iz Segonj; Danica Krašna, gospodinja iz Skočjana; Tončka Hočevar, delavka iz Skočjana; Cvetica Staniša, članica kolektiva Osnovna šola Skočjan; Anton Virant, član kolektiva KZ Novo mesto; Marjan Tomazin, dijak ESS v Novem mestu; Janez Leskovec, član kolektiva Iskra Šentjernej; Ivan Ferkoj, mizar iz Dobrave; Avgust Pavlič, član kolektiva Elia Novo mesto; Janez Kirm, posestnik iz Goriske vasi; Branko Turk, delavec iz Bršljina; Neža Gregoričič, gospodinja iz Smolenje vasi; Ana Ravbar, gospodinja iz Smolenje vasi; Pepca Mogolčič, gospodinja iz Goriske vasi; Vinko Komljanec, posestnik iz Osrečja.

Franc Jerus, posestnik iz Goriske vasi; Alojz Nušič, posestnik iz Osrečja; Avgust Bradač, Franc Gorše, Jože Sporar, Ivan Mirtič, Marjan Bradač, Ivan Mihnar, Vukasin Sobot, Franc Kren, Stefan Kovarčič, Franc Čegovnik, Tone Zupančič, člani kolektiva Gorjanci Straža; Sonja Humer, Jože Pirc, Ivan Pirh, Elizabeta Brank, Iva Jakše, Janez Bavdek, Franc Tisovec, Jože Rebselj, Franc Plantan, France Saje, Stanka Spolar, Mirko Dragman, Janez Turk, Alojz Strahan, Albin Gorše, Jože Vidmar, Alojz Može, Ivan Kocijan, Franc Novina, člani kolektiva Novoles Straža; Jože Bartolj, član kolektiva IMV Novo mesto; Marija Klobučar, gospodinja iz Stranske vasi; Marija Povše, gospodinja iz Dobindola; Albert Lah, mizar iz Jurne Dobindola; Anica Šobar, gospodinja iz Uršnih sel; Ottilija Povše, gospodinja iz Dobindola; Albert Lah, mizar iz Jurne vasi; Marija Celič, gospodinja iz Uršnih sel; Marija Celič, gospodinja iz Uršni sel, Jože Kastelic, upokojenec iz Gornjih Sušic; Marija Klopčič, gospodinja iz Dobindola; Alojz Erpe, član kolektiva Pionir Novo mesto; Marija Bartolj, gospodinja iz Dolnje Straže; Marko Kršlino, član kolektiva Novoles Straža, in Ciril Šiška, član kolektiva Novoles Straža.

Praznik v Prevolah pri Hinjah

V nedeljo, 14. februarja, je osnovna šola v Prevolah pri Hinjah praznovala 10-letnico obstoja. Kmalu po 9. uri so v šolo prihajali starši, otroci, vaščani ter gostje iz Novega mesta, Žužemberka in drugod. Proslave so se udeležili tudi predsednik občinske skupščine Novo mesto Sergej Thorževski, sekretar občinskega komiteja ZKS Slavko Zirkelbach, republiška poslanca Tilka Sašek in prof. Veljko Troha, načelnik oddelka za družbene službe Jože Suhadolnik, ravnateljica Medobčinskega zavoda za prosvetno pedagoško službo Ema Muser in drugi.

Ob 10. uri se je začela proslava. Ravnatelj prevolske šole Jurij Poje je pred polno dvorano poslušalcev najprej osvežil spomine na leta po vojni, ko otroci v teh suhočrnanjskih predelih sploh niso imeli pouka. Šele leta 1946 so odprli šolo v privatnih sobah. Novo šolo so začeli graditi leta 1953, dve leti kasneje pa so jo odprli, čeravno še ni bila dograjena. Zal je vse od tedaj do danes ostala neizpremenjena. Dograjenih je le nekaj učilnic, vsi drugi prostori so neometani, kakor tudi zunanost šolske stavbe. Zid je že začel razpadati, telovadnica je brez poda, nima ometa na stenah, skozi zaslina okna veje mraz, tako da je za pouk telesne vzgoje ne morejo uporabljati.

Da je ta prostor res neprimeren za uporabo, so občutili tisti dan vsi gostje, ki so v njem polni dve uri sledili programu Šolarji so nastopili z recitacijami, s prizorčki, pesmijo in z narodnimi koli, zatem pa so uprizorili še lučkovno igrice Meh za smeh.

Matični urad Semič

Januarja ni bilo rojstev izven poročnišnice. — Poročili so se: Jožef Poč, ključavničar z Vrtače, in Cveta Lukežič, delavka iz Vavpce vasi; Edvard Mihelj, delavec z Vrtače, in Rozalija Didovič, delavka s Podrebra. — Umrli so: Ana Fitol, upokojenka iz Vavpce vasi, 52 let; Marija Dravinec, učiteljica s Kala, 87 let, in Neža Kastelec, učiteljica z Osojnika, 77 let.

Mladina je pod vodstvom domačih učiteljev v pripravo kulturnega sporeda nedvomno vložila veliko truda, ki je bil najbolje poplačan z zadovoljstvom številnih poslušalcev.

Popoldne ob 13. uri so nastopili še gostje iz sosednje šole v Ambrusu z lepo uvečanim tamburaškim zborom. Nato pa je novomeški potujoči kino predvajal domači film Dolina miru. Ta dan je bil za vse Prevolske in prebivalce okoljskih vasi posebno doživetje, saj toliko kulturnega razvedrila sicer niso deležni vse leto. Ob tej priložnosti je bil

Učiteljski kolektiv v Prevolah dela v zelo težkih pogojih, saj v vasi ni trgovine, ne gostišča, zelo so slabe avtobusne zveze z večjimi središči, učitelji pa nimajo primernih stanovanj. Ob 10-letnici šole so hoteli opozoriti javnost na vse te probleme, zlasti pa na škodo, ki se dela v nedograjeni stavbi. Vsekakor je šola prevelika za okoli 120 otrok, na kar ob gradnji niso računali. Vendar je stavba zdaj napol dograjena in bi bilo treba karkoli ukreniti, da bi jo vsaj zaščitili pred propadom.

Ker je v suhočrnanjskih vaseh poseben problem zdravstvena služba, menijo vaščani, naj bi enega ali dva nedograjena prostora v šolski stavbi preuredili za potrebe ambulante, vse druge prostore pa v stanovanja za učitelje.

Ta teden: pet nagrad

V torek opoldne je žreb spet posegel v vrste novih naročnikov zadnjega tedna; izžrebani so bili: Olga Tomazini, Mahovnik 10, p. Kočevje — dobi 1. nagrado — 2500 din; pridobil jo je pismonoša Jože Čop.

Lepe knjige, ki jih je izdala DOLENJSKA ZALOŽBA v Novem mestu, pa bodo dobili:

Rudi Kordiš, Sentenart 3, p. Brežice; Ivan Pungartnik, Dlančeva 13, Novo mesto; Nande Mate, Ribnica na Dol. št. 171; Silvo Bec, Pekel 7, p. Trebnje na Dol.

Denar in knjige smo izžrebancem danes poslali po pošti. — Lep pozdrav vsem novim naročnikom —

uredništvo in uprava lista

GLUHIM VRAČAMO SLUH

O nekaterih vprašanih osnovne organizacije Zveze gluhih za področje občin Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje

V osnovni organizaciji Zveze gluhih za dolensko področje je včlanjenih 214 ljudi iz občin Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje. Med njimi je kar 50 mlajših od 25 let, 162 članov pa je zaposlenih ali upokojenih in le 52 je pridobitno nesposobnih. Približno 40 gluhih se ni včlanjenih v organizacijo. V šolah za gluho mladino v Ljubljani in Portorožu se poučuje 13 gluhih otrok, organizacija pa je pridobila oblastne organe, da plačujejo stroške dvema članoma, ki sta gluha in vrhu vsega skoraj popolnoma slepa, pa kljub temu delata v NOVO. LESU in v gradbenem podjetju v Črnomlju. Organizacija zelo skrbi za vzgojo in za učne uspehe v šoli, saj vsako leto zastopnika Zveze gluhih iz Novega mesta obišče učence ter jih obdaruje. S tolikšno skrbjo so zelo zadovoljni tudi vzgojitelji, ki vedo povedati, da se edino na Dolenjskem zanimamo za gluhe šolarje.

Organizacija nima sredstev, da bi pomagala socialno šibkim članom, pa je kljub temu 45 gluhih obdarila za novo leto. Kaj več niso mogli narediti niti na kulturno prosvetnem, niti na športnem polju. Lani za mednarodni dan gluhih so prvič izvedli tekmovalno zračno puško, prav tako pa so se organizacijo gluhih iz Krškega pomerili v streljanju v Novem mestu. To so skromni začetki športnega dela med gluhih, povedati pa je treba, da nekateri igrajo tudi šah. Odbor zveze gluhih v Novem mestu je ob pomoči družbenih organizacij ter socialno skrbstvenih organov, občinskih skupščin in organi-

zacij RK skrbel za usposabljanje gluhih za delo. Treba jim je omogočiti predvsem to, da bi se jim vsaj malo povrnil sluh. Osnovna organizacija namerava zategadelj nabaviti slušne aparate za tiste člane, ki bi jih lahko uporabljali ter poziva vse, naj se prijavijo odboru. Vsak aparat bo stal približno 40

tisoč din. Uporabljajo jih lahko tisti, ki sluha niso popolnoma izgubili. Znanstveniki se trudijo pomagati tudi tistim gluhih, ki ne slišijo popolnoma nič in že delajo posebne poskuse v Zagrebu ter na Zavodu za gluho mladino v Ljubljani.

MARJAN TRATAR

Komisija za sprejemanje in odpovedovanje delovnega razmerja

KROJAŠKEGA PODJETJA »KROJAČ« NOVO MESTO

razpisuje delovno mesto

računovodje

POGOJI: ekonomist z petletno prakso ali srednjo šolsko izobrazbo in z desetletno prakso na vodilnem delovnem mestu v računovodstvu. Osebnih dohodkov po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov podjetja. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. Nastop službe je mogoč takoj ali po dogovoru.

KMETIJSKA ZADRUGA ŽUŽEMBERK obvešča lastnike sadnih dreves

na svojem območju, da so po določilih 29. člena Temeljne zakona o varstvu rastlin pred boleznimi in škodljivci (Ur. list FLRJ, št. 26-54 in 52-61) ter po določilih Uradnega vestnika Dolenjske (št. 1-64)

DOLŽNI ZATIRATI BOLEZNI IN ŠKODLJIVCE SADNEGA DREVJA

Kmetijska zadruga je dolžna voditi in izvajati akcijo na svojem območju ter o tem poročati pristojni občinski inšpekciji. Da bo akcija v redu potekala, naj vsi lastniki sadnega drevja, ki škropljenje ne morejo izvesti sami, naročijo škropljenje na sedežih proizvodnih okolišev v Žužemberku in na Dvoru.

Zbori volivcev v kočevski občini, na katerih bodo potrjevali kandidature za odbornike in poslance ter razpravljali o družbenem planu in proračunu za letošnje leto, bodo trajali od konca februarja do 10. marca. Predvidoma bo okrog 90 zborov volivcev.

Doslej je v občini evidentiranih nad 150 predlogov za odborniške kandidate, povprečno po pet v vsaki volilni enoti. Žensk je evidentiranih 30 odstotkov, mladine do 25. leta 12 odstotkov, od 25 do 29 let jih je 20 odstotkov.

TE DNI V KOČEVJU

stotkov, od 30—39 let 40 odstotkov in nad 40 let 28 odstotkov. Z nedokončano oz. končano osemletko je 54 odstotkov evidentiranih, s srednjo šolo 32 odstotkov in z višjo ter visoko šolo 14 odstotkov. Delavcev je med evidentiranimi 27 odstotkov, kmetov 4 odst., uslužbencev 15 odst., inženirjev in tehnikov 17 odst., prosvetnih delavcev 12 odst., upokojencev 3 odst. in ostalih 8 odstotkov.

PEDAGOGI! — V izredno praktično korist vam bo knjiga pedagoških člankov in študij — PEDAGOŠKI TEDEN V NOvem MESTU. Izdala Dolenjska založba. Dobite v knjigarnah. Samo 500 dinarjev!

XIII

1

DIVIZIJA VESELJA

Tukaj, v rožnato prepleškanih barakah, niso bičali deklet. Skrbno so pazili, da so ostala dekliška telesa cela, nepoškodovana. Če so tukaj pretepli deklet, se ni smela več vrniti v Divizijo veselja. Hitro so jo vrgli na tovrnjak in odpeljali v krematorij.

Tukaj je dobila vsaka novo opremo. Vsak teden čisto perilo. V primerjavi s hrano v Delovni diviziji je bil tukaj res raj, kot je rekla Renja Zeidner. Toda dekleta, ki so v tem rajju kaj zagrešila, so morala na »raport«. Samo na »raport«. Grešnice s tremi »raporti« so odpeljali po navadi ob prihodu no-

dajo iz dveh tankih zarez, ustnici ima stisnjeni; podolgovati, temni in brazgotinasti obraz neprestano izžareva nepotešeno spolno slo in strastno ljubosumnost. Mogoče ji je prav ta pošastni videz pripomogel do tako vodilnega položaja.

Bržkone so se je moški vselej izogibali. Njen razmesarjeni obraz je nemara v zvezi s tem. Toda tukaj, v Diviziji veselja, kjer je neomejena gospodarica, je Elsa ljubosumna na svoje podrejene, kar jim da krepko občutiti. Ko opravljajo dekleta svojo »veselo dolžnost«, hodi po barakah in si na vso moč prizadeva pritegniti pozornost nemških gostov nase. Ko vstopijo v taborišče, jih gre pozdravit pred barake, da bi se pobahala s svojim čistokrvnim nem-

Elsa skuša pogasiti zublje strasti z dekliško krvjo. Zanj je največji užitek očistiti dekletovo telo greha — na morišču.

Po urah »užitka«, ko so Nemci odšli, se Elsa tiho plazi po taborišču — kakor divja zver, ki zalezuje svojo žrtev. Vsa dekleta drgetajo od groze. Najprej Nemci, zdaj Elsa. Iz enega pekla v drugega. Pogosto se polasti neke deklice, jo potegne v svojo sobo, se vrže nanjo in vsrkava v nosnice vonj po njenem telesu ter voha hkrati moškega, ki je bil pravkar vstal od dekleta. Gorje tisti, ki ne bi zadočila vsem Elsinim željam. Elsa ve, kako pripraviti deklet v stanje, ko avtomatično dobi »raport«. A katero deklet more zadovoljiti brezdažno slo Elze iz Düsseldorfa?

Ni mogoče opisati, kakšno svečano razpoloženje navdaja Elsa, kadar mora naznaniti dekletu, da je že »porabila« svoje tri »raporte«. Njene oči žarijo od veselja. Dekle obstane kot uročena. Obe čutila, da zdaj žrtev popolnoma pripada Elsi: njena duša in telo sta zdaj neizogibno v rokah glavne nadzornice. Elsin usta se usodno spajajo. Tenke ustnice odkrijejo majhne, redke zobe. Kakor udav, ki se namerava oviti okoli telesa plena, vklene deklet z očmi in peklensko počasi izreče:

»Očistila te bom... Zdaj si moja... Cisto moja... Do kraja te bom očistila... Ampak najprej boš šla z menoj...«

Dekle je kot prikovano. Elsin oči so se zapičile v njene. Ne more odvrniti pogleda. Ne zavpije. Ne zajoka. Ne zbeži. Strmi v Elsin obraz in vidi v njem morišče. Podoba »očiščevanja grehov« ji je znana do najmanjše podrobnosti. Kolikokrat jo je že videla! Zdaj je nema. Elsin roke se ovijejo okoli nje, grabijo po njenem telesu in jo potegnejo k rjavemu svitru. Kot iz dna pekla sliši deklet Elsin besede, ki prihajajo skozi zobe:

»Očistila te bom... Očistila... A najprej stopi z mano v mojo sobo...«

Elsa iz Düsseldorfa gre in pelje svojo žrtev tesno prižeto k svojemu telesu. Obe korakata težko, kakor v transu. Bližata se sobi, kakor da bosta tam izvršili svečan obred; kakor da bi bilo tam, v Elsin sobi, svetišče Nove človeške civilizacije.

2

Ko je prišla Danijela na dvorišče Divizije veselja, je stekla k njej Civija iz Chebina. Hotela je izvedeti, kaj je z njeno sestro Hano v Delovni diviziji.

Danijeli je zastal dih. Na tako vprašanje ni bila pripravljena. V Baraki za raziskovanje je čisto pozabila na Delovno divizijo, a brž ko je Civija izrekla ime »Hana«, jo je zagledala, kako leži preko tračnic, medtem ko Hentschel Luna mirno kroži okoli njenega telesa

in od časa do časa z ročajem lopate udari po njenih komolcih, nogah, glavi — in čaka, da bo zakričala. Kakorkoli zakričala, samo da se bo slišalo. Čim bolj trpeč, čim bolj srce trgajoč krik bo to, tem bolj bo Hentschelu povšeči. Kakor da bi bili Hanini/kriki njegovemu ušesu glasba. Zdaj so odmevali Hanini kriki v Danijelinih ušesih, kakor da bi kričala Hana tukaj, poleg nje:

»Bog v nebesih! Bog v nebesih!«

Danijela je osuplo stala pred Civijo, ki je gledala naravnost v njena usta in čakala na odgovor.

»Kaj pa je, Danijela? Kaj se je zgodilo?« jo je prestrašeno vprašala.

Danijela se je nagonsko stresla, da bi se zavedela. Spomnila se je, da jo je bila Civija nekaj vprašala, pa je hlastno odvrnila:

»Kako to misliš: »Kako se godi Hani?« Dela kakor vse druge.« Sama se je čudila svojemu osornemu odgovoru.

»Slišala sem, da je delo tam zelo naporno. Kako se počuti Hana pri delu? Tako šibka je?« je zaskrbлено pripomnila Civija.

Ob ustju jezera sede dekleta in drgnejo jedilni pribor. Na mostu svoji SS-ovec. Puško je naslonil na ograjo in naperil cev na dekleta. Na drogovi svetiljo rdeče luči. Znak, da je v žici tok visoke napetosti. Na desni strani stoje rožnate barake; dekleta prihajajo in odhajajo vanje. Onstran ozkih potk, ki se belijo med barakami na drugi strani Divizije veselja, je bodeča žica. Od daleč se zdi, kot da je vzbrstela iz tal s škrlatnimi rožami. Takoj za bodečo žico je Delovna divizija, Baustelle. Renja Zeidner zdaj gotovo premišljuje — da, tudi ona je šla v Barako s punčkami! Zdaj bo tudi ona dobivala po dve skledi juhe na dan; tudi ona se bo mastila s klobasami in margarino, ki po pravici pripada dekletom iz Delovne divizije! In ko jo bodo golo peljali na morišče, se bodo njene oči srečale z očmi Renje Zeidner skozi dvojno bodečo žico. Tedaj bo Renja videla, kako debela je Danijela. Renja jo bo gledala. Ne! Ne sme je gledati tako! Renjine oči jo prebadajo. Tega pogleda ne prenese. Golo so jo odpeljali na klopco na morišču. Renjine oči pa jo merijo z zaničevanjem in mržnjo.

»Kako se počuti Hana pri delu?« je ponovila Civija in upirala oči v Danijelo.

Danijela bi rada odgovorila ta strašni pogovor. Tega kratkomalo ne more prenesti. Bodeča žica in strehe barak plešejo pred njenimi očmi. Se hip, pa bo omedlela.

»Hana — se — počuti — kot — vse — druge!« blekne.

»Odločila sem se, da pojdem tja čez, k Hani,« je rekla Civija. »Nočem ostati tukaj, pa četudi me ubijejo. Hočem biti skupaj sestro. Ne bom ostala v tej grdobi!«

KA-CETNIK 135633

baraka s punčkami

vega transporta, na morišče, kjer jim je glavna nadzornica Elza iztepla grehe iz telesa. Temu so rekli »očiščevanje grehov«. Nato so naložili očiščena telesa na tovrnjak. Naj bo to drugim dekletom v rajju opomin.

Ko gredo nemški vojaki na rusko fronto, se vsak dan ob dveh spotoma ustavijo v Diviziji veselja; prihajajo iz bližnjih postojank, da bi se pozabavali z dekleti iz Barake s punčkami. Dekleta morajo povsem zadovoljiti svoje cenjene goste. Če gost ni bil zadovoljen s postrežbo, mora o tem pred odhodom poročati v pisarni ter povedati številko, ki jo ima deklet vžgano na prsih. Po treh takih »poročilih« je deklet avtomatično obsojeno: deklet ni primerno cenilo izkazane ji velike časti; norčevalo se je iz časti nemškega borca!

Glavna nadzornica Elsa je čistokrvna Nemka iz Düsseldorfa. Zele-na kriminalistična trikotna nalepka na rjavem svitru priča, da je bila pred vojno obsojena na do smrtne ječe. Nihče v taborišču ne ve, s kakšnim zločinom si je zaslužila to kazen. Znano je samo to, da so jo Nemci ob ustanovitvi tega taborišča vzeli iz ječe in jo pripeljali sem, kjer je postala glavna nadzornica. In izbira je bila srečna — pravi človek na pravem mestu.

Elsa iz Düsseldorfa je zdaj vse-mogočna vladarica Divizije veselja. Surovi vbodi z nožem na obrazu otežkočajo človeku uganiti njeno starost. Visoka je in vitka, kar venomer poudarja s tesno se prilagajočimi jahalnimi hlačami, zatak-njenimi v jahalne škornje. Oči gle-

skim rodovnikom. Tudi na drugo roko si natakne črn satenast trak, da bodo videli vsi z vseh strani, kdo in kaj je Elsa v Diviziji veselja. A vse je brez haska. Nobeden izmed vojakov se ne zmeni za njene predloge. Odklanjajo jo in gre-do raje v barake k njenim preziranim sužnjem.

Za takšno vedenje je bila vse-mogočna gospodarica že javno tepena. Nekoč je hotela zvabiti nekega gosta k sebi v posteljo. Vojak se je izvil iz njenega strastnega objema, ji pljunil v obraz in se šel pritožiti. Svetlolasa poveljnica Jaga je stopila iz sobe in s pletenim bičem udarila zasoplo glavno nadzornico po glavi. Elsa je molče sprejela ukor. Samo njena usta so se besno spajala in njene ozke oči so sovražno prebadale Svetlolaso zver. Vedela je, da hodi Jaga zelo pogosto k svojemu ljubčku — poveljniku bližnjega delovnega taborišča Niederwalden —, da zadosti svojemu poželenju. A vedela je tudi, da mora sprejeti bičanje molče. Kajti za Jago je bila ona prav tako samo jetnica. Kasneje je Elsa prebičala dekleta, ki so bila samo pod njeno oblastjo.

Med »opravljanjem veselo dolžnosti« hodi Elsa izizvalno po barakah, da bi videla, ali se dekleta pravilno posvečajo svojemu opravi-lu in ali povsem zadostijo željam svojih gostov. Opazuje jih, ko le-žijo pod vojaki in si želi, da bi jih ujela pri grehu »ravnodušnosti«. Opominja goste, da se lahko pritožijo, da zahteva taka ravnodušnost »raport« v glavnem stanu taborišča.

Tomaž se je lahko privadil samskemu življenju. Saj je ostalo vse pri starem, samo nageljni po oknih so se posušili, cvetje v malem vrtiču so zadušile koprive in osat in steza od koč do ceste je bila ob de-ževju podobna jarku, katerega izpira hudournik.

Enkrat — že več let po Jeričinem odhodu — ogo-voril ga je Topolščak, naj pride k njemu na delo. Tomaž je nekaj zagodrnjal in iz njegovih majhnih svetlih oči je švignil čuden plamen, tako da Miklavž ni vdručil vprašal. Pa Omahné je le prišel in ostal delavec in tam smo ga našli, ko smo pričeli povest.

IV.

Miklavžu se je z novo ženitvijo silno mudilo. Domačim nasproti o svoji nameri ni zinil besedice, niti sestri ne, ampak skrbel je, da se je vršil že prvo nedeljo po njegovi snubitvi cerkveni oklic. Ljudje po cerkvi so kar usta odpirali, ko je oznanjal župnik, da se bo Topolščak poročil z Brnotovo rejenko, in sami svojemu sluhu niso verjeli.

Tudi Tomaž je stal na svojem starem prostoru blizu velikih vrat. Zazdelo se mu je skoro kakor pred petindvajsetimi leti, ko je čul z lece Topolščakovo ime, da se obračajo ženske zvedavo proti njemu, a danes vendar ni bilo tako, nego sam bi se bil najrajši obrnil k bližnjemu sosedu ter povprašal, kaj in kako, ko bi mu neka čudna, nenadna slutnja ne bila šinila v glavo. Zakaj se ženi Topolščak? In tako naglo — na vrat na nos — kaj, ko bi to bilo v zvezi z onim —? Pa kako bi to bilo mogoče?

Gotovo je le, da Omahné pri tej maši svojega rožnega venca ni zmolil. Po glavi mu je brodil edinole Topolščak in njegova ženitev in skrivnost, ki ga je mučila vse zadnje dni.

Ko je bila služba božja končana, bil je med prvimi, ki so šli iz cerkve. Trpelo ga ni tukaj, kakor tedaj pred petindvajsetimi leti ne.

Janko Kersnik: 12
TESTAMENT

Pred cerkvijo ga potiplje nekdo po rami.

Klander je stal za njim.

»Ali te je Topolščak za starešino izvolil, kaj li, da si tako čenav, tako moški in še besede ne zineš o pravem času? Nisi li mogel ust odpreti zadnjič, ko sva pila v Šent Gotardu?«

Tako je kregal Klander tovariša, ko sta krenila po cesti proti Tomaževemu domu. Večje in manjše gruč ljudi so hitele mimo njiju in v vseh je tekel razgovor le o najnovejši novici, ki je bila oglašena raz leco.

»Sem li znal?« zavrnil je Omahné.

»Beži, beži! Ti bi ne znal? Ti in pa Topolščak — saj sta si vendar kakor —« Klander je rabil tu pri-mero, katere iz ozirov najnavadnejše dostojnosti ne smemo ponoviti, a po trenutnem odmoru in ko To-maž ni črnil besedice, pristavil je malo zlobno: »No, pa vsaj — da bi bil ti res njegov tast, kakor si enkrat hotel.«

Tomaž danes ni bil dobre volje; postal je s srdi-tim pogledom.

»Molči, prismođa! Ali pa sam hodi, spredaj ali zadaj!«

»No, vidiš, brate,« menil je Klander s smehom, »kaj nisem dejal, da si prekleto moški? Sedaj te je pač sram z menoj hoditi! No, le čakaj če bo zdajle kupčija boljša tam na Štajerskem, potem ti pa

vrnem tiste groše, ki sva jih zadnjič zapila, da ne porečeš, da sem ti kaj dolžan!«

Korakala sta nekoliko časa molče drug poleg drugega, le Klandrovo bistro oko je časih skrijaj zablisnilo po Tomažu; videti je bilo, da mož nekaj namerava, pa ne ve, kako bi pričel.

»Na Štajersko pojdeš?« vprašal je prvi zopet Omahné.

»Tako, še danes!«

Prispela sta počasi do Tomaževe koč.

»Pa dobro opravil!« godrnjal je le-ta in hotel kre-niti s ceste v majhen breg proti svoji podrtini. A Klander je imel dovolj mešetarske npravi, da se ni dal lahko odpraviti. Vrh posebnih namenov, ki jih je danes gojil, bil je zopet silno lačen; v takem slu-čaju pa ni poznal one skrajne sramežljivosti ali, recimo, onega tihega, skritega ponosa, kateri znači navadnega, najubožnejšega kmeta, ki ne bo zlepo prosil jesti, dokler inenuje le peč zemlje svojo last; prosi stoprav popotni berač! Izjeme so silno redke.

Klander pa je bil mešetar in — potepuh. Ozri se je sicer naglo po cesti gor in dol, da li ni nikogar blizu, ki bi ga utegnil slišati, in potem je stopil za Omahné.

»Ali imaš kaj gorkega?« vprašal je nekoliko ko-rakov pred kočo.

»Kdo mi bo skuhal, če si ne sam?«

»Pa skuhaj!«

Tomaž je molče segel pod tnaljo pri vežnih du-rih, izvlekel velik železen čavlj, vtaknil v široko luknjo v vratih in privzdignil zapah, s katerim so bila zaprta od znotraj.

»Tatov se ne bojiš,« omenil je Klander.

»Kaj mi bodo ukradli?«

ŠESTSTO LET NOVEGA MESTA

4 Ta je takrat razpadal v dve večji, v ono ožjih goriških grofov, ki so bili deželni gospodje v Gorici in delu Istre ter Krasa, ter v vejo grofov goriško-tirolskih, ki je od 1279 imela od nemških kraljev v zastavo Kranjsko s Slovensko krajino; nje člani so tedaj tudi vojvode koroški. V novomeškem okolišu prevladuje posest prvo imenovane veje, torej ožje goriške. Gospodstva Šumberk, Žužemberk, Soteska, Hmeljnik in Mehovo so v drugi polovici XIII. in v prvi polovici XIV. stoletja goriška.

Največji protivnik politične oblasti in zemljiškega gospodstva Goriških obeh vej so bili Habsburžani. Do leta 1335 bi mogli tekmujočo oblast obeh močnejših rodov označiti glede na slovensko zemljo še kot neke vrste habsburško-goriško ravnovesje. Ko pa je tega leta izumrla tirolsko-goriška veja Goriških v moškem rodu, so nasledili Habsburžani njeno politično gospodstvo na Kranjskem, kmalu pa tudi naskočili dolenjsko zemljiško posest še preživele goriške veje. Poskus iz leta 1338, polastiti se je že tedaj, se sicer ni posrečil, toda zaradi tega Habsburžani svojega prizadevanja in naporov niso opustili. Včlenili so jih v stremiljenja, ki so značilna za habsburško politiko na slovenskih tleh v XIV. stoletju: doseči preko naših

PIŠE PROF. DR. MILKO KOS

obal dostop do morja. Člen v verigi te politike je ustanovitev Novega mesta leta 1365 po enem najnovejših zastopnikov omenjene habsburške politike v XIV. stoletju, vojvodi Rudolfo IV.

Z vključitvijo Kranjske 1335. leta so se Habsburžani ob kraških prehodih na razdaljo 40 do 50 km zračne črte približali morju. Vse njihovo prizadevanje v naslednjih desetletjih gre za tem, kako prodrati kraško pregrado, ki jim je še zapirala pot do Tržaškega zaliva in Kvarnera. V dosegu tega cilja, za politično osvojitve, obvladane prometnih poti in gospodarsko penetracijo ob njih, je bilo treba uravnati primerno politiko proti gospodom, ki so takrat na jugu Kranjske in na Krasu imeli še odločujočo besedo. Med njimi je bil tudi goriški grof.

Pregrado, ki je Habsburžanom na jugu Kranjske in na Krasu še zapirala pot do morja, začno, ti sredi XIV. stoletja rušiti z veliko doslednostjo. Postojanka za postojanko pripade Habsburžanom. S posebnim uspehom je to politiko vodil vojvoda Ru-

dolf IV. (1358—1365). Na kraških prehodih je pridobil z veliko doslednostjo postojanke in pristaše. Turjaški se mu predajo in sprejmejo od Rudolfa oglejski fevd Nadlišek ob starem potu, ki je vodil iz ljubljanske kotline na Kras. Ob njem pride nekako ob istem času pod Habsburžane tudi Postojna. Od oglejskega patriar-

ob Krki, ki naj bi kot konkurenčna habsburška postojanka pritegnila nase tudi promet iz že obstoječih goriških trgov v Metliko: Novega trga (danes mesto Metlika) in Ormožja, obvladala pota od tam in tja ter tako pripravila politično pripadnost še goriškega dela Dolenjske in Bele krajine Habsburžanom.

Eden izmed grbov Novega mesta. Grboslovce čaka zares še precej dela, preden bodo lahko zanesljivo povedali, kakšen je pravi grb Novega mesta

ha je v koprivniškem miru leta 1362 dobil Rudolf vse fevde patriarha na Štajerskem, Koroškem, Kranjskem, v Slovenski krajini in na Krasu. Z istrsko vejo goriških grofov je po sklenitvi Rudolf leta 1364 delno pogodbo, ki je Habsburžanom obetala nasledstvo v goriški Istri, v Slovenski krajini in v Metliki, do česar je deset let zatem (1374) tudi prišlo.

Deželnoknežjo oblast nad Kranjsko, posest, pridobljeno s smotno politiko prodiranja na morje, in pričakovano nasledstvo obsežne goriške posesti na Dolenjskem in v Beli krajini je morala habsburška oblast tudi vojaško in gospodarsko osvojiti in svojemu gospodstvu zagotoviti. V tem vidim glavni pomen ustanovitve nove meščanske naselbine ob Krki leta 1365. Razen tega je ta nastala na meji tedanjih dveh glavnih zemljiškoposessivnih kompleksov Dolenjske, habsburškega in goriškega. Bila je Habsburžanu sredstvo gospodarske in vojaške penetracije na enem izmed poti, ki vodijo iz zaledja k toliko zaželenemu morju, postavljena pred še goriška Mehovo in Hmeljnik, torej na rob zemlje grofa goriškega, ki pa bosta že čez kratko desetletje habsburška.

Toda ali ni bilo druge meščanske naselbine v tem delu Dolenjske, ki bi bila utegnila opravljati naloge, namenjene Novemu mestu? Freisinski trg Otok ali Gutenwerd ob Krki je v razpadanju. Nekdaj španheimska Kostanjevica ni nikdar opravljala oziroma mogla opravljati tistih nalog, ki so jih ji njeni ustanovitelji namenili. Potrebno je bilo torej novo gospodarsko središče in utrjeno vojaško oporišče višje zgoraj

S tem smo se približali v literaturi že obravnavanemu vprašanju, kaj je bilo prej na mestu današnjega Novega mesta, ali je to nova meščanska naselbina, nastala kot pravi pravnozgodovinski izražanje »na zeleni trati« ali »iz divjega korena«, ali pa navezuje na neko že od prej tamkaj obstoječo trzišče ali sedišče.

Vse kaže, da je verjetno poročilo stiškega kronista Pavla Puclja, ki pravi v svoji kroniki iz leta 1719, da je leta 1365 prejel stiški opat od avstrijskega vojvode Rudolfa IV. nekaj posestev v zamenjavo »za kraj Gradec ali vas, kjer je sedaj Novo mesto«. Stiška posest na mestu in v bližnjem okolišu današnjega Novega mesta se da v virih tudi sicer dokazati. Vojvoda Rudolf si je za ustanovitev nove meščanske naselbine priskrbel torej zemljo od cerkvenega gospoda, kar je bilo nemara laže, kakor dobiti jo od svetnega zemljiškega gospoda.

Priprave na V. ribniški festival že teko

Nedavno je programski svet ribniškega festivala razpravljala o pripravah na letošnje poletne kulturne prireditve V. ribniškega festivala. Poletne prireditve so sklenili še bolj raztegniti na vse poletne mesece, od junija do septembra, k sodelovanju pa povabiti vrsto priznanih kulturnih skupin. Vabila so že poslali Slovenskemu ljudskemu gledališču v Celju, mladinskemu, lutkovnemu in mestnemu gledališču v Ljubljani, amaterskemu gledališču Tone Čufar v Jesenju, Operi in Drami v Ljubljani, gledališču Ivan Zajc v Reke, ki

Pravilnik o kreditiranju in štipendiranju študentov

Svet za splošno upravo in občinska skupščina v Sevnici sta razpravljala o osnutku pravilnika za štipendiranje in kreditiranje študentov na srednjih in visokih šolah. Pravilnik je pripravila občinska uprava. Takšen predpis je bil nujno potreben, ker štipendiranje v občini do sedaj ni bilo urejeno. Pravilnik velja za štipendije, ki jih razpisuje občinska skupščina, sklad za šolstvo in razni zavodi. V njem so določeni pogoji za sklepanje pogodb med dajalcem štipendije in štipendistom. Pravilnik vsebuje tudi posebno poglavje o kreditiranju šolanja, ki do sedaj ni bilo v navadi. Razen tega ureja še način pomoči izrednim študentom, ki so v rednem delovnem razmerju

Serija znamk za 600-letnico?

V propagandni komisiji pravljalnega odbora za 600 letnico Novega mesta je te dni tečala akcija za izdajo posebne znamke. Vendar je direktor PTT promet v Beogradu vlogo zavrnila, češ da je niso predvideli v programu posebnih serij.

Plakat za jubilej bo izdelan predvidoma v dveh verzijah: manjša, turistična izdaja s programom in večja za nabiranja in lepljenje. Za načrt plakata se dogovarjajo s prof. Božidarjem Jakcem.

Bakaruša

V slovenskem prevodu smo dobili te dni še eno dobrih proznih del izpod peresa Jare Ribnikar, ki je bila bralcem do zdaj predstavljena bolj kot mladinska pisateljica. Že nekaj let pa ta pisateljica srbohrvatske jezikovne skupine uspešno piše prozne tekste tudi o odraslih. Svoj voziček tematike je tudi pomaknila v sodobnost, iz katere zajema osebe in osebnosti, ki so se v povojnem času bolj ali manj znašle. Tudi Bakaruša je taka pripoved. V njej glavna junakinja okusi vse grenke strani življenja z nadlihom resnične ljubezni do bližnjega.

Knjigo, ki obsega nekaj nad 200 strani, je v slovensčino preložil Jože Kranjc, izdala pa jo je Mladinska knjiga v zbirki žepna knjiga Školjka.

Za začetek: predavanje o OZN

Pri Občinskem odboru SZDL Brežice je bila osnovana skupina za proučevanje zunanje političnih vprašanj. Več kot 20 članov te skupine bo proučevalo vsa najnovejša dogajanja v svetu, pojave mednarodnih delavskih gibanj, odnose med narodi in podobno. Za začetek je predvideno predavanje o OZN, ki ga pripravila tovariš Mišič. Po njegovih uvodnih mislih se bodo o delu OZN v razpravi še obširneje pogovorili.

Jože Dular:

SOSESKE ZIDANICE V VZHODNI BELI KRAJINI

Tudi druge sestanke je po šekutorjevem naročilu skliceval mežnar. Tako so se na primer Grabrovčani na prvem pomladanskem posvetu na velikonočni ponedeljek pogovorili o pravicah in dolžnostih vaščanov, sklenili so, da se ne sme pasti po lozah, da se ne sme hoditi ne voziti po njivah. Dogovorili so se o popravilu vaških poti, o kidanju kalov in drugih skupnih delih, o popravilih na soseski zidanic in podružni cerkvi, o vrstnem redu pri pogrebi in pri žegnanju (kdo bo krasil cerkev, pri kom bo obedoval duhovnik itd.)

Skupna dela soseske

Tudi člani drugih sosesk so se sestajali, da se pogovorijo o podobnih stvareh, zlasti o večjih popravilih in skupnih delih. Tako so se na Suhorju med drugim dogovorili, kdaj in kje bodo skupaj četrtili, to je orali s štirimi voli. Njive so bile namreč močno zgažene od živine, saj so jeseni vsa strnišča do kraja popasli.

Med taka skupna dela je sodilo tudi poletno čiščenje kalov, ki so jih ponekod imenovali luže ali mlake. V nekaterih kalih (skoraj vsaka vas jih je imela po dva ali tri, so zajemali vodo za pitje; v tistih z bolj umazano vodo pa so prali in v njih napačali živino. Kale so čistili navadno v največji suši, ko so se močno posušili ali pa čisto usahnili. Takrat so včasih več dni, pa tudi po cel teden, vaščani — od vsake hiše po eden — čistili kale. Eni so vozili z živino, drugi pa so kopali in nakladali. Iz globljih kalov so morali iznašati blato s škafi.

Nekatere soseske so to mašno blato, ki so ga imenovali tudi kalovino (Bodraž, Lokvica), mlakovino (Bušinja vas in Grabrovina (Suhor), prodajale na dražbi in so ga potem kupci v kápah (pieten koš za približno pol kubika) vozili kot gnojilo na njive in na obršja vinogradov.

Nadaljnja skupna skrb soseske je bilo popravilo poti. Vsaka soseska je imela v svoji zidnici potrebno orodje za popravilo vaških cest in poti: krampe, svedre in bate pa tudi smodnik za streljanje skal. Pri potih je vsaka hiša imela svoje »stale«, to je na-

dražbo in ga popravili na njegov račun.

Skupaj so vaščani tudi (podirali drevje v soseskih lozah (Bereča vas, Bušinja vas, Siamna vas), delali na soseski njivi ali v trtju. (Lokvica, Bodraž, Radovica, Vidošič in tako dalje).

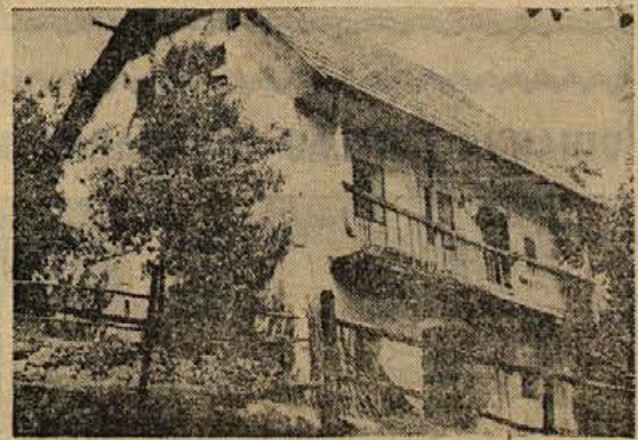
Velika skrb soseske so bili tudi pogrebi. Zanje je skrbel predvsem mežnar, ki je zapisoval vrstni red hiš oziroma ljudi, ki so pomagali pri pogrebi. Tako je bilo na Lokvici za pogreb odraslega potrebnih 18 ljudi (stirje so skupali jama pri Treh farah, osem je bilo nosačev, eden je nosil križ, eden laterno, štirje pa so mrtvega zagrebali). Z Božakovca in iz Vidošič je umrlega do Treh far nosilo 12 nosačev v treh izmenah, z Grabrovca pa celo 16 v štirih izmenah. Ponekod je bilo tudi določeno koliko ljudi naj čuje pri mrtvem, koliko jih naj gre po krsto itd. V največjem času so si nekatere soseske omislile mrtvaške vozove in je tako odpadla utrudljiva nošnja.

Dohodki in stroški soseske

Glavni dohodek je soseska pač imela od prodaje vina, ki se je časoma nabralo v zidnici. Nekaj dohodkov je bilo tudi s prodajo lesa in poljskih pridelkov (koruza, krma), če je soseska pač imela lozo in njivo. Ponekod je nekaj vrgla tudi paša in prodaja kalovine. Denar je soseska dobila še od prikupnine in madorov v cerkvi ali kapelici. Če je bilo kaj denarja v hranilnici, je tudi ta od časa do časa vrgel nekaj obresti.

Kadar pa so bili ti dohodki premajhni in je bil na vrsti kak večji izdatek (na primer popravilo ure, nabava zvoha itd.), so člani soseske naredili zlugo, to je: zložili so denar. Dobro so to imeli urejeno na Grabrovcu, kjer so ob taki zlugi razdelili vse vaščane v štiri premoženjske razrede. Če je na primer gospodar iz prvega razreda plačal 8 goldinarjev (100 odst.), je plačal tisti iz drugega 6 goldinarjev (75 odst.), iz tretjega 4 goldinarje (50 odst.), iz četrtega pa 2 goldinarja (25 odstotkov).

Daljša je bila vrsta izdatkov, ki jih je imela posamezna soseska. Sem gredo predvsem popravila soseske zidnice in posodja, podružne cerkve ozi-

Soseski kelder v Bojanji vasi

vadno dva dela poti — na Lokvici na primer dolga po kakih 40 metrov —, od katere rih je hval navadno en kos poti lep, drugi pa kje v bregu, kjer so vozovi in voda hitro razkopali cesto, in se je za to bilo treba bolj potruditi s popravilom. Slično so imeli urejeno tudi drugod.

V Vidošičih so dočeli občinska in meščka pota. Občinska pota so popravljali po »talih« (delih), meščka (to je pota na njive, v trtja ali lozo) pa vsi vaščani skupaj. Kdor svojega dela občinskega pota do določenega časa ni popravil, so dali ta del na

roma kapelice in pokopališče. Za zemljišče so plačevali »štiro« (davek), od zidnic pa včasih tudi »sakuranc« (zavarovalnino). Veliko je bilo izdatkov s cerkvijo, saj oboje ohranjeni soseski knjigi: naštevata dolgo vrsto izdatkov od desk, žoljev, opeke, apna in pločevine do sveč, petroleja, olja za mazanje cerkvene ure, pranje in šivanje cerkvene perila, vrvi za zvon, popravila klečalnice, tabernaklja, laterno itd. — Iz soseske klebi so ob žegnanju in večjih praznikih dobili brezplačno nekaj vina tudi klenkadi in cerkvene pevke.

Kumaj, smo matu prši k
sja b po lanskim spjet; odstav
v Hrušcong, razširiti vojne
u Vijetnam, težavah u
Zdrženi narod'h in Čurci-
lav smrti, že je pred nam
nou pišt u volitve. Na, pa
smo spjet nam! Ku b mignu,
je blu lajtu nukul, pa kaj ne
bou, ku pa ima samo dvaj-
najst majscu. Pr' nas, k zna-
mo use toku l'pu reorganizir-
anj, b' prou hoku reorgani-
ziranj, d'ni kolektor, neme-
stoj, majscu b' in n'jedi
steriniravljaj, pa b' blu pre-
daj čakta. Toku njab' blu
pista samo se teden
dni, ampak kar ceu majscu,
pa b' hoku poštnaju prau!

Pr' nas u Ribno' pa se rajš
že poštnaju prapaulo n'
pista. Spjet buo vesjeju, pro-
gram zanimaj, saj nekater
ideje kar strjesajo z rokava.
Največ preglauc jim dajla
astronaut Nace, k je že tri
lajta u zrak', pa njace in nja-
če prit dol, prou toku, kuk
njačo in njajo prit iz ku-
znozmstva tiri, k in puosimo
ni službena potova, pa
dizajnirajo, k' h' h' štupen
daj, pa b' in nobeno rajš ne
muoreš po diplom, če jo že
glih n'reديو, lobt u službo.
b' štendiديو odsluži. Ko
sno ga njakso lajtu ob pišt
čakal' — n'roda je blu, de
je kar trju —, se ga samo
tillku pokazu, da so ga ne

Kumaj, smo matu prši k
sja b po lanskim spjet; odstav
v Hrušcong, razširši vojne
u Vijetnam, težavah u
Zdržižen narod'n in Čurci-
lav smrti, že je pred nam
nou pišt u volitve. Na, pa
smo spjet nam! Ku b mignu,
je blu lajtu nukul, pa kaj ne
bou, ku pa ima samo dvana-
staj majsju. Pr' nas, k zna-
mo use toku l'pu reorganizir-
anj, b' prou l'hou reorgani-
ziranj, d'ni kolektor, neme-
staj majsju, b' in n'jedn
steriniravljaj, pa b' blu pre-
daj čakta. Toku njab' blu
pista samo se teden
dni, ampak kar ceu majsje,
pa b' majsju poštinju prau!

Pr' nas u Ribno' pa se rajš
že poštinju prapraljo n'
pista. Spjet buo vesjelju, pro-
gram zanimaj, saj nekater
ideje kar strjesajo z rokava.
Največ preglaču jim dajla
astronaut Nace, k je že tri
lajta u zrak', pa njaje in nja-
če prit dol, prou toku, kuk
nlačjo in njajo prit iz ku-
znozmstva tiri, k in puosleno
ni službena potovanja, ali
dizajnirajo, k' in p'ostepi
dajla, pa b' in nobeno rajš ne
muoreš po diplom, če jo že
glih n'reديو, l'obt u službo.
b' b' stipendijo odsližu. Ko
sno ga njano lajtu ob pišt
čakal — l' n'roda je blu, de
je kar trju —, se ga samo
tillku pokazu, da so ga ne

katjer lohku slisali in de je vidu, če se imamo obćino, poltaj pa spjedit odljatu... Prou toku se je obmašou kukr kaks' poslanc, k ga vidmo samu pred volitvami', zdej pa še takrat ne, ku ih rojtjeramo (ne višja majsta). Zdej prau- je, de muora pri n'zaj (astro- naut, ne poslanc), pa naj bo pol zje koker če. Ne bu laj bo vu okul, se še kaj prehladu. pol pa pou, viš bolan in z nobeno rabo, sećfjaln in z rame.

Najveće oplajtaje imajo kovinarji, k so ga pred trjím lajt'm spravl' z raketo gor. Zdej tuč' telefonske zvjezde najmajo ved' z nim; če b ga

Največje oplajtajne imajo kovinarji, k so ga pred trijem lajt'm spraul' z raketo gor. Zdej tld' telefonske zvjaze najma'jo več z nim; če b ga tolt' prikliat z novo automa

NAJ BO DEŽ ALI SNEG ALI PA NAJ GNOJNE VILF. PADAJO IZPOD NEBA: PREDPUST-
TA ČAS PRESNETI, ZAHTEVA SVOJE. OHČETI VENDAR SE JE TUDI NA DOLENJSKEM
MARŠKALI SPREMENILO: NA NOVO ŽIVLJENJSKO POT NIČ VEČ Z ZAPRAVLJIVSKI
IN LOJTRSKIMI VOZOV, AMPAK KAR — S KOMBLJEM! NA SLIKI: V SOBOTO DO-
POLDNE PRED NOVEMSKIM ROTOVZEM

Selmanje je vsakotično običaj. V Kostanjevici in okolici in tako tudi letos ne bo od padlo. Nekateri so že nestrpni, ubijajo, sprasčujejo, zmagujejo z glavo, Selmarji pa pripravljajo slavnostni občni zbor najbolj demokratične ustanove – Priforcenhausa. Letos se bo vsa slovesnost vrтела v znamenju čudovite belcenske Erpelke, ki smo jo končno dobili. Le pridite pogledati! Postavili smo jo na križišču nasproti Doma kulture. Pridite pogledat, pravimo! Pa da se ne boste zmotili! Tam na križišču, v bližini Lojzeve topke, ležita dva ogromna kolta – mimogrede povedano, v Breznici so se ju naveličali, saj smo ju pri pripeljali in strkali na križišču, prav naproti Doma kulture, tako da ljudje ne vedo, kje so natančno. Gre o simpatiji v žezlu ali za prazno občnost? Najbrž, ki jo industrijski privatni tako ignorantsko prezirajo, zdaj, ko smo njihova sredstva tako na moč demokratično skanalizirali.

Potem bo Priforcenhaus obdelal stanovanjske probleme. Dvajset let bujne povojne graditve v vsej državi je Kostanjevici prineslo samo šest stanovanj, kar pa je seveda premalo za vse ustano-ve. Ker ta stvar ne gre in ne gre, ljudje pa že tudi stanujejo domala pod tepko in le-

ta in leta vlačujejo stano- vanjski fond, bo to reč pr- vočasno. Priforcenhaus in po- čakal samo toliko časa, da se bo natančno odločil, kam bo spadala Kostanjevica. V dvajsetih letih je imela prav- tokdo gospodarjev in ljudje, ti trmasti ljudje, nikomur več ne verjamejo. Vsekarer- je vprašanje, kam bo kakva vs- padala, posebno v tej naši družbi, ko je v vsaki vasi ta- ko razidno.

Škoda le, da so okrajji ukli- njeni. V Kostanjevici so ime- li že svojega, potem so spa- dali pod Krško, pa pod Bre- žice, nato pod Trbovje, pod Novo mesto in nazadnje pod Celje. Na, ravno najbolj pri- jetelj bi postal, pa so okrajji uklinjeni. V Kostanjevici so bile že hude debate. Saj ve- ste, kolikor ga vse, toliko mnenj. Eni so zato, da for- mirajo svoj okraj Čučja mila- ka, drugi bi spet radi spada- li pod Spodnje Gornjice, ne- kaj, pa so tudi brusi, ki so Čučje. Ne vemo, katera bo obveljala, odločil bo Prifor- cenhaus in to bo najbolj pa- metna rešitev, verjemite! Praksa je pokazala, da so vse druge odločitve v tem pogledu kratkotrajna norost.

Ne verjamete? Kar pridite, če večer, pa boste videli, ka- ko ostanki javne razsvetlje- ve mežikajo in pomežikujejo. Ne vemo ste, če od sra- mu da komunalna dejavnost

tako čveka, ali od veselja, ker ni v vsej Kostanjevici moč te reči tako urediti, da- jave razsvetljave ne bi bi- lo treba prizigati in ugaša- ti v privatni zakonski spalni- ci. Zdaj je prižigajo v privatnem stanovanju in zlobni je- pravijo, da ima tista žrtva, ki je dobila stanovanje s komunalnim knofom, ta kno- fa na nočni omari. In kaj mislite – po teh smehli- lah, ki jih prižigajo v pri- vatnem stanovanju, zdaj vs- Kostanjevica ve, kdaj gre Jo- nez spat in kdaj Janez vsta- ne.

Kar je res je res, Prifor- cenhaus bo tudi letos svojo povedal. Ker imamo tako do- bo pot od avto mesta do ad- ministracije Benetke, vsi vbi- v siri vsemu število, saj vsi v- Kostanjevici resno mislijo na turizem. Menda veste, da- smo naposled tablo s čampin- gi pred desetinami leti posta- vili v park pred Dom kultu- re. V ostalih napravah, ki so za turizem potrebne, nam s- pa bog pomagal, drugi nam- tako nočejo!

Samo na nekaj vas moram prijeteljsko opozoriti, če pre- dete v Kostanjevico: za bo- jo vojno, naredite inventuro, ko pridete. Zaradi razgibi- ne cestne površine je čisto ne- mogoče, da se pripeljeate s- mo po treh kolesih, to bi bi- lo pa vendar nerodno, kar s- potem morali po nove gum-

v sto ali pa v Novo me-
 stišče, koliko jese,
 pa kidi, stroški!
 je kole je z izdatci za
 povek največ denarja.
 Upam, da boste dali za di-
 teta. Kaj pa govorim,
 saj te morali, če ne bo-
 je ušli, kaj dobiti
 v penziji vse kapljice
 tega, pa poprej kot pa ko-
 zarje vode, ker je ni in
 je! O vodovodu pa tu-
 di preizhaja ne bo rekli
 nobenemu, kaj stvar je
 že obrobiljena, da bo
 pomedesletnih veličih
 brez in majhnih dejanjih
 zneženosti.

JANEZ KNOFELJCA

norec, bodo naši od veselja
 »Kot kaže, bo zares špek-
 takel.«
 »Pa še kakšen! Vsega bo
 Gajce gnezdo konji, pesniki,
 birbi, obtrniki, mogoče še
 Krpan in Brdvasi! Kazenski
 voz s krevljastimi kolesi bo
 pa prav zaglavljen! Na tistega
 te bomo posadili, da ti bo
 pretresel jetra in kosti, če
 boš kaj preveč jezil po Do-
 lenjskem listu stegoval. Vsa
 bi pisali! Sam naj pride vsak
 pogledat! Na pustni torek ob-
 treh popoldne!
 Potegnili sem jezik za zo-
 be. Na, zdaj pa imaj! Ne

mika me na kazenski voz. Nič več ne bom napisal. Sicer pa vam je Kopaševič sam zadostj povedal!

Na svidenje torej, na pustni torek popoldne v Metliki!

»Pustna rotacija« v Litiji

Litijsko turistično društvo prireja tudi letos tradicionalen pustni karneval, katerega mu je dalo naslov »Rotacije«. Karneval s povorko bo 28. februarja, organizatorji pa miso povedali, kaj se skrivajo pod »rotacije«. Obiskovalci bodo nedvomno zadovoljni, saj so Litižani znani ne le kot dobri organizatorji, pač pa tudi kot dobri izvajalci pustnih karnevalov.

MI MORAMO NA ZAHOD,
JEKA PA PRIHAJA OD TAM.

29

PA POZDIMO PO
KI NA ZAHOD!

IN KMALU SO ZAVESLALI V ŠIROKO ST

MED TEM, JE MEDEJA
 POIZKUŠALA POMAGATI
 SVOJEMU BRATU

30

... BREZ ZELIŠČ, KI RASTEJO SAMO NA MORSKEM BREGU.

30

Mathopson in O'Brien sta drug drugega tako strašno razžalila, da bi samo še smrt enega izbrzla samoto drugega. Zato sta se odločila za dvoboj v gozdišču za vasjo blizu Aberdeena. Usodnega dne se dobila na železniški postaji. O'Brien vzame povratni voznik listek, Mathopson pa samo listek za eno smer. O'Brien pravi:

«Aha! Vi, kakor vidim, ne upate, da si boste vrnili živi. Jaz vzamem v vsaki primer povratni voznik listek.»

Mathopson se nasmešne:

«Meni tega ni treba. Najaz se vedno vračam s nasprotnikovim voznim listkom.»

Dva Skota zagledata v kopalski napis: »Kdor reši iz vode cloveka, ki se utopil, dobi funt nagrade!« Takoj se sporazumeva, da bo eden skočil v vodo in vpil na pomoč, drugi ga bo »resila«, nagrado pa si bosta delila. Prvi res skoči v vodo, toda drugi se z reševanjem nekam obotavlja. Tedaj začne prvi prestrašen vpiti, da res ne zna plavati, oni narobu bazena pa ga potolaži:

»Tem bolje, malo prej sem namreč zagledal napis, kjer piše, da dobi tisti, ki potegne iz vode mrtvega utopljenca, dva funta.«

Skot potuje v prvem razredu vlaka z voznim listkom tretjega razreda. Spovednik to opazi in zahteva doplačilo. Skot se ne vda kar tako in trdi, da se je povzel v najbližji vagon, ko se je vlak ustavil. Spovednik se polnih dvajset minut trudi, da bi dopovedal Skotu, za kaj gre. Tedaj izgub uradnik potrpljenje, zgrabi Skotov kovček in ga z vso silo vrže pod kupe.

»Norec!« zavpile Skot, »saj boš otroka ubilla

Ko so Mac Gregorja vprašali, kaj misli o zlobnih dovtipih, ki se širijo o njihovi skoposti, je odgovoril:

»Mislim, da bi morali začeti s temi dovtipi varčevati ...

— Pa malo
več reda,
gospodična
Vida!
Modrček ne
spada pod
črko O!

29. — Rudi je stopil h gruči vermanov, ki so stali pred občino: »Rad bi govoril z gospodom županom.« — »Ga čuješ, pastirja? Pravi, da bi rad govoril z županom! Fant, ne norčuj se, da ti ne polomim kosti! Poberi se! Toda Rudi se ni dal kar takole odgnati: »Imam važno sporočilo zanj.« Visok verman ga je prijel za ramena: »Smrkave, izgini s svojimi sporočili vred, če ne, boš zares tepen!«

30. — »Izpusti me! Boli me!« je zavpil Rudi. »Za župana imam sporočilo od partizanov! Na oknu se je pojavil nemški oficir. »Kaj pa imate tam spodaj? Kdo hoče ta fanti?« Visoki verman je salutiral in zavpil: »Pravi, da prinaša sporočilo od banditov za gospoda župana, gospod hauptman!« — »Privedite ga sem!« Vermani so Rudija v hipu obkolili in naperili svoje puške, kot da se ga boje.

31. — Rudi se je znašel v sobi, v kateri je okrog g
njegrajskega župana Haudeka stala gruča nemš
oficijev. »Govoriti moram z gospodom županom
samem, so mi naročili,« je dejal. Oficirji so od
Rudi pa je dal županu pismo. Župan je pismo preb
potem je vstal in začel živčno hoditi po sobi sem
nj. »Banditi ušivi, Se pogajali bi se,« je mrmral. »
jih dam postreliti!«

32. Rudi je svoje opravil in hotel oditi. Tiho se izmuzne iz vrata. »Proti vratom, toda župan je skočil za njim in ga zadržal: »Počakaj! Kam se ti mudi? Sedi! Ni ti treba iti! Vzeml si pisikovot!« Rudi je eklevajoč vprašal: »Bil je dober, pa si jih je vzel polno pest. Župan je postal prijazenjši: »Ali kaj veš, koliko hočejo za pisikovot?« In, si jo videl? Kje pa jo imajo skrito, kaj veš?

Črnomelj: ponovna razprava o cesti

Slavnostna seja občinske skupščine Črnomelj 19. februarja v čast občinskega praznika je bila kratka. Na njej so počastili spomin na vse padle občane v pretekli vojni, tričlanska odborna delegacija pa je s seje odne-

Ali res ni prostora za kulturno izživiljanje?

Ob vseh takih praznikih kot je 8. februar, ob državnih praznikih in tudi ob drugih priložnostih bi radi pionirji osnovne šole v Adlešičih pripravili kulturni spored, sodelovala pa bi lahko tudi domača mladina s svojimi točkami. Žal pa v vasi ni prostora ali dvorane, kjer bi mladina lahko vadila. Za take prireditve se nihče ne zanima, kdor pa se, mu ne kaže drugega kot vdati se v usodo ali stremeti za tem, da čimprej pride v razvitejši kraj. To velja posebno za učiteljstvo, ki je pripravljeno sodelovati in pomagati mladim, a svojih hotenj ne more izpolniti.

Naročite DOLENJSKI LIST sorodnikom v tujini - hvaležni vam bodo za pozornost!

Zdravje otrok v občini ni razveseljivo!

Razširjena seja svetov za zdravstvo, šolstvo in socialno varstvo Obs Črnomelj je pred kratkim razkrila probleme s področja zdravstva šoloobveznih otrok. Pregledanih je bilo 2880 otrok, kar je 98 odstotkov šoloobveznih otrok v občini, stanje pa je zaskrbljujoče.

Pri 261 otrokih, predvsem z vinskih območij, so ugotovili slabo higieno, ki ji je vzrok slaba prosvetljenost prebivalstva; 137 otrok ima manjša obolenja, 267 pa slabo telesno držo. Slednje velja predvsem za območje Preloke in Zilj. Vzroka sta dva: pretežno delo, ki ga otroci opravljajo doma, in slaba prehrana, predvsem pomanjkanje beljakovin. Na slabo držo vpliva tudi neprimerna šolska oprema. Izrazitih primerov podhranjenosti ni, premalo pa uživajo beljakovin in vitaminov. Deformacija hrbtenice je ugotovljena 15-krat, kar 183 otrok pa ima deformiran prsni koš; veliko jih ima ploska stopala, kar kaže na premajhno število in telesne vzgoje po šolah. Premajhna osvetljenost šolskih prostorov in nepravilna barva šolske opreme sta vzrok, da ima veliko otrok očesne motnje. 770 otrok ima povečane mandeljne. V večini primerov bi bile nujne operacije, ki pa jih starši iz nerazumljivih vzrokov odklanjajo. Slabokrvnih je 231 otrok, kar kaže na neurejeno prehrano. Izredno zaskrbljujoče pa je

slaba venec na skupno grobnico padlih belokranjskih prvoborcev na Gričku. Na seji je predsednik občinske skupščine ing. Rado Dvoršak kratko opisal prehojeno pot in dosežene uspehe v občini, zastj se v zadnjih letih, ter povečano skrb za človeka, hkrati pa je nakazal neposredne naloge za bodoče obdobje in pri tem naglasil, da je ključ do napredka v precejšnji meri v lastnih silah.

Na vprašanje Radeta Kordiča, kaj je z lani sprejetim odlokom o postavitvi spomenika komandantu NOV in POS Francu Rozmanu-Stanetu, je bilo povedano, da za uresničitev tega odloka dosej res ni bilo veliko storjenega. Na seji so zatem izvolili 7-člansko komisijo, ki naj pospeši priprave za

čimprejšnjo postavitve dostojnega spomenika. Spodobilo bi se, da bi bilo to letos ob dvajsetletnici osvoboditve.

Takoj za slavnostno sejo je imela občinska skupščina delovno sejo, na kateri so obravnavali poročilo o delu občinske uprave v lanskem letu ter načrt dela občinske skupščine in njenih svetov v letošnjem letu. Razpravljali so tudi o bližnjih volitvah ter zlasti o zborih občanov, na katerih je na dnevnem redu tudi sprejemanje kan-

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

V Semiču je krajevna skupnost že zaživela

4. februarja je imel prvo sejo svet krajevne skupnosti Semič. Od izvoljenih enajstih članov se je seje udeležilo osem članov, razen teh pa so bili navzoči vsi odborniki občinske skupščine Črnomelj s področja semiške krajevne skupščine.

Na tej seji je bil za predsednika krajevne skupnosti izvoljen Julij Kočevar iz Sel pri Semiču, ki je aktiven

družbeno politični delavec, sestavljali pa so tudi delovni načrt za prvo leto poslovanja. Predvidena je dograditev šole na Streklejcu, vzpostavitev telefonske zveze v tej vasi, postavitve ograje pri Stefanu, na Smuku nova izletniška koča, napeljava cestne razsvetljave vse do tovarne Iskra in do stopnic pri Stefanu, ureditev pomožnih prostorov poleg semiške kino

didatov za občinsko skupščino in poslancev. Najvažnejše vprašanje, ki so ga načeli na seji, je nadaljevanje rekonstrukcije ceste Novo mesto-Vinica. Volivci v vsej občini postavljajo to kot osrednje vprašanje nadaljnega splošnega razvoja Bele krajine oziroma kot pogoj hitrejšega napredka, zlasti tudi turizma. Izvolili so tričlansko komisijo, ki bo obiskala nekatere višje organe in jim prikazala nujnost dokončanja te ceste, ki bo odprla Slovenijo še eno pot proti morju in povežala dve sosedni republik. Volivci in odborniki pri tem opominjajo na nekatere izjave v prid dokončanju obnove te ceste in na dvajsetletnico osvoboditve, pri kateri ima Bela krajina brez dvoma velike zasluge.

dvorane in še druga manjša dela.

Za uresničitev tega načrta bi morali imeti okoli 9 milijonov dinarjev, katere bo semiška krajevna skupnost verjetno zbrala s pomočjo krajevnega samoprispevka, s prispevkom občine in domačih gospodarskih organizacij. Do prihodnjih zborov volivcev bo svet sestavljal podoben delovni načrt in osnutek statuta, občani pa naj bi ju dopolnili, spremenili ali odobrili, kakor se jim bo pač zdelo potrebno.

Upam, da bo razen tega krajevna skupnost rešila tudi marsikatero drobno zadevo, za katero doslej ni bil nihče pristojen.

LEOPOLD MARINCEK

V Metliki spet resna beseda o kmetijstvu

Na skupni seji obeh zborov občinske skupščine v Metliki so odborniki v sredo, 17. februarja, razpravljali o kmetijstvu, o izvršitvi družbenega načrta v minulem letu in osnovah za leto, o delu občinske skupščine in sprejeli več odlokov.

V razpravi o kmetijstvu so ugotavljali, da kmetijstvo zadnja leta zaostaja za ostalim gospodarskim in družbenim napredkom. To se kaže v manjšem odkupu, manjši potrebi umetnih gnojil in drugem. Tudi kooperacija z zadružno kmetijo ni spodbujala večji proizvodnji, predvsem zaradi nestalnih cen na tržišču. V metliški občini je bil tudi izredno močan

odliv delovne sile iz kmetijstva, za kar bi morali dobiti nadomestilo v mehanizaciji, te pa zasebni kmet še danes ne more dobiti. Da bi stanje kmetijstva, zlasti zasebnega, lahko izboljšali, so menili, da bi morali kmetom zagotoviti najemanje posojil in stalne cene ter možnost nabave manjših kmetijskih strojev. Ob tem so poudarili, da bi bili kmetje pripravljeno spitiati še več živine za izvoz, če bi bili pri tem delno udeleženi tudi pri ustvarjenih devizah, ki bi jih porabili za nakup kmetijskih strojev v tujini.

V informaciji o uresnitvi lanskega družbenega načrta so povedali, da je bil le-

ta nekoliko presežen, vendar bodo podrobni podatki znani šele po zaključnih računih. Na podlagi lanske realizacije predvidevajo za leto 198 % večji družbeni bruto produkt, osebne dohodke za 24,5 odst., sklade za 0,5 odst., zaposlenost za 15,2 odst. itd. V razpravi so predvsem opozorili na neskladje med porastom osebnih dohodkov in skladi ter menili, da je treba to spremeniti v korist skladov.

Ko so govorili o delu skupščine v minulem obdobju, so zlasti govorili o svetov, ker so se prevelikokrat sestajali. Marsikaj pa sveti tudi niso mogli najti skupnega jezika s posameznimi referenti v

občinski upravi, ki naj bi pripravili material za svet in se sej svetov tudi aktivno udeleževali.

Skupščina je potrdila tudi odloka o uvedbi posebnega krajevnega samoprispevka za območje volilnih enot Lokvica in Jugorje. Zanj so se odločili volivci na zborih volivcev z namenom, da bi tako zbrali sredstva za ureditev vaških poti v območju Lokvice in pokopališča na Jugorju.

Razen tega sta oba zbora skupščine rešila še nekaj tekočih zadev in prevzela garancijo za posojilo 3 milijone dinarjev, ki ga je najela Lekarna v Metliki za preureditev metliške lekarnice.

DROBIŽ IZ METLIKE

Aktiv Zveze komunistov je imel sestanek, na katerem so se pogovorili o anketi, s pomočjo katere bodo skušali ugotoviti vzroke za nedejavnost predvsem nekaterih mlajših žensk. Ob tej priložnosti so se žene pogovorile o praznovanju 8. marca. Prosvetno društvo bo v počastitev tega dne pripravilo kulturni spored, v katerem bodo sodelovali tamburaši, folklorna in dramska skupina ter pevci iz Črnomlja.

Na prvi izvoljeni komite ZK je na prvi seji izvolil za novega sekretarja občinskega komiteja tov. Jožeta Došna. Dosedanjemu sekretarju, ki je odšel na novo službeno mesto, so se zahvalili za njegovo uspešno delo, ki zasluži vse priznanje.

Metliško prosvetno društvo je pripravilo v počastitev Prešernovega dne kulturni program. Izvajali so ga recitatorji, solisti in pevski zbor. S Prešernovim večerom so bili poslušalci zadovoljni in si želijo še več tako kvalitetnih prireditev.

METLIŠKI TEDNIK

To in ono iz Starega trga

Prejšnjo nedeljo je imel krajevni odbor Socialistične zveze v Starem trgu sejo, na kateri je bil sestavljen novi odbor. Člani so si razdelili funkcije in delo. Če bodo hoteli načrte uresničiti, jim aktivnosti ne bo smelo manjkati.

Prostovoljna gasilska društva Prelesje, Stari trg in Radenci so imela občne zbornice, na katerih so upravni odbori poročali o delu. Najbolj je bil delaven upravni odbor v Pre-

lesju, kjer so dogradili nov gasilski in še turistični dom. Največ so člani društva naredili sami s prostovoljnimi delom. Na tak način namenjajo priti še do parkirnega prostora in plesnega odra.

Bencinska črpalka je v Starem trgu začela poslovati 19. februarja. Tu prodajajo vsa goriva in maziva, razen nafte. Črpalka je odprta vsak dan od 7. do 14. ure in pomeni za kraj in dolino lepo pridobitev.

R. K.

Belokranjsko muzejsko društvo za 600-letnico Metlike

Konec januarja je Belokranjsko muzejsko društvo v Metliki imelo svoj redni občni zbor, na katerem je kritično pretrleslo delo zadnjih dveh let. Obenem so se člani pogovorili o delovnem načrtu za prihodnje dveletno obdobje. Predvsem so se ustavili pri programu za letošnje jubilejno leto Metlike, ko praznuje mesto svojo 600-letnico.

Glavna naloga društva v letu 1985 bo izdaja spominskega metliškega zbornika, v katerem je doslej svoje sodelovanje obljubila že vsa vidnih znanstvenih in strokovnih delavcev, in ki naj bi izšel letošnje jesen. Zbornik bo obsegal lepo število razprav od najstarejše zgodovine mesta do povojnega razvoja Metlike.

Druga pomembna akcija društva bo odkritje poprsja metliškega rojaka, kiparja

Aljoza Gangla, ki ga bo izdelal Metličan akad. kipar Julij Papič. Slovesno odkritje spomenika bo zvezano z Ganglovo razstavo v Belokranjskem muzeju.

Nadalje bo Belokranjsko muzejsko društvo odkrilo spominsko ploščo Metličanu Ostpu Sesu, znanemu pisatelju in režiserju ljubljanske Dramme. Tudi ob tem odkritju bo v muzeju odprta razstava šestih del, hkrati pa bo na predvečer odkritja z dramskim delom v Metliki gostovala ljubljanska gledališče.

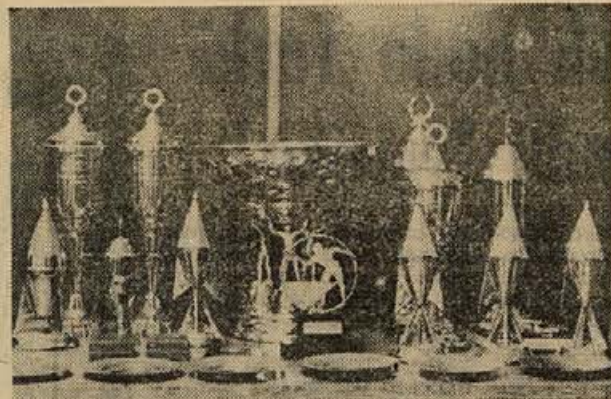
Društvo bo letos izdalo spominsko razglednico Metlike, člani pa bodo sodelovali pri razstavi fotografij prvega metliškega fotografa An'ona Muče in razstavi »Metlika po osvoboditvi«. Svoje sodelovanje so obljubili tudi pri ure-

ditvi arheološkega gaja na Borščku.

Društvo bo letošnje jesen tudi ponovno vzdalo in odkrilo spominski ploščo Ivana in Ljudevita Tomšiča na Vinici — plošči sta bili med zadnjo vojno rešeni iz požgane šole — Belokranjski muzej pa bo takrat uredil na Vinici spominsko razstavo del obeh zaslužnih Belokranjcev.

Za ves ta obširni program si bo sveda moralo društvo zagotoviti znatna denarna sredstva. Odbor upa, da mu bodo odločujoči pomagali, da bo tako do konca leta uresničil vse svoje načrte.

Na občnem zboru je bil za naslednje dveletno obdobje izvoljen v glavnem stari odbor z dosedanjim predsednikom Jožetom Dularjem na čelu.

V Črnomlju so bile končane druge delavske športne igre črnomaljske občine, na katerih je sodelovalo 18 delovnih organizacij z 88 ekipami. Pokal množičnosti je tokrat osvojila semiška Iskra, najuspešnejša ekipa tekmovanja pa je bil Elektro iz Črnomlja. V šahu je zmagal Belt, v namiznem tenisu Elektro, v strelijanju Elektro, pri ženskah Iskra, v kegljanju Rudnik pri moških in Iskra pri ženskah ter v odbojki Iskra. — Zaradi pomanjkanja prostora bomo več o tem poročali v prihodnji številki. — (Foto: inž. Zorc)

Novo na Vinici

Na nedavnem občnem zboru krajevne organizacije ZB Vinica so razpravljali predvsem o skrbi za borce in o priznavalninah. Na tem področju je 601 borec, priznavalnine pa jih prejema le 20, zato je bila burna razprava popolnoma upravičena. Borce so zahtevali tudi večjo pomoč pri zdravljenju in podelitev dodatka invalidskim upravičencem. Občnega zbora se je udeležilo nad 200 članov, tako da je bila dvorana, v kateri je le 100 sedežev, nabito polna. Kot zastopnika občinskega odbora ZB Črnomelj sta zboru prisostvovala Janez Vitkovič in Alojz Stariha.

10. februarja je bil tudi občni zbor prosvetnega društva Oton Zupančič. Iz poročila predsednika tov. Moharja je bilo razvidno, da je društvo v preteklem letu organiziralo precej proslav ob vseh večjih praznikih, manj pa je bila aktivna dramska skupi-

na, ki je naštudirala le eno igro. Novoizvoljeni odbor namerava poživiti zlasti folklorno skupino, tamburaški zbor in dramski krožek. Za nastope tako na Jurjevanju v Črnomlju, kot za dve igri so se že začeli pripravljati.

Krojno šiviljski tečaj je bil 12. februarja zaključen. Redno ga je obiskovalo 21 mladink in žena, ki so tečaj uspešno opravile. Organizator tečaja KO SZDL Vinica se predavatelju Ivanu Krajcu iz Ljubljane za ves njegov trud lepo zahvaljuje. —fp—

Šoferski tečaj v Adlešičih

Črnomaljsko avto-moto društvo je v Adlešičih organiziralo amaterski šoferski tečaj, ki ga obiskuje 26 slušateljev. Predavanja bodo trajala predvidoma do 18. marca. Za A kategorijo se je prijavilo 8 slušateljev, za B 10, za A in B pa 8. AC

Pregled zborov volivcev v kočevski občini

Danes se prične v kočevski občini kandidacijski zbor volivcev, na katerih bodo občani spregovorili o kandidatih za občinsko skupščino ter o poslancih v republiški in zvezni skupščini. 25. februarja se prične zbori delovnih ljudi v kolektivih, v nedeljo, 28. februarja, pa zbori volivcev na terenu. Objavljamo razpored zborov volivcev v kolektivih in na terenu:

VE 1 — Rudnik, jamski obrat — 25. februarja;
VE 2 — Rudnik, strojni obrat — 26. februarja;

VE 3 — Tekstilana — 25. februarja;
VE 4 — INLES (mizarstvo, žaga, galanterija) — 25. februarja;
VE 5 INLES (zabojarna, furnirnica, uprava, pomožna služba); 26. februarja; obrat Jelka Podpreska — 3. 3.;
VE 6 — Kemična, NB, KB, — 25. februarja;
VE 7 — ITAS (prva polovica podjetja) 25. 2.;
VE 8 — ITAS (ostali del) — 26. 2.;
VE 9 — INKOP, Kovinar — 1. marca;

VE 10 — Zidar, Gradbenik Ribnica — obrat Kočevje — 1. marca;
VE 11 — AVTO, PTT, ZTP, Cestno podjetje Novo mesto — 1. 2.;
VE 12 — Elektro, Kočevski tisk, Komunala — 1. marca;
VE 13 — Trgopromet, Pekarna, DINOS, Petrol, Tobak itd. — 1. 3.;
VE 14 — gostinstvo — 2. 3.;
VE 15 — Oprema, Čevljarstvo, kino, Vrtarstvo, Računovodski biro, Vodna skupnost, obrt. podj. Rudnik, zasebni obrtniki — 2. marca;

VE 16 — Pletilstvo, Vulkanizacija — 2. marca;
VE 17 — KGP — uprava 1. 3.; KU Mlaka 2. 3.; KU Stari log 3. 3.; Agroservis 4. 3.;
VE 18 — KGP KU Cvišlerji 1. 3.; KGP — mlekarstvo, mesarija, avtopark, mešalnica močnih krmil 2. 3.; KGP — gradbena skupina 3. 3.;
VE 19 — KGP GU Kočevje in gozdna mehanizacija 1. 3.; GU Mozelj 2. 3.;
VE 20 — KGP — GU Stara cerkev 1. 3.; Špedicija, lovišče Rog 4. 3.; GU Podpreska, KU Draga 3. 3.;
VE 21 — Snežnik — gozdarski sektor s strojno službo — 2. 3.;
VE 22 — SNEŽNIK — kmetijski sektor z ostalimi dejavnostmi — 4. 3.;
VE 23 — KGP, KU Koprivnik in kooperanti z območja Predgrada in Strug — 6. 3.;
VE 24 — KU Livold — 5. 3.; KU Fara in kooperanti s tega območja — 28. 2.;
VE 25 — Osnovna šola — J. Šeško, gimnazija, vzgojno varstvena ustanova — 4. 3.; osn. šola Vas — Fara — 2. 3.;
VE 26 — šola M. Bračiča, posebna šola, muzej, knjižnica, internat itd. — 3. 3.;
VE 27 — Zdravstveni dom in ostale ambulante — 5. 3.;
VE 28 — Zavod za soc. varovanje in lekarna — 3. 3.;
VE 29 — uprava skupščine, zavod za zap. delavcev, stanovanjski sklad, krajev. skupnost Kočevje in Rudnik — 3. marca.
VE 30 — družbeno politične organizacije in društva — 3. marca.

Prizadevni športniki kočevskega Partizana so imeli te dni svoj redni letni občni zbor, na katerem so se pogovorili o uspehih in neuspehih in o problemih, ki jih tajejo. Pregledali so delo osmih panog: orodne telovadbe, atletike, odbojke, košarke, namiznega tenisa, dviganja uteži, smučanja in sankanja. Na sliki je skupina mladink tega društva, več o obnem zboru pa preberite v prihodnji številki. — (Foto: A. Arko)

Kdaj in kje bodo kandidacijski zbori na terenu?

Zbori volivcev na terenu (občinski zbor): Volilna enota 1 — Struge — 28. februarja ob 11. uri; VE 2 — Mlaka — 2. 3. ob 19. uri; Stari log, Kleč, Smuka itd. 2. marca (19. uri), Polom, Vrbovec, Seč 2. marca (19. uri); VE 3 — Kobljarji, Mrtvice, Ložine 1. marca (19. uri); VE 4 Stara cerkev in okolica 28. 2. ob 11. uri; VE 5 — Slovenska vas, Breg 28. 2. (10 uri); VE 6 — Kočevje — Rožni teren 4. 3. ob 17. uri;

ob 17. uri; Mahovnik 4. 3. ob 19. uri; VE 7 — Kočevje teren, ki ga omejujejo Ljubljanska cesta, Rožna ul., Cesta na stadion in Bračičeva ulica 4. marca ob 17. uri; VE 8 — Kočevje — območje Gaja in doma telesne kulture — 5. marca ob 17. uri; VE 9 — Kočevje Podgorska ulica 5. 3. ob 17. uri;

VE 10 — Kočevje Trg 3. oktobra, Reška cesta 4. 3. ob 17. uri; VE 11 — Kočevje Prešernov teren, Mestni log, Cvišlerji 5. 3. ob 17. uri; VE 12 — Kočevje leva stran od glavne mostu do spomenika in ob Rinzi nazaj do mostu 4. 3. ob 17. uri; VE 13 — Kočevje Cankarjev teren 5. 3. ob 17. uri; VE 14 — Kočevje Šeškov teren 3. 3. ob 17. uri; VE 15 — Kočevje Kolodvorski teren 5. 3. ob 17. uri; VE 16 — Roška cesta do Rudnika 5. 3. ob 17. uri; VE 17 — Rudnik 4. 3. ob 17. uri; VE 18 — Trata 3. 3. ob 17. uri; VE 19 — Šalka vas 3. 3. ob 17. uri; VE 20 — Zeljne, Klinja vas 3. 3. ob 19. uri; VE 21 — Dolga vas 28. 2. ob 10. uri; VE 22 — Livold, Crni potok, Zajčje polje 28. 2. ob 10. uri; VE 23 — Mozelj in okolica 28. 2. ob 10. uri; Knežja lipa, Spodnji log 28. 2. ob 10. uri.

VE 24 — Koprivnik z okolico 2. 3. ob 19. uri, Onek in Mačkovec 2. 3. ob 19. uri; VE 25 — Predgrad, Jelenja vas, Paka in Dol 28. 2. ob 10. uri; Laze pri Predgradu, Hreljin, Vrt, Spodnja Bilpa 28. 2. ob 10. uri, Vimolj, Brezovica, Kralji, Čepilje 28. 2. ob 10. uri; VE 26 — Kočevska Reka z okolico 4. 3. ob 19. uri, Borovce, Breža, Briga 4. 3. ob 19. uri, Morava, Skrilj, Zdiho, Kuhlarij, Ograja 4. 3. ob 19. uri, Stalcerji, Rogati hrib, Novi lazi 4. 3. ob 19. uri; VE 27 — Banja loka in okolica 7. 3. ob 10. uri, Nova sela, Colnarji, Delač, Dren 7. 3. 10. ura, Kostel 7. 3. ob 10. uri; VE 28 — Fara 7. 3. ob 11. uri, Kuželj ob 10. uri; VE 29 — Oslinica za vsa območja volišč 7. 3. ob 10. uri in VE 30 — dragarski konec za vsa volišča 7. marca ob 10. uri.

TE DNI V KOČEVJU

● Na upravi za dohodke na občini je 62 občanov prijavilo svoj lanskoletni zaslužek, ki je presegal milijon 200.000 din. Vsi ti so morali plačati davek na osebni dohodek. Največji zaslužek med prijavljenimi je tri milijone dinarjev.

● Kočevska ljudska knjižnica je v izložbenem oknu Čevljarstva priredila lepo propagandno razstavo knjig, katere glavni namen je, pritegniti v knjižnične prostore v drugem nadstropju doma telesne kulture čim več ljubiteljev lepe knjige. Prepričani smo, da bo vsekakor duhovita poteza uprave knjižnice rodila lep uspeh.

● Konferenca zveze borcev v občini bo v četrtek, 4. marca. Na njej se bodo delegati krajevnih organizacij ZB po-

govarjali o številnih aktualnih problemih organizacije in njenih članov. Predvsem bodo govorili (in o tem bo tudi največ govora v referatu predsednika Toneta Stimca) o skrbi za borce in še posebej borce — kmete, o priznavalnih, stanovanjskih problemih, skrbi za otroke živčih borcev, zdravstvenem stanju borcev, urejanju grobišč in spomenikov ter o pripravah na prazno 20-letnico osvoboditve.

Matični urad Loški potok

Januarja so doma rodile: Amalija Knavs iz Retij — deklico; Franciška Turk iz Retij — dečka in Pavla Vesel iz Travnika — deklico. — Poročila sta se: Franc Andolšek, traktorist s Slatnika, in Marija Baraga, trgovska pomočnica iz Ribnice. — Umrli je Marija Kordiš, gospodinja iz Retij, 63 let.

KOČEVSKÉ NOVICE

Do združitve so nas privedli skupni interesi

Iz gradbenega podjetja Gradbenik in opekarne je nastalo novo splošno gradbeno podjetje GRADBENIK — RIBNICA — Še letos dokončna rekonstrukcija opekarne — Lasten gradbeni material bo zagotovil hitrejšo in cenejšo gradnjo in gradnjo za trg — Letos že pol milijarde — Gradbišča v Ribnici, Kočevju, Sodražici, Loškem potoku, Velikih Laščah itd. — Gradbenik pa res ni za vse kriv!

Na zadnji decembrski seji (21. dec.) je občinska skupščina Ribnice med drugim obravnavala tudi predvideno združitve GP Gradbenik in Opekarne, hkrati pa je združitve tudi že potrdila. Kasneje je prišlo v združenju — predvsem s strani Opekarne — do rahlih nesoglasij, ki pa ustanovitve novega splošnega podjetja niso ovirala. Te dni smo obiskali direktorja podjetja Toneta Deljaka in mu zastavili nekaj vprašanj.

— Kaj je oba kolektiva — Gradbenik in Opekarne — privedlo do

združitve in kaj se bo zdaj v gradbeni dejavnosti v občini — razen s SGP dopolnjenim imenom podjetja — spremenilo?

— Do združitve je prišlo predvsem zaradi skupnih interesov obeh kolektivov, ne pa zaradi želja posameznikov. Sredstva dveh manjših podjetij bodo tako združena v močnejši delovni organizaciji, ki jih bo lažje razporejala, lažje bomo razporejali tudi delavce ter nudili strokovno pomoč Opekarini, ki doslej ni imela niti sredstev za primerne osebne dohodke, kaj šele za štipendiranje prepotrebni strokovnih delavcev. V prid Gradbeniku pa bo, da bo imel vedno zagotovljenega do volj lastnega gradbenega materiala, ki ga primanjkuje povsod. 2. lastnim gradbenim materialom bomo, upam, lahko pocenili gradnjo in v več gradili za trg. Še neizkoriščene prostore na Opekarini bomo uporabili za razširitev stranskih obratov.

Med pomisleki proti združitvi, ki so jih nekateri imeli, je bilo tudi okrog 10 milijonov dinarjev izgube, ki se je v Opekarini nabrala v zadnjih letih, ki pa jih bo novo podjetje lahko postopoma odplačalo. Prav tako bo velika obveznost Opekarne (amortizacija, nedokončana rekonstrukcija), ki zaradi majhne realizacije izgleda še večje, lahko združeno podjetje brez posebnih težav krilo iz sklada.

REŠETO

za gradnjo nove šole, četverček za zdravstveni dom in servis za Elektro Kočevje. Razen tega bomo v Kočevju nadaljevali s gradnjo Agroservisa KGP, pa več objektov v Sodražici, Loškem potoku, Velikih Laščah itd.

Naj povem še to, da bomo še naprej skrbeli za dvig osebnih dohodkov zaposlenih, predvsem v Opekarini, kjer so pod občinskimi povprečjem. Za zboljšanje delovnih pogojev delavcev pa bomo — tudi iz lastnih sredstev — zgradili delavsko naselje za okrog 30 ljudi.

— Še stolažilno vprašanje: kdo ve, koliko budih besed je že bilo izrečenih na račun Gradbenika. Kjerkoli je bilo kaj narobe, vedno je bilo krivo to podjetje, vse njegove napake in slabosti smo videli. Veliko kritičnih pripomb je bilo izrečenih tudi na račun kvalitete, predvsem pa hitrosti vaših gradenj. Kako je s tem, koliko je v tem resnice, kje so težave in kako jih boste odpravili?

— Ne tajim, da kritika ni upravičena, vendar ne toliko na račun

kvalitete kot počasnih gradenj! — Vzrok je deloma tudi v tem, da so vsi kvalificirani delavci tudi kmetje, razen tega pa še šušmarijo popoldne ali ob nedeljah. Jasno, da delavec, ki dela na kmetiji, popoldne pri privatnikih itd., ne more s polno vnemo delati še pri podjetju... Dela na nekaterih objektih so bila prekinjena zaradi pomanjkanja tehnične dokumentacije (naša stara bolezen), veliko ovira pa so obrtniška dela. Pri ribniški restavraciji n. pr. nismo mogli nadaljevati s delom oziroma pravočasno dokončati gradnje zaradi nedokončanih podrobnih načrtov in počasnih obrtniških del. V tem primeru seveda nihče ni kritiziral recimo projektanta ali obrtnikov, ampak samo Gradbenika, ki je bil kriv morda še toliko, da ni pogodbeno vezal sodelavcev. Pred pričetkom vsake gradnje mora biti urejena tehnična dokumentacija, z obrtniki pa sklenjene pogodbe. Precej težav imamo tudi s pomanjkanjem tehničnega kadra, ne sticer v pisarnah, pač pa na gradbiščih. Na koncu morda še to, da bomo kvaliteto in hitrost v gradnjah najprej dosegli z doslednim uvajanjem nagrajevanja po učinku za vse zaposlene, od snalžike naprej!

(VEČ)

Sodelovanje s hišnimi sveti

Krajevna skupnost bo v Ribnici skrbela za čiščenje prostorov, s katerimi upravljajo hišni sveti. V ta namen bo 25. februarja posvet predsednikov hišnih svetov in krajevne skupnosti, da se pogovore o nadaljnjem sodelovanju. Pogovorili se bodo tudi o vodenju knjigovodskih poslov za hišne svete.

KAJ BO DELALA KRAJEVNA SKUPNOST V RIBNICI?

Na nedavni seji sveta krajevne skupnosti v Ribnici so izvolili funkcionarje sveta in se pogovorili o bodočem delu. Za na prvi seji so načeli vprašanje urbanističnega načrta Ribnice, gradnje kopalnice, javne razsvetljave, gradnje nove šole v Ribnici in podobno. Za uspešno delo pa bo krajevna skupnost potrebovala denarna sredstva, ki jih bo delno zagotovila občinska skupščina, delno pa jih bo treba zagotoviti tudi kje drugje.

Razpravljali so še o osnutku statuta krajevne skupnosti, ki ga bodo dali v potrditev občanom na bližnjih zbiorih volivcev.

Knjige v samopostrežni trgovini

Nedavno so v ribniški samopostrežni trgovini postavili na posebnem stojalu kupcem na ogled tudi knjige, v glavnem publikacije Mladinske knjige. Novost je vzbudila precej zanimanja in zgo- di se celo, da kdo poleg ostalih prehranskih proizvodov kupi tudi aduševeno hrano.

Zbori volivcev v ribniški občini bodo od 1. do 10. marca

Zbori volivcev v ribniški občini se bodo zvrstili v času od 1. do 10. marca po že običajnem vrstnem redu oz. na običajnih mestih. Na zbiorih volivcev bodo občani postavljali kandidate za polovico odbornikov občinske skupščine, za poslance republiške in zvezne skupščine. Predvideno je bilo, da bodo občani na zbiorih volivcev od 28. februarja dalje razpravljali o družbenem planu občine za letošnje leto, vendar pa se bodo ti zbori volivcev odvijali še po 10. marcu.

Občinska skupščina je sprejela tudi sklep o sklicu zborov volivcev, ki bo izšel v prihodnji številki Uradnega vestnika Dolenjske.

NAŠ VSAKĐANJI KRUH

Jožetu Adamiču, direktorju kočevske Pekarne, smo zastavili naslednje vprašanje, ki gotovo zanima vse potrošnike kruha:

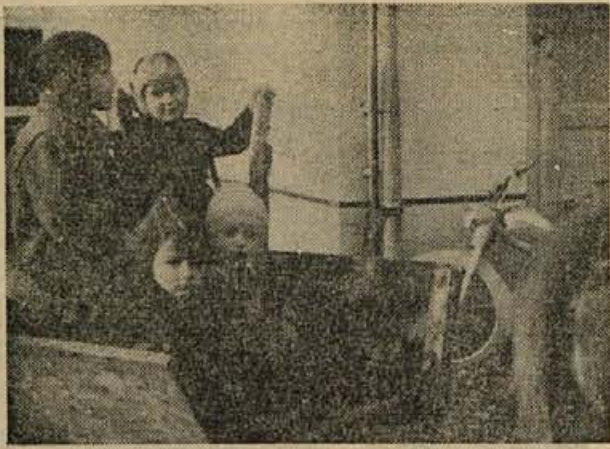
— Zadnje čase opažamo, da je kruh slabši; hitro se strdi in posuši, postane nizek in sploh ni več tak, kakršnega smo vajeni. Kje je tu krivda — pri vas v pekarni ali kje drugje? In če, kdaj se bo stanje izboljšalo?

— Mislim, da bo kruh še naprej tak, če ne celo kaj slabši! Krivda ni v pekarni: peki imamo namreč to veselje, da strašno radi pečemo dober, lep kruh, kakršnega si pač potrošniki najbolj želite. Iz slabe moke pa niti najboljši pek ne more in ne zna speči odličnega kruha.

Stvar je v tem, da domača moka ni primerna za peko, je preostra in bolj vlažna. Pri enem kotlu (160 kilogramov kruha) je treba dati včasih tudi do 20 litrov manj vode kot sicer, kar pomeni, da moka ne vpije toliko vode in se kruh veliko prej posuši. Moka iz domače pšenice ni vlečana; po predpisih bi morala ležati vsaj šest tednov, tako pa se celo zgodi, da jo odpeljejo v pekarni naravnost iz mlina, komaj zmleto. Potrošnja in potrebe so pač tolikšne, da si mlezanje moke niti ne moremo privoščiti. Zanimivo je tudi, da včasih moka niti iz ene pošiljke, ki ima enake etikete, ni vsa enaka, kar nam pekom še veča težava in sive lasne. Ni kdo ve kako prijetno poslušati iz dneva in dan očitke potrošnikov na račun kruha; čeprav smo le-teh vajeni, bi veliko raje vsem ustregli. Končno naš kruh tudi sami jemo.

— Ze večkrat je bilo govora o novi pekarni v Kočevju. Kako je s tem?

— Res smo že večkrat govorili o novi pekarni, vendar iz tega še lep čas ne bo nič. Sedanje kapacitete zadostujejo: imamo dve peči — staro in novo. Stara stoji in samo z novo lahko napečemo dovolj kruha. Če pa se peč pokvari, bi bilo mesto dva do tri dni brez kruha, dokler se druga peč ne bi razgrela. Dnevno napečemo tudi nad 3.000 kilogramov kruha in iz tega izhaja drug problem — primerna prodajalna. V sedanjem ozkem prostoru, ki je hkrati tudi slaščičarna, se dnevno zvrsti tudi do 1.300 strank in pod takimi pogoji je nemogoče organizirati sodobno prodajo kruha in slaščičarno. Računamo na prostor bivšega šiviljstva pri hotelu, kjer je bila prvotno mišljena gradnja pekarnice.

Z malčki na vozu smo se srečali na odkupni postaji kmetijske zadruge v Dobovi. Zgoraj sedita Marjan in Alenka Koletič, spodaj pa njun brat Slavček in Marjančo Ogorečev. Vsi štirje so doma iz Sel. Vožnja v Dobovo jim vedno pomeni veliko doživetje in so jo hrabro prestali, čeprav je bilo zunaj že pošteno mrzlo. Tokrat so spremili nekaj pujskov, ki so jih starši pripeljali napredaj.

NOVO V BREŽICAH

■ Za praznik žena pripravljajo letos program učenci osnovne šole Brežice II. Zaigrali bodo igrice Trnuljčice. Prireditelj bo v Prosvetnem domu v soboto, 6. marca. V počastitev dneva žena je bilo najprej predvideno gostovanje celjskega oz. ljubljanskega Mestnega gledališča, vendar je ostalo samo pri dogovorih. Prireditelj so se zaradi velikih stroškov odločili raje za domačo uprizoritev »Trnuljčice«.

■ Delavska univerza je razpisala dvoje novih seminarjev, 5. marca se bo začel seminar za člane komisij, ki kot pomožni organi de-

lavskih svetov urejajo sprejemanje in odpustanje delavcev v delovnih kolektivih. Drugi seminar je namenjen članom disciplinskih komisij v podjetjih. Pričetek je napovedan za 9. marec.

■ Dijaki brežiške gimnazije so v soboto priredili »Maturantski ples« v Narodnem domu. Bil je lep obisk in razveseljivo je posebno to, da so bili prisotni mnogi starši in najbližji sorodniki bodočih maturantov. Denar, ki so ga dijaki zbrali na tej prireditvi, je namenjen poučni ekskurziji osmošolcev po Jugoslaviji. Uporabili ga bodo predvsem kot pomoč socialno šibkejšim dijakom.

■ V soboto, 27. februarja, vabi Kolodvorska restavracija na maškendo v svojih prostorih. Za to priložnost objavlja najrazličnejše specialitete in prijeten zabavni program. Tudi v drugih gostiščih se pripravljajo na veselo pustno praznovanje.

■ Na pustni torek bo v Prosvetnem domu zasedal pustni parlament. Obiskovalci te prireditve bodo spet lahko slišali koš bodic na račun napak in pomanjkljivosti v gospodarskem in družbenem življenju zadnjega leta. Zasedanje pustnega parlamenta bo prenašala lokalna radijska postaja.

Na brežiškem sejmu

Pretekli teden je bil v Brežicah Valentinov sejem, na katerem je bilo razen 865 prasičkov tudi 26 glav govedi. Teden dni kasneje, 20. februarja, pa je bilo kupcem na voljo 820 manjših in 40 večjih prasičkov, od katerih je bilo 257 prodanih. Do tri mesece stare so prodajali po 500 'o 550 din za kilogram žive teže, večje pa največ po 400 din kilogram. Na zadnjem sejmu so bili prasički nekoliko cenejši.

Radioamaterji iz Cerkelj

Pred kratkim je radioamaterski klub iz Cerkelj imel redno letno skupščino. Stevilni uspehi kažejo, da so člani zelo aktivni, saj so uspešno sodelovali ne le v radioamateriji iz vsega sveta, ampak tudi ob nedavnih poplavi. V 11 urah neprekinjenega dela so vpostavili in uspešno obvestili 21 amaterskih radijskih postaj o nevarnosti Save, ki se je začela razlivali. Pri nesreči v rudniku Ušče 11. januarja letos so preko amaterske radijske postaje obvestili 2 amaterja v Srbiji, da sta novico posredovala specialni ekipi inženirjev v Zagrebu, ki so potem odleteli z letalom v tbarske rudnike. Tam o bili že obveščeni o nihovem prihodu. S pomočjo OBS bodo letos vzpostavili 4 radijske postaje za primer nevarnosti pred elementarnimi in drugimi nesrečami. P.

-12-

Iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Jožefa Ban iz Raven — Stanislava, Danica Mihoš iz Celice — Ksenija, Ljudmila Kodrič iz Črešnice — Nada, Milena Bajt s Senovega — Ervina, Ljudmila Paulin iz Nove vasi — Andreja, Anica Umek iz Krškega — Tufano, Cirila Molan iz Vel. Obreža — Alenka, Olga Zibert iz Kalca — Alenka, Ana Tomše iz Krške vasi — Jožica, Katarina Ajster iz Nove vasi — Metko in Damjano.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici:

Drago Grgečič, delavec iz Gregurčevega brega, je padel po stopnicah in si poškodoval rebra: Božo Horvat, sin posestnika iz Radakovega si je obstrlel levo koleno; Marjan Hode, sin delavca iz Globokoga, si je pri smučanju zlomil desno nogo; Elizabeta Iljiz posestnica z Bizeljkega, je padla na dvorišču in si poškodovala desno koleno; Ivan Pavlič, traktorist iz Canja, je padel pod traktor in si poškodoval glavo in prsi; Anton Račič, posestnik iz Dnovega, je padel s kolesom in si poškodoval koleno leve noge; Frne Dvoršak, posestnik iz Bukovškega, si je pri podiranju dreves poškodoval levo nogo pod kolonom; Branko Trefalt, sin kurjača iz Sevnice, se je poparil s čajem po desni roki; Francu Zarnu, posestniku iz Vel. Mrešovega, je drevo v gozdu poškodovalo desno nogo.

Po čem je meso v Brežicah?

Brežiška kmetijska zadruga se je odločila za nov način prodaje mesa. Potrošniki bodo lahko kupovali po različnih cenah meso brez kosti, meso z vraščenimi kostmi, same kosti in razno drobovino. Za takšno prodajo se je zadruga odločila zaradi tega, ker se bo meso podražilo za približno 15 odstotkov. Spričo višjih cen,

Šola za starše v Dobovi

Na željo društva prijateljev mladine prireja Delavska univerza iz Brežic šolo za starše v Dobovi. Prijavljenih je približno 30 obiskovalcev. V torek, 23. februarja, je bilo na vrsti drugo predavanje. Celoten cikel obsega deset predavanj. Del stroškov za šolo bo krilo društvo prijateljev mladine, nekaj pa bodo prispevali obiskovalci sami. Zasluga za tolikšno zanimanje staršev za vzgojno predavanja v Dobovi gre prav gotovo tudi tamkajšnjemu šolskemu kolektivu.

Spet pošta v Kapelah

■ Zelja voltčev Kapel in okolice se je po posredovanju ObO SZDL Brežice uresničila: kmalu bo spet začel poslati v Kapelah pred meseci ukinjeni poštni urad! Upajmo, da bo s tem urejena tudi dostava pošte, paketov in brzojav.

■ V soboto zvečer bo aktiv ZMS Kapel priredil v dvorani gasilskega doma svoj prvi pustni večer. Čisti dobiček je mladina namenila za ureditev igrišča poleg sejmšišča, ki ga uporabljajo tudi pionirji osnovne šole. Pridite!

ki se obetajo, se je tudi svet za blagovni promet pri obč. skupščini izrekel za takšen način prodaje.

Če bo zavod za cene v Celju soglašal s predlogom zadruge, potem bo v Brežicah povprečna cena za govedino 930 dinarjev, teletina bo po 1000 dinarjev in svinina po 900 dinarjev. Dosedanja povprečna cena za govedino je bila 820 dinarjev, za teletino 900 dinarjev in za svinino 750 dinarjev.

Prodajne cene so se povečale tudi v drugih občinah in cene mesa v Brežicah ne bodo presegale cen v občinah Celje, Zalec, Laško, Hrastnik, Ljubljana in Maribor.

Kmetijska zadruga bo v svojih mesnicah prodajala meso po različnih kategorijah.

BREŽIŠKE VESTI

■ Svet krajevne skupnosti je imel prvo sejo, na kateri so izvolili za predsednika Karla Erbana, za tajnika pa Vinka Zupančiča. Za popravilo sejmšiščne ograje so namenili v načrtu dela 300.000 din, za gramoz za ceste 1.300.000 din, za ureditev pokopališča 200.000 din, za javno razsvetljavo 1.200.000, za gostišče v gasilskem domu 1.000.000 din ter za popravilo stare šole 100.000 din. Pomagajo krajevni skupnosti, da bo uresničila sprejete načrte! D. V.

Tako bo na primer goveja pljučna pečenka po 1400 dinarjev, stegno, pleče in bržola po 1200 dinarjev, bočnik, vrat in meso z vraščenimi kostmi po 1000 dinarjev, kosti po 100 in 60 dinarjev, drobovina pa od 600 do 200 dinarjev kilogram.

Za teletino brez kosti je najdražja cena 1600 dinarjev. Po tej ceni bodo prodajali stegno in pleče, kilogram bočnika bo veljal 1400 dinarjev, kilogram mesa z vraščenimi kostmi pa 1300 oz. 800 dinarjev.

Svinjsko stegno brez kosti bo naprodaj po 1100 dinarjev kilogram, potrebušina po 700, zarebrnica po 1100 dinarjev, rebra po 600 dinarjev in slanina po 500 dinarjev kilogram.

Potrošnik pa bo plačal boljše meso dražje, slabše pa ceneje. Tega do sedaj ni bilo in marsikdo je bil oškodovan. Člani sveta za blagovni promet so o tem načinu prodaje precej razpravljali in so se posebej poudarili, da bo morala zadruga poskrbeti za nadzor nad prodajalci. Tržna inšpekcija bo sicer tudi opravljala svojo dolžnost, vendar bo predvsem podjetje dolžno ukrepati tako, da bodo možnosti za oškodovanje potrošnika čim manjše.

Zabava v Globokem in Bojsnem

V nedeljo je kapelska godba priredila v združenem domu v Globokem svoj »Veseli program«. Bil je prav zanimivo, žal pa je bil obisk bolj slab. — Z enakim programom in nato s pustno zabavo bo kapelska godba nastopila v soboto na Bojsnem. D. V.

SLABO ZANIMANJE ZA TURIZEM

Turistično društvo iz Brežic je imelo pretekli teden letno konferenco. Delo konference pa ni bilo tako plodno kot pri ostalih društvih. Kazalo je, kot da meščani nimajo dovolj zanimanja za razvoj turizma. Morda je slabi udeležbi vzrok tudi občni zbor planinskega društva, ki je bil hkrati. Zelja občanov je, da upravni odbor zaživi in rešuje naloge svojega društva tako, da ne bo vse prepuščeno le upravnim in drugim organom v občini. Na koncu so izvolili de. gate za ustanovni občni zbor občinske turistične zveze.

Delavno DPM v Dobovi

Dobovsko društvo DPM je posebno v zadnjem času silno delavno. Februarja namerava organizirati predavanja v okviru šole za starše, razen tega pa šivalni tečaj. Društvo šteje že 182 članov; od teh jih je kar 114 naročenih na glasilo DPM.

Delo poravnalnega sveta v Cerkljah

Mesec dni je že minilo, od kar so v Cerkljah izvolili poravnavni svet, a ta se še ni konstituiral. Na krajevnem odboru so med tem prešli že dve prijavi za obravnavo. Ena izmed strank je predlog umaknila, druga pa čaka, da ga bo obravnaval poravnavni svet.

Prejšnji poravnavni svet v Cerkljah je zelo dobro delal. Pred njim je bil samo še poravnavni svet na Bizeljskem. V Cerkljah je poravnavni svet uspešno rešil 23 zadev, v šestih primerih pa ni dosegel poravnave.

Sevnica: letos bolj načrtno

O čem bo razpravljala občinska skupščina v Sevnici marca in aprila

V februarju, marcu in aprilu čakajo občinsko skupščino v Sevnici številne in pomembne naloge. Mednje sodi sprejetje družbenega plana občine, sprejetje občinskega proračuna in odloka o pripekih in davkih občanov. O vsem naštetem bodo razpravljali občani na zborih, dopolnili pa jih bodo njihovi predstavniki v skupščini.

Letos naj bo delo skupščine bolj načrtno. Tako bodo upravni organi, politične organizacije in samoupravni organi v delovnih organizacijah lažje pripravljali in zbirali gradivo za razprave v skupščini, saj bodo že vnaprej seznanjeni z zaporedjem posameznih obravnav. Občinske seje bodo ob načrtnem delu lahko temelji-

teje pripravljene, kar se bo prav gotovo odražalo v sprejetih sklepih.

V marcu bo prišel na vrsto odlok o obvezni saditvi hme-

Uspela krvodajalska akcija v Loki

Celjska transfuzijska postaja je pod vodstvom dr. Strau- sove odvzemala kri v Sevnici. 17. februarja se je prijavilo kar 47 prostovoljcev.

Takrat je bila taka akcija prvič izvedena tudi v Loki. Organiziral jo je odbor RK, pomagala pa so množične organizacije in učiteljstvo. Prijavilo se je kar 41 prostovoljcev. Več kot polovica je bilo mladih krvodajalcev. Iz Razbora jih je bilo 7, iz gorskih naselij Žirovnice in Radeža po 3, z Brega 4. Dom poditka je dal 3 krvodajalce, obrat KZ pa 2. V prihodnje bo treba posvetiti tej akciji več pozornosti v naseljih Okroglice in Sentjur.

Osnovna organizacija RK se zahvaljuje vsem krvodajalcem za njihovo humano delo. Prav tako se zahvaljuje vsem, ki so kakorkoli pomagali, da je akcija tako dobro uspela.

S. SKOCIR

»POT DO ZLOČINA« v Krmelju

Preteklo nedeljo je PD Vrhovo gostovalo v Krmelju s Potrčevo dramo »Pot do zločina«. Igralci so v igro vložili mnogo truda in pokazali dobro znanje, vendar je bil obisk zelo slab. B. D.

lja in sadnega drevja v okoliših Kompolje, Loka, Blanca, Zigrski vrh in Kladje.

Odborniki bodo na eni izmed sej v marcu razpravljali še o zaključnem računu občine Sevnica za leto 1964 in določili pokopališke pristojbine. Na dnevnem redu bo kmalu tudi potrditev gozdnogospodarskega načrta za enoto Sentjaž. O delu v preteklem letu bosta poročala svet za kmetijstvo in gozdarstvo ter svet za urbanizem, komunalne in stanovanjske zadeve. Odborniki se bodo seznanili tudi z delom komisije za podružbljanje zemljišč.

Na sejah občinske skupščine bo letos veliko manj formalnih zadev in sprejemanja odlokov, kot jih je bilo lani. Skupščina bo lahko namenila več časa pomembnejšim zadevam, ker je vrsto stvari prenesla v pristojnost svetov. Odborniki menijo, da bo to bistveno pripomoglo k učinkovitejšemu analiziranju in ukrepanju na vseh področjih družbenega in gospodarskega razvoja občine.

Za sproščenost manjka poguma

Zapiski z občnih zborov sindikalnih podružnic v sevniki občini — Letos: povsod temeljitejša priprave — V sindikalnih vodstvih bo polovica novih članov

6. marca bodo v delovnih kolektivih sevnike občine zaključeni redni letni občni zbori sindikalnih podružnic. Po V. kongresu Zveze sindikatov so se člani podružnic prvič polnoštevilno sestali in zdaj tudi sprejeli novi statut.

Večina občnih zborov je že opravljenih in občinski sindikalni svet z zadovoljstvom ugotavlja napredek v primerjavi s preteklimi leti. V poročilih in razpravah so tokrat obravnavali razmere v delovnih organizacijah, vlogo samoupravnih organov, medsebojne odnose, gospodarske uspehe, izpolnjevanje izvoznih obveznosti in dejavnosti sindikalnih podružnic. Pogovorili so se o vseh tistih vprašanjih, s katerimi se ubadajo iz dneva v dan, tedna za tednom. Razprava je bila bolj sproščena, kot so je bili člani sindikata vajeni doslej. Se vedno pa ljudje nimajo dovolj poguma za od-

krito in kritično besedo na javnem mestu. Na tihem ta ali oni še pogledajo in hkrati že pripomni, da tega ne glas ne bo povedal zaradi tega, ker se neče skregati s kruhom.

SEVNIŠKI VESTNIK

Povabilu na občinske zborove so se letos odzvali mnogi vodilni uslužbenci in v razpravi tolmačili probleme podjetij. Svoje predstavnike pa so pogrešali uslužbenci Železniškega transportnega podjetja iz Sevnice, saj na njihov občni zbor ni bilo nikogar niti iz Zidanega mosta niti iz Ljubljane. Z obiskom vodilnih tovarišev iz matičnega podjetja so bili zato zadovoljni železničarji v Trilču.

Člani sindikata pri kmetijski zadrugi ZASAVJE so sklicali občni zbor v soboto, 20. februarja. Dopoldne so na razširjeni seji zadržnega sveta obravnavali zaključni račun in plan, popoldne pa so na občnem zboru nadaljevali razpravo o dopoldanskih poročilih. Tudi javni uslužbenci so imeli občni zbor v soboto. V Kopitarju so se člani sindikata zbrali na zboru v nedeljo, 21. februarja. Tam je kolektiv precej številen, zato so se dogovorili, da ga bodo na občnem zboru zastopali delegati, izvoljeni na predvidenih sestankih po obdobjih.

V sindikalna vodstva bodo letos izvolili približno polovico novih članov. Kadrovske priprave so bile temeljitejšje kot prejšnja leta, zato povsod računajo, da bo boljša sestava podružničnih odborov zagotovila uspešnejše delo v naslednjem obdobju.

O VLOGI IN STALIŠČIH KOMUNISTOV TREBANJSKE OBČINE

Komunisti trebanjske občine obravnavajo te dni na sestankih osnovnih organizacij sklepe občinske konference, ki je bila pred dobrim mesecem v Mokronogu. S tem so pričeli praktično uresničevati tudi naloge, ki jih je sprejel VIII. kongres ZKS.

Sklepi mokronoške konference so zajeli dejavnost komunistov zlasti na družbeno-ekonomskem področju, kjer bo možno vprašanja uspešno

izvajalcev v delovnih organizacijah kakor tudi pomoč vseh drugih občanov.

Potrebno se zdi omeniti zlasti sklepe, ki govorijo o uveljavljanju človekove osebnosti oziroma njenega. Nadaljnji razvoj samoupravljanja in socialistične demokracije uveljavlja človekovo osebnost, zato se morajo komunisti boriti proti pojavom, ki ovirajo svoboden človekov razvoj. Človekovo mnenje je treba spoštovati in izvajati vsepovsod najnaprednejša stališča, naj bo na zborih vodstven, javnih tribunah in drugih oblikah združevanja delovnih ljudi, ki pa jih morajo predvsem spodbujati komunisti.

Ni manj odgovorna ni vloga komunistov v skrbni za krepitev življenjskih pogojev občanov, v razvoju gospodarskih dejavnosti, predvsem tistih, od katerih imajo občani neposredne koristi. Področja dela komunistov so nadalje šolstvo, kultura, zdravstvo, socialno varstvo, skratka vse družbene službe.

Precej nedograjena je tudi še v samih organizacijah ZKS, zato sklepi mokronoške konference posebej naglašajo skrb za kadrovanje v Zvezo komunistov in usposabljanje v vodstvih te organizacije. Mladina je neusahljiv vir, neizkoriščena rezerva moči, zato je treba prav njej posvetiti pozornost, kakršna ji gre, hkrati pa ji omogočiti, da se bo primerno uveljavila kot družbena sila.

Priloge na volitve odbor.

nikov v občinsko skupščino in poslancev v republiško in zvezno skupščino so dale komunistom neizčrpne možnosti, da uveljavljajo svoja stališča o najširšem in demokratičnem izboru kandidatov. Zdaj, ko je evidentiranje kandidatov tako rekoč že končano, je že možno videti sadove vloge komunistov in njihovih stališč.

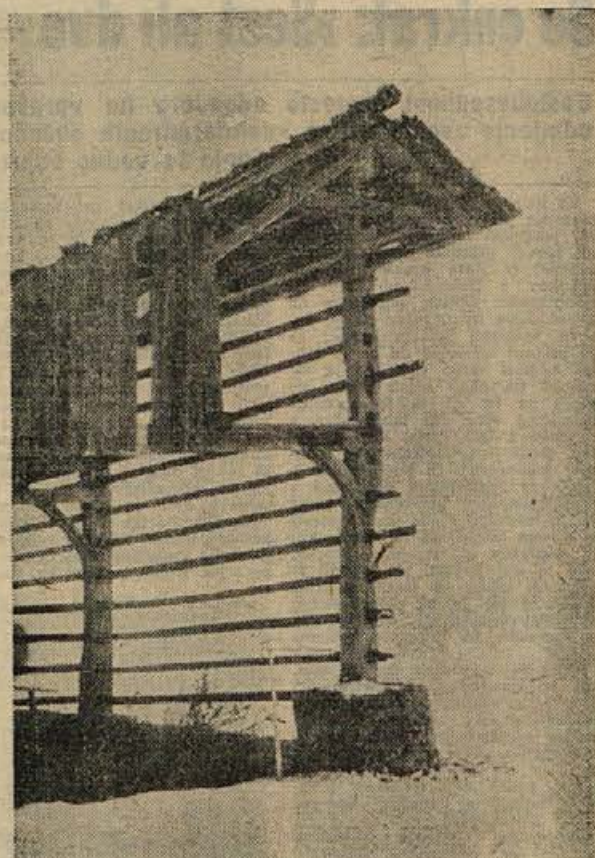
Osnovne organizacije naj iščejo vse možne oblike dela, spričo katerih bo lahko vsak komunist razmišljal o rešitvi problemov in pričel oblikovati svoja stališča, je nadalje rečeno v sklepih. To pa nalaga vodstvom osnovnih organizacij skrb, da primerno obremenjujejo svoje člane z družbeno političnimi funkcijami, da jih tekoče obveščajo o aktualnih dogajanjih in da pomagajo zlasti mladim pri idejnem izpopolnjevanju. Zlasti o tem bi se bilo treba pomeniti na sestankih osnovnih organizacij, ki potekajo te dni v trebanjski občini.

Predkongresna posvetovanja

Komunisti trebanjske občine se z vsa vnamo pripravljajo na V. kongres ZKS. V ta namen bodo imeli v marcu troje večjih posvetovanj, na katerih bodo obravnavali pereča vprašanja iz gospodarstva in drugih področij. Med drugim se bodo komunisti podrobneje posvetili investicijski izgradnji in razvoju terciarnih dejavnosti, nadaljnji krepitvi samoupravljanja in izvajanja načel delitve po delu v delovnih organizacijah ter idejnemu problemom mladine, njeni vzgoji in usposabljanju mladih za upravne in samoupravne organe.

O večjih pokopaliških pristojbinah

Člani sveta za urbanizem, komunalne in stanovanjske zadeve pri občinski skupščini v Trebnjem so 15. februarja na 9. redni seji sprejeli delovni program za leto 1965 in ugotavljali, da so pokopališke pristojbine v občini premajhne in jih je treba primerno povečati. Na seji so obravnavali tudi pravilnik o dodelitvi stanovanj borem iz NOB.

»Zimska grafika« (Foto: Polde Grahek)

TREBANJSKE NOVICE

reševati le tedaj, če bodo komunisti za svoja stališča do problemov pridobili najširšo podporo samoupravnih organov in neposrednih pro-

»NAŠA KRI« v Veliki Loki

Predzadnjo nedeljo je dramska sekcija KUD Ivan Cankar iz Velike Loke uprizorila pred nabito polno dvorano združenega doma Finžgarjevo igrano Naša kri. Drama je doživela velik uspeh; igralci so igrali zelo dobro. Zigro bodo gostovali še v drugih krajih občine. Delavnost dramske sekcije je lahko za zgled vsem ostalim dramskim družinam v trebanjski občini. —ak

Krški sodnik za prekrške poročča

Preden se začnemo pogovarjati o delu sodnika za prekrške v občini Krško, velja poudariti, da so na njegovo delo precej vplivale kadrovske težave. V minulemu letu je namreč sodnik zapustil delovno mesto in bil imenovan drugi, to pa velja tudi za administratora. V drugi polovici leta so se začele neresene zadeve nevarno kopičiti, tako da jih je bilo v začetku decembra kar 300 in sta jih dva sodnika v decembru komaj zmogla. Konec leta je ostalo nerešenih le 84 zadev od skupno 1180, kolikor jih je sodnik za prekrške prejel v razsojo. Večletni problem prostorov sodnika za prekrške še vedno ni rešen.

Občinski sodnik za prekrške je lani izrekel za 3.961.500 din denarnih kazni ali pa 5.700 dinarjev povprečno na posamezni primer, zapornih kazni pa je izrekel za 2105 dni ali 17 dni zaporne kazni povprečno za posamezni prekršek. Povprečje zaporne kazni je zadovoljivo, povprečje denarne kazni pa ne; takoj je treba dodati, da zadnje povprečje zmanjšujejo prometni prekrški, zaradi katerih mnogo krat krivcev ni mogoče kaznovati z več kot 1000 dinarji. Lanska praksa kaže, da je reševanje zadev najuspešnejše, če je zasilnih kar največ krivcev in prijavitelcev, pri prometnih prekrških pa veliko pripomore izvedenec.

Prekrški zoper javni red in mir so bili lani najpogostejši in so še vedno najbolj pereči. V prvo skupino štejejo pretepi in razgrajanja v javnih prostorih in na javnih mestih. Na senovskem področju je med rudarji žal še vedno nekaj posameznikov, ki opiti kalijo javni mir in izvajajo pretepe. Celotno ostre kazni, ki jih izreka sodnik, ne morejo več doseči vzgojnega namena. Po pretepaštvu, ki ima neredko za posledice tudi lažje poškodbe, slovita okolica Kostanjevica in Podbočja. Do izgrediv je prišlo največkrat na gasilskih veseljih, zato bi bilo prav, ko bi tamkajšnja gasilska društva pred prireditvami prosila za pomoč LM.

Razgrajanja in pretepi, ki motijo sosedo in okolico, niso redka v zasebnih stanovanjih. Tudi tega je bilo največ na senovskem koncu. Kot kaže poročilo sodnika za prekrške, je klatežev vedno manj; med njimi so samo starejši iztir-

jeni delomrzneži, mladih ljudi pa med njimi k sreči ni.

V občini živi približno 80 Ciganov, med njimi pa je 17 takšnih, ki so bili pred sodnikom za prekrške kar 39-krat. Rado Jurkovič, Jure Jurkovič, Vinko Kovačič, Feliks Brajdič in Marko Hudorvac na primer so Cigani, ki ne delajo časti svojemu rodu in mečejo senco tudi na ostale poštene Cigane v občini.

Hazarderstvo (igra za denar) in žalitev uradne osebe je veliko manj kot včasih, čeprav ne gre pozabiti, da tu in tam še precej igrajo za denar, vendar naskrivaj. Prometnih prekrškov je bilo v 1964 precej več kot predlani. Promet narašča, ceste niso najboljše urejene in vzdrževane, problem zase je krški most in če pristeje-

mo nepazljivost voznikov, ni nič čudnega, če je nesreč vedno več. Največkrat je bil vzrok v neupoštevanju pravil vožnje v križišču, v nepravilnem prehitevanju ali srečavanju, prehitri vožnji in podobnem. Lani se je pred sodnikom zagovarjalo 58 vinjenih voznikov (18 kolesarjev, 7 voznikov vpreg in 33 voznikov motornih vozil). Kazni so bile stroge, vsem vinjenim voznikom motornih vozil pa je sodnik odvzel voziško dovoljenje.

Omeniti še velja prekrške iz gospodarstva. Storiteli so kmetije, ki imajo nelicencirane bibe in merjase, s katerimi oplojujejo, pa tudi kršilci, ki brez dovoljenja sekajo po gozdvih. Zlasti za prve prekrške je treba poudariti, da je z zakonom določena kaznen

20.000 din prebлага. Sodnik za prekrške je obravnaval tudi nekaj primerov nedovoljene posesti orožja. Največkrat je šlo za lastnike, ki so imeli staro zarjavelo orožje, ki je bilo nevarno za njih in za okolico.

Občinska skupščina na sejah v marcu in aprilu

Odborniki občinske skupščine v Krškem so skupaj z vabili za današnje sejo prejeli tudi obvestilo o sejah, ki bodo v marcu in v aprilu letos. V marcu bosta dve seji: na prvi bodo 4. marca razpravljali o analizi stanja v šolstvu in o odloku o proizvodnih okoliščinah ter prispevkih in davkih občanov; na drugi seji, ki bo 20. marca, pa bodo sklopili o družbenem planu in proračunu za 1965. Na seji 3. aprila bodo odborniki volili poslance v gospodarski in kulturno-prosvetni zbor skupščine SRS ter potrdili kandidature za poslance republiškega zbora skupščine SRS.

PUSTNE NOVICE bodo izšle 1. marca

Turistično društvo v Krškem bo tudi letos izdalo Pustne novice, ki bodo izšle 1. marca. Uredniški odbor obdeluje gradivo, ki so ga skrbno zbirali in zapisovali vse leto. dosedanjih prispevkov sodijo, da bo letošnja številka precej boljše kot dosedanje štiri.

Brestaniška mladina je zaživela

Do pred meseci v Brestanici ni bilo slišati o posebnih uspehih mladinske organizacije. Ko je bilo izvoljeno novo vodstvo, ki mu predseduje Marjan Hicšaler, pa je delo res zaživelo. Vsak mesec razpravljajo mladi o svojih problemih in nalogah. Mladina se je do pred kratkim zbirala v gostišču pri glasbenem avtomatu. Prejšnji mesec pa so organizirali plesne vaje in ob

nedeljskih popoldnevih mladinske plesne. Skromno vstopnino, ki jo tu pobirajo, namenjajo uporabi pri organizaciji oddaje Mikrofona, ki je, ki bo spomladi, čeprav še niso te oddaje posebej propagirali, se je prijavilo že precej pevcev, ansamblov in recitatorjev.

Zavedajo se, da organizacija take prireditve zahteva tudi finančna sredstva, ki pa jih samci ne bodo premogli. Zaradi tega so se obrnili na nekatera podjetja, a uspeh ni bil poseben velik. Upajo, da bodo s pomočjo komiteja ZMS Krško premostili tudi to težavo. R. O.

DANES SEJA OBČINSKE SKUPŠČINE V KRŠKEM

Danes se bo na skupni seji obeh zborov sestala občinska skupščina v Krškem. Odborniki bodo razpravljali o analizi dela skupščine v tej mandatni dobi in o poročilu sodnika za prekrške ter potrdili volilne enote, v katerih bodo letos volitve odbornikov. Potrdili bodo tudi odlok o pristojnostih organa, ki opravlja inšpekcijsko službo v cestnem prometu; spremenili bodo odlok o priznavalnihah, sklepali o odloku o uporabi osebnih vozil v družbeni lasti in o povračilu stroškov za uradne vožnje z zasebnimi vozili, sklepali o prodajni ceni kruha, sklepali o odloku za določitev prometnega davka v maloprodaji ter rešili več gospodarsko-pravnih in upravnopravnih zadev.

VOLIVCI!

Hitro se nam približujejo volitve, na katerih bomo volili polovico odbornikov in poslancev. Občinska volilna komisija pri Občinskem odboru SZDL v Trebnjem je do sedaj evidentirala več kot 150 predlogov za odbornike in poslance, ki so jih predlagali občani, delovne organizacije, družbeno politične organizacije in društva. Vse evidentirane predloge bodo obravnavali kandidacijski zbori volivcev, ki bodo v občini Trebnje od 28. 2. do 7. 3. 1965.

Naše velike želje se bodo tem lažje in prej izpolnile, če bomo kandidirali čim bolj perspektivne in delovne zastopnike v svoje najvišje organe samoupravljanja. Zato se v čim večjem številu udeležite kandidacijskih zborov volivcev!

S podrobnejšim razporedom zborov volivcev boste vsi seznanjeni.

OBČINSKI ODBOR SZDL TREBNJE

TREBNJE: 25. februarja o družbenem planu in proračunu

Predsednik občinske skupščine v Trebnjem Ivan Gole je sklical za četrtek, 25. februarja, 20. skupno sejo obeh zborov, da bi obravnavali predlog družbenega plana in proračuna za leto 1965. Poleg tega je dnevni red predvidel razpravo o obratu TSS MIR.

NA — obrat III, ki naj bi postal samostojno podjetje, ter razpravo o predlogu odloka glede volilnih enot in številu odbornikov, ki jih bodo v trebanjski občini izvolili spomladi. Po dnevnem redu bi bilo treba razpravljati tudi o odločbi, ki bo določila zbor delovnih ljudi za volitve v občinsko skupščino. Dnevni red za sejo, ki so ga dobili odborniki z zajetnim gradivom, obsega še več drugih točk. Tako bi morala biti na tej seji imenovana tudi občinska volilna komisija.

Stroj za izdelovanje denarja v Brestanici!

Turistično društvo bo letos organiziralo pustni karneval. Zaradi raznih krajevnih problemov: gradnje nove šole, rekonstrukcije ceste in podobnih težav bodo na pustni dan od 15. do 18. ure spustili v poskusni pogon stroj za izdelovanje denarja. Program je zelo pester in upamo, da bodo gledalci zadovoljni. Tokrat ne bodo pobirali vstopnine. Po programu bodo vsa brestaniška gostišča postregla s svojimi specialitetami, seveda za denar iz standardnega stroja, ker bo novi še v eksperimentalnem programu.

Mednarodna pomoč

Med občinami, ki so po narodnem dohodku pod slovenskim povprečjem in prejema mednarodno pomoč, je tudi trebanjska občina. Ta prejema mednarodno pomoč za 600 socialno šibkih otrok, ki obiskujejo osnovno šolo.

Več zraka za občinske organizacije

Bivše prostore trebanjskega zdravstvenega doma so koristno uporabile prenekatere občinske organizacije in si uredile primerne delovne prostore. Na svoj račun sta prišla zlasti občinski komite ZMS in občinski sindikalni svet, ki sta prej vedrila v neprimerni sobi v prosvetnem domu.

Kako bodo letos noreli v Kostanjevici

V Kostanjevici bodo letos noreli po naslednjem programu: V nedeljo, 28. februarja, bo ob 19. uri slovesen oklic Kurenta z mestnim bobnarjem in gasilskim bobnom. Oklic bo letos šele zvečer zato, ker bodo vsi najbolj goreči bedaki šli na gostovanje v Ptuj, kjer da se bo zbralo na stadionu 25.000 ljudi.

V ponedeljek, 1. marca, ob 18.30 ali pa kakšne dve uri kasneje, če še ne bodo vse maskare pripravljene, bo zbor in nato selmanje po ulicah. Ob 20. uri zvečer bo v Domu kulture občni zbor bedakov. Restavracijske usluge je letos prevzela restavracija Pod Gorjanci in je treba gostinska mesta v Domu kulture rezervirati in zasesti najkasneje ob sedmih zvečer. Kdor je že bil ob takih priložnostih v Kostanjevici, bo vedel, da v nobenem drugem primeru ne bo mogel dobiti sedeža. Rezervirate lahko tudi po telefonu, baje ima restavracija telefon, koliko je številka, nam pa niso zaupali! Ples bo potem šumel vso noč, cvetka bo dovolj in mirno se boste lahko obmetavali s krofi, samo s trdimi predmeti nikar, ker take reči zaračunajajo!

V torek, 2. marca, bodo ob desetih dopoldne vlačili medveda po Kostanjevici, če bo kje mogoče dobiti kako kožo, ker lovci niso več v nočejo več streljati divjadi!

V torek bo potem od 9. do 15. ure izpostavljen mrtvi Kurent, na kar bo pogreb z titanimi in drugimi dodatki!

Če boste utegnili, se v teh dneh vsakek oglasite v Kostanjevici, posebno v ponedeljek, ko bo prvega in boste imeli polne denarice (pa malo denarja!) in bo restavracija delala s polno paro. Res, vsaj tole zadnje vzemite zares!

Po naročilu višjega nadzornika za javno mnenje: PEPI ANTVERHAR, I. r.

P. S.: Uredništvo je medtem izvedelo, da ima restavracija telefonsko številko 24 in da sprejema rezervacije vsak dan do 14. ure.

Še enkrat: »Šest ali dve – kaj je boljše?«

Gostobesednost namesto odgovora na vprašanje v naslovu in frontalno odbijanje vsake kritike »neinformiranih občanov«, ki pušča osnovno vprašanje še vedno odprto

Za uvod pojasnilo bralcem: prvi sestavek pod gornjim naslovom ni bil podpisan ne morda iz bojazni ali zaradi prešibke informiranosti, marveč iz stare prakse, da pripevke v Dolenjskem listu ne podpisujemo. Dokaz: poizvedbe na Dolenjskem listu. Sicer pa je gotovo vsakemu šolarju znano, če je prebral sestavek, da ga je lahko napisal samo tisti, ki je bil navzoč na obeh sejah sveta, ne glede na to, da tajnik občinske skupščine vsak čas lahko izve v uredništvu D. lista, kdo je avtor. Izrazi »nepodpisane«, »brezimne«, »nepoznanke« in podobno so v odgovoru uporabljeni očigledno z omaložavajočim poudarkom. Sicer pa je že dolgo znana praksa zlasti v Novem mestu, da ni važno, kaj je napisano ali izrečeno, temveč kdo je kaj napisal ali izjavil. K temu bi lahko (iz lastne prakse) dodal še to, da se potem iščejo možnosti ponagajati avtorju, ne pa proučiti in odpraviti grajane pojave.

Zdaj pa k stvari: če je tako, kot navaja tovariš tajnik in pri tem citira določila ustave glede pristojnosti (v točnost citiranja ustave ne dvomim), potem mi je vsa zadeva okoli vprašanja »Šest ali dve«, še manj jasna. Tovariš tajnik pravi: »Po veljavnih predpisih odloča o lokacijah upravni organ samostojno, vse dokler ne bomo imeli sprejetih zazidalnih načrtov za posamezne gradbene okolišče... in upravnemu organu ni potrebno dajati na sejo sveta za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve, niti na sejo kateregakoli kolegijskega organa občinske skupščine...«

Z drugimi besedami: za upravni organ potemtakem tudi ni odločilno sklepanje sveta, ker lahko v mejah zakonitih določil o tem odloča po svoji uvidevnosti. Zato mi je potemtakem jasno, čemu je bilo potrebno navedeno čemu dati na dve seji sveta, ne samo v informacijo, temveč tudi v sklepanje z glasovanjem! Je to res samo iz spoznavne prakse, zaradi demokratičnosti? Če je res tako, potem bi enkratno sklepanje sveta zadostovalo.

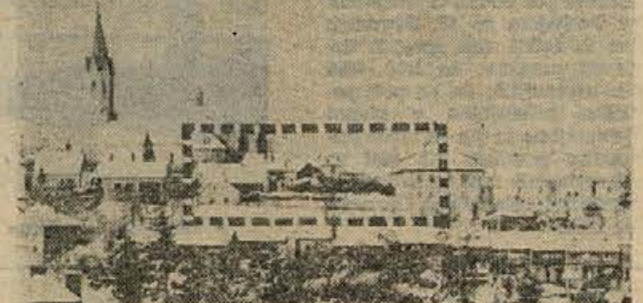
Prav gotovo bi bila polemika na seji in v tisku okoli te zadeve mnogo manj žolčna, če bi bilo tako, kot pravi tovariš tajnik, da pri tem ni šlo za korist določene osebnosti, marveč gre tako vsak primer lokacije prek ustreznega zavoda za licitacijo in ima na ta način vsak občan enako možnost, da dobi to lokacijo. Tovariš tajnik očividno ni seznanjen s potekom seje sveta za urbanizem, komunalne zadeve in gradbeništvo, ker bi sicer vedel, da je na seji Miha Hrovat jasno in glasno povedal, da bi dobili eno izmed

gradbenih parcel pri individualni zazidavi tega prostora za nekega inženirja (ime menda ni važno), ki hoče prav tu graditi, ker da drugod ni primerne prostora. Trdil je tudi, da za vrstne hišice ni zanimanja med interesi, hkrati pa je moral priznati, da zazidava (z vrstnimi hišicami) na tem kraju še ni bila na ponudbi. Sicer pa smo člani sveta še pred prvo sejo, na kateri smo razpravljali o zazidavi tega prostora, že vedeli, da sta dva občana, ki hočeta za vsako ceno graditi individualni stanovanjski hiši prav tu in nikjer drugod, ljudje na oddelku za gospodarstvo pa da tako zahtevo dveh prosilcev podpirajo.

Ta informacija se je izkazala za povsem točno. Na prvi seji je zazidavo z individualnimi hišami zagovarjal načelnik oddelka za go-

pravljen odnosu do dela in ljudi podcenjevanj prav od tistih, ki takih lastnosti nimajo. Del vzroka, da mladi kadri tako hitro odhajajo iz uprave, je treba iskati tudi v takem odnosu do njih, kar je med drugim razvidno iz nedavnega članka inž. arh. Marjana Lapajeta.

»Dnevno sveže obdobje, ki zelo radodarno letijo iz ust enostransko (po zaslugi takih piscev, kot je anonimni) poučenih občanov...« so res sveže, vendar ne po vsebini, temveč zato, ker se grajane napake ne odpravljajo, marveč ponavljajo. Res, za hibe prejšnjih organov sedanjí ne morejo odgovarjati, če pa delajo enake napake, potem se ne morejo izogniti kritiki, kot se je niso prejeli. Vsak človek se lahko tudi zmoti, razlika pa je, če dela

Fotografija kaže prostor, o katerem govori članek SE ENKRAT: »ŠEST ALI DVE, KAJ JE BOLJŠE?«; tu bi lahko stalo šest vrstnih hišic, lahko pa tudi samo dve posamezni hiši

spodarstvo Marko Ivanetič, na drugi seji pa je Miha Hrovat (ros izzvan) povedal glede enega izmed interesentov tako, kot sem pravkar zgoraj zapisal.

Streli v odgovoru glede neinformiranosti v tej zadevi so torej zgrešili cilj. Informacije so s seje svetla Nikljer in bilo niti besede »longiranjaz« z birokracijo, marveč le suhe navedbe dejstev. Če tajnik občinske skupščine smatra vsako posamezno konkretno grajo konkretne zadeve posameznega občana ali skupine posameznikov za splošen napad na upravo skupščine, je v zmoti. Zlasti novinarji verno, da dela v upravi mnogo poštvalnih in vestnih ljudi, ki skušajo občanom vedno tudi ustrediti. Zal pa so čisto v svoji dobi in načrtovalni prizadevnosti ter

Še o predstavitvi pošte v Otočcu

K članku »Zakaj ni upoštevano mnenje občanov«, ki je bil objavljen v Dolenjskem listu v letošnji 6. številki, pripominjam naslednje: članek omenja, da ni bilo odgovorjeno na vprašanje, postavljeno na konferenci SZDL, zakaj se bo pošta preselila v grad Otočec. Na to vprašanje so dobili občani točen odgovor na zboru volivcev 7. februarja; zvedeli so, zaradi kakšnih vzrokov se bo pošta Otočec preselila v novo restavracijo Hotela Otočec. Pisek članka ni bil navzoč na zboru volivcev in vsled tega tudi ni bil pravilno informiran o razpravi na tej konferenci. V isti številki Dolenjskega lista omenja pisek članka pod naslovom »Otočec: krajevna skupnost ustanovljena«, da so pred dnevi volivci v Otočcu ustanovili krajevno skupnost. Pripo-

PRESTAVITEV SEJMIŠČA

Občinska skupščina pripravljala načrt za preselitev sejmišča iz Ločne na novo lokacijo. Stroškov za preselitev bo po predračunu blizu 11 milijonov dinarjev; sredstva naj bi zbrali s finančno pomočjo neposredno prizadetih, pa tudi drugih delovnih organizacij. Treba je utrditi teren, prestaviti tehnilno in postaviti skromen objekt za pisarno in bife. Zadnji čas je, da se to še pred novo turistično sezono uredi.

Počitniška zveza pred novo sezono

Na rednem letnem občnem zboru so izbrali nov, pomlajen odbor, ki je že sprejel obširne naloge.

V začetku marca bo dnevni seminar, kjer bodo zbrani zastopniki vseh družin dobili napotke za delo. Predavatelji bodo večinoma iz okrajnega in republiškega odbora PZS iz Ljubljane. Seminar, za katerega je veliko zanimanja, bo verjetno 6. in 7. marca v Novem mestu. Prav tako bodo za vodje družin izvedli tri poučne dvodnevne izlete: dva po Sloveniji in enega po Jugoslaviji.

spodrsilaje namenoma, zavestno ali iz pomote. V konkretnem primeru pa me ne bo nihče prepričal (in še v nekaterih primerih, ki jih poznam), da ne gre za vsiljevanje stališča posameznika. Če prav razumem odgovor tajnika Kuharja, je treba dati takemu stališču »demokracijo« s tem, da ga da v razpravo in sklepanje organu, kateremu to ni dolžan tega predložiti, samo da ga lažje zagovarja pred javnostjo. Če je pristojnost enega ali drugega sveta glede odločanja o posameznih zadevah odvisna res le od »demokracije« težnja posameznega upravnega organa, ki bi sicer za deva lahko rešil tudi brez njih, potem zadostuje, da so člani svetov ljudje, ki vsemu priklajajo, kar jim upravni organ servira. Za take, ki sami pri tem tudi kaj mislijo in imajo svoje poglede, pa je, kot kaže, res škoda časa in živcev za sedenje po sejah. To spet trdim iz konkretnega primera z željo, da ga kdo ne bi zlonamerno posploševal, kot je v odgovoru »nepodpisane« pisave odgovora na vprašanje »Šest ali dve, kaj je boljše?« kot jedra prvega sestavka. Čemu je zadeva šla dvakrat na sejo istega sveta, še zlasti, če bi upravni organ lahko odločil brez tega? Upam, da bo to zadostovalo kot odgovor odgovoru, ostale, trdim, preverjene informacije o vsej zadevi pa bom pogabil po potrebi ob drugi priložnosti. P. ROMANIC

Kaj delajo organizacije v Šmarjeti

7. februarja je imel redno sejo plenem KO Zveze borcev. Zadnji čas je, da napravijo spisek vseh, ki imajo pogoje za priznavanje delovne dobe iz časa NOB, saj je neupoštevanih še 29 borcev. Sekretar občinskega odbora ZB, Franc Škof, je obrazložil tudi ostale pogoje in olajšave za borce in aktiviste ter

opozoril na budnost komisije, če bi se za te pravice potegovali tudi taki, ki niso upravičeni.

Teden dni pozneje je imel sejo odbor Socialistične zveze. Pregledali so sklepe z zadnje seje in sklenili da bodo podprli krajevno skupnost pri prizadevanjih za dela in ureditev v naselju.

Na občnem zboru Avtomoto društva so menili, da so v kraju nujno potrebna predavanja o prometni disciplini za vse občane. Izvolili so nov odbor ter sprejeli sklepe za nadaljnje delo društva.

17. februarja je razpravljala o svojih nalogah tudi krajevna skupnost. Menijo, da je premalo, če bi trgovski lokal MERCA-TORJA v Šmarjeti samo prebitali; izboljšati je treba tudi opremo in zalogo. Upajo, da bo tudi Kmetijska zadruga imela razumevanje za potrebe potrošnikov v njihovem kraju. Terenski obrat Cestnega podjetja naj bi se spoznamo s krajevno skupnostjo lotili ured, kanalizacije, da bi trg lahko dostojno dočakal 20 obletnico osvoboditve. Zavzeli so se še za ambulanto, ki naj bi bila gotova do 1. maja, začne pa naj se tudi z delom pri ureditvi poti, da ne bodo sredstva zapadla. Letos bo treba dograditi vodovod v Dolenji vasi, kjer pričakujejo izdatno pomoč vaščanov pri izkopih. Se posebno skrb bodo morali posvetiti grobiščem, spominskim ploščam in spomenikom, da bodo

za obletnico urejeni. Vsa ta dela so odvisna od denarnih sredstev, zato pričakujejo, da jih bo občinska skupščina razumela in jim v celoti potrdila proračun za leto 1965.

Kdaj družbeni plan za 1965?

Še vedno tečejo priprave za sprejetje družbenega plana in proračuna občine Novo mesto za leto 1965. Negativna razlika med dohodki in izdatki po predlogu znaša 400 milijonov dinarjev. Pričakujejo, da bosta plan in proračun sprejeta že ob koncu decembra 1964 ali najpozneje v januarju letos, vendar je zamuda pri izdelavi zveznega in republiškega plana zavrla dokončno izdelavo predloga za naš družbeni plan. Družbeni proizvod in narodni dohodek naj bi se predvidoma povečala za 16,5 odstotka, narodni dohodek na prebivalca pa za 15 odstotkov. Narodni dohodek na prebivalca, ki je lani znašal v naši občini 389.695 dinarjev, naj bi bil letos 450.019 dinarjev.

Pripombe občanov

Na osnutek odloka o rajonizaciji novomeških občin, ki ga bodo odborniki sprejeli na jutrišnji seji, je bilo največ pripomb iz okolice Šmarjete, Bele cerkve in Skočjana, nekaj pa tudi v Sentjerneju in Žužemberku. Vse pripombe bodo dobili na vpogled odborniki skupaj s skupščinskim materialom. Pripombe so tudi pri davčnih olajšavah za vdove borce in za ljudi, ki imajo mladoletne otroke, pri hiši pa je samo eden sposoben za delo.

Nekateri občani so zahtevali odpravo davka na hibridno trto (šmarnico) v krajih, kjer zlahka trta ne uspeva. Občinska skupščina pa tega davka ne more odpraviti, ker je obvezen, pač pa lahko vpliva na stopnjo.

PEDAGOGI! — V izredno praktično korist vam bo knjiga pedagoških člankov in študij — **PEDAGOSKI TEDEN V NOvem mestu** Izdala Dolenjska založba. Dobite v knjigarnah. Samo 500 dinarjev!

M. SENICA

NOVOMEŠKA KOMUNA

Novomeška kronika

17. februarja je novomeška delavska univerza priredila zanimivo predavanje v Domu JLA. Profesor Jože Dular iz Metlike je okoli 60 zbranim poslušalcem zelo lepo prikazal svoje popotovanje po Kolpi in Beli krajini. Predavanje je spremljal s barvnimi diapozitivi.

Do predlanskim so novomeški železničarji vsako leto za Pusta pripravili spoved po mestu. Kot smo izvedeli, letos spoveda ne bo. Zanimanje menda ni upadlo, pač pa organizacija spoveda zahteva večje ali manjše stroške, katerih izvajalci sporeda ne morejo kriti sami. Kostanjevica, Metlika, Litija, Krško in še drugi manjši kraji to znorejo, Novomeščani pa smo menda prerenezi za take stvari.

»Spoznavaj domovino, in se bolj jo boš ljubil« ni samo geslo članov Počitniške zveze, temveč je tudi stara resnica. Kdor je bil kdaj v tej organizaciji, kdor je bil kdaj pod njenim okriljem, ve, da ni treba posebne govornice, ki bi prepričevala, kaj ljubiti domovino. In to je videti tudi na obrazih 21 postov iz Šibenika, članov PZ, ki so prišli v Novo mesto na povabilo občinskega odbora PZ. Šibeničani bodo ostali pri nas do nedelje. Med bivanjem si bodo ogledali lepote in zanimivosti mesta in njegovo okolico.

Jajca so bila na ponedeljkovem živilskem trgu že po 40 dinarjev, česar so bile novomeške gospodinjice zelo vesele. Bilo jih je dovolj in verjetno bo cena prihodnje še nižja. Razen jajc je bil napredaj radič po 80 dinarjev, fižol po 250 dinarjev kilogram, mleko po 80 dinarjev, jabolka po 150 dinarjev. Korenina hrena je veljala okoli 50 dinarjev, korenina peteršilja 30 dinarjev. Trg je bil bolj slabo založen s kmetijskimi pridelki, bolj pa s pleteninami in okraski iz gline. Čudno, da grede neokusni glineni izdelki tako v promet, da se izplača kar dvema na našem trgu postavljati stojnice!

Gibanje prebivalstva: v preteklih štirinajstih dneh so rodile Emilija Golobčič iz Krškega

